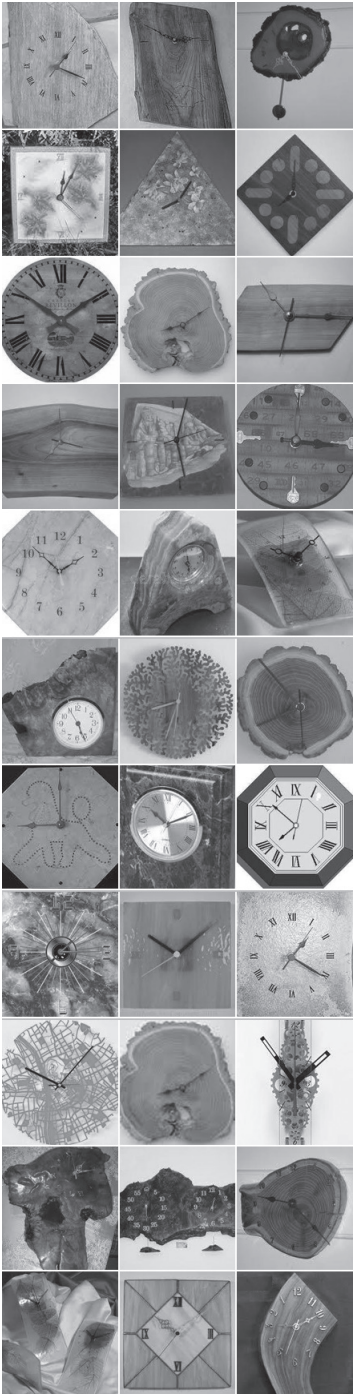

33 óra

*A Várhegyi György Díj
első tíz éve*

Alapítványi és Magániskolák Egyesülete
Budapest, 2010

Copyright © AME, 2010
Fotó copyright © Várhegyi Gábor és mások

ISBN 978-963-08-0400-4

Kiadó: AME, Horn György elnök
Felelős szerkesztő: Bak Zsófia
Typográfia: Garamond
Nyomdai előkészítés: font.hu
Nyomdai munkák: Oliton Kft

Várhegyi György emlékére

1998. április 20-án ment el a magyar oktatásszociológia „nagy öregje”, aki 76 éves korában bekövetkezett haláláig fiatal maradt. Képzettségét tekintve történelemtanár volt, és ha nem a szocializmusban éli le felnőtt éveit, valószínűleg politikus lett volna. Erre a pályára készült a MADISZ-ban, és erre predesztinálta nyitottsága, érdeklődése, igazságérzete és szolidaritása a szegényekkel, a gyengékkel és az elesettekkel. Azért nem lett politikus, mert annak a generációnak a tagja volt, amelyik számára 1956 keserű tapasztalata nyilvánvalóvá tette, hogy nyílt és tisztességes politizálásra itt és most nincs esély.

Előbb tanított, majd szociológiai kutatásokba kezdett, mihelyt lehetett. Már 1963-ban tanulmányt írt a gyerekközösségekről, 1971-ben Gázsó Ferencsel és Pataki Ferencsel könyvet írt a budapesti diákok életmódjáról és Tánczos Gáborral, Ferge Zsuzsával együtt társszerzője volt annak az 1972-ben megjelent munkának, amelyik elsőként tudósított őszintén a pedagógusok helyzetéről. Ettől kezdve előbb a Fővárosi Pedagógiai Intézetben, később pedig az Oktatókutatási Intézetben számos oktatásszociológiai kutatást végzett.

Kutatásai során mindvégig az iskolák belső világa, a tanárok és a gyerekek viszonya, és a hátrányos helyzetű gyerekek oktatásának problémái érdekelték. A szakmunkástanulók, az állami gondozottak, a cigány gyerekek és az iskolába nehezen beilleszkedő gyerekek helyzetét kutatta. Írásait a társadalmi egyenlőtlenségek és igazságtalanságok feltárása és az ezeket leleplező hamis ideológiák kritikája jellemezte. Fontosnak tartotta, hogy megismerje és mások számára is megismerhetővé tegye a valóságos társadalmi folyamatokat. Kutatási eredményeit összefoglaló írásaival az oktatáspolitikusok és a pedagógusok szemléletét akarta formálni. Meggyőződése volt, hogy a szegénység átörökítésének megakadályozásában az esélyegyenlőség biztosításával az oktatásnak kulcsszerepet kell vállalnia.

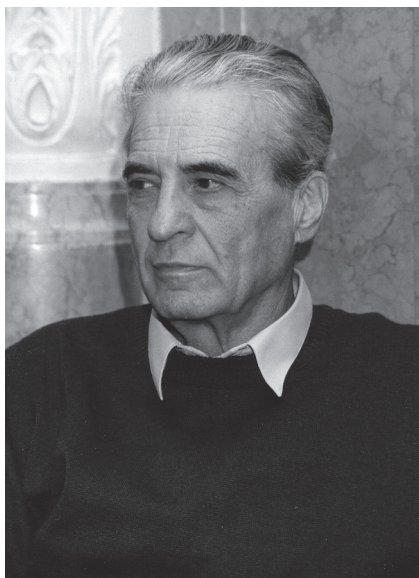
Várhegyi György soha nem lett „professzionális” szociológus. Bár kérdőíveket szerkesztett és összefüggéseket számolt, igazán a „terepmunkát” szerette, amikor személyesen győződhetett meg a tényekről. Jobban hitt a szónak, mint a számoknak, mindig a táblázatok mögött rejtőző emberi sorsok érdekelték igazán. Soha nem habozott kilépni a megfigyelő szerepből, ha igazságtalanságot tapasztalt, és segíteni annak, aki rászorult. A szociológiát a közéleti aktivitás egyik lehetséges formájának tekintette, és idegen maradt tőle a hüvös, tudományos objektivitás.

Nem véletlen, hogy mihelyt a rendszerváltás környékén ismét alkalom nyílt közéleti cselekvésre, azonnal szervezni kezdte az első alapítványi iskolaként bejegyzett Lauder

Javne Zsidó Közösségi Iskolát, s mihelyt az már megállt a maga lábán, 1992-ben megalapította az Alapítványi és Magániskolák Egyesületét, amelynek haláláig az elnöke volt. A magániskolák szervezésében az oktatásügy demokratizálásának lehetőségét látta, és nagyon fontosnak tartotta, hogy sanyarú pénzügyi feltételeik ellenére is működőképesek maradjanak ezek az alternatív pedagógiai módszereket alkalmazó és az iskoláztatásban a választás lehetőségét bővítő intézmények. Az egyesületi elnökség nem formális megbízatás volt a számára. Örömet lelte ebben a munkában, mert érdekvédelemre adott alkalmat, és emellett lehetővé tette, hogy fiatal, kreatív, dinamikus, új pedagógiai szemléletet képviselő és új módszereket kereső tanárokkal működjön együtt.

Élete utolsó éveiben az egyesületben összegyűjtött tapasztalatai alapján több fontos tanulmányt írt az oktatásügy „magánszektoráról”, előadásokat tartott, és fáradhatatlanul szervezkedett. Nemcsak azért maradt meg 76 évesen is fiatalnak, mert született pedagógusként mindig hangot talált és folyamatosan kapcsolatot tartott az ifjúsággal, hanem azért is, mert egyszerűen nem volt ideje megöregedni.

Liskó Ilona

Az Alapítványi és Magániskolák Egyesülete 2000 áprilisi közgyűlésén arról döntött, hogy *a szabad iskolák fennmaradásának, szakmai és szervezeti fejlődésének támogatására* alapítványt hoz létre. Az alapítványt Várhegyi György szociológusról, az egyesület alapító elnökéről neveztük el, akinek a rendszerváltás után legfőbb ambíciója a szabad iskolák támogatása lett, önzetlen, igényes szakmai tevékenysége ezt szolgálta.

Az Alapítvány a *szabad intézményekkel összefüggő szakmai-emberi teljesítmények elismerésére* létrehozta a *Várhegyi György Díjat*, amelyet minden évben a névadó születésnapjához (december 18.) legközelebb álló szombaton adtunk át.

A díjat a független oktatási intézmények érdekében kifejtett tevékenységért bárki megkaphatja, például az intézmény alapítói, korábbi és jelenlegi tanárai vagy más munkakört betöltő munkatársai, az intézményt fenntartó szervezetekben dolgozók, az intézmény érdekében munkálkodó személyek. A díjra az arra érdemeseket *bárki felterjesztheti*; odaítéléséről négy tagú kuratórium dönt. A kuratórium a díjat *évente legfeljebb három személynek* ítéli oda. (A Kuratórium tagjai: Vojnits Imréné-Kereszty Zsuzsa, Csongor Anna, Heit Gábor és Bak Zsófia). A Várhegyi György Díjat képző-művészeti alkotás és pénzösszeg képi.

Javasoljuk, hogy a díjra elsősorban azokat a kollegákat terjesszék fel, akik

- az elmúlt évtizedben a legtöbbet tették azért, hogy az Önök által ismert szabad intézmény létrejöjjön, fennmaradjon, szakmai jellegzetességei kialakuljanak;
- személyközpontú, a növendékek egyéni szükségleteihez igazodó szakmai jellegzetességek kifejlesztésében működtek közre a kisgyermekkor, az alap-, középfokú nevelésben vagy a felsőfokú képzésben;
- olyan intézmény létrehozásában, fennmaradásában működtek közre, amelynek nevelésfelfogása és gyakorlata elősegíti, hogy a növendékek egyéni szükségleteihez igazodó pedagógia a magyarországi gyakorlatban elterjedjen.

A Várhegyi György Díjra pályázni minden év november 30-ig a jelölt tevékenységének részletes írásos bemutatásával lehet. A pályázatokat a Várhegyi György Alapítvány Kuratóriuma címre kérjük küldeni az Egyesület irodájába.

Budapest, 2000. június

A VÁRHEGYI GYÖRGY ALAPÍTVÁNY ALAPÍTÓ OKIRATA
(a módosításokkal egységes szerkezetben)

Alulírott alapító kinyilvánítja azon elhatározását, hogy az alábbiakban részletezett tartós közérdekű célra

ALAPÍTVÁNYT

hoz létre a Ptk. 74/A-74/F. §-ai, továbbá az 1997. évi CLVI. törvény rendelkezései alapján az alábbiak szerint:

I. Az Alapítvány elnevezése és székhelye

1. Az Alapítvány alapítója:

Magyar Alapítványi, Egyesületi és Magánoktatási Intézmények Egyesülete

(1035 Budapest, Szentendrei út 9.)

2. Az alapító vagyon:

100.000,- Ft, azaz egyszázezer forint.

3. Az Alapítvány neve:

Várhegyi György Alapítvány

4. Az Alapítvány székhelye:

1096 Budapest, Vendel utca 3.

5. Az Alapítvány levelezési címe:

1035 Budapest, Szentendrei út 9.

6. Az Alapítvány önálló jogi személy.

7. Az Alapítvány határozatlan időre létesül.

Az Alapítvány jogi személy, amely a megjelölt közhasznú célok szolgálata során önállóan gazdálkodik.

II. Az Alapítvány célja

8. Az Alapítvány célja:

- A magyarországi független iskolák fennmaradásának, szervezeti és szakmai fejlődésének támogatása.

- Lehetőséget biztosít a független iskolák pedagógusainak, munkatársainak szakmai fejlődésére

- A személyközpontú pedagógiai kutatások támogatása, elősegítése.

- A független iskolákkal összefüggő szakmai, emberi teljesítmények elismerésére „Várhegyi György Díj” alapítása.

- A független iskolák működésének támogatása.

- A független iskolák együttműködésének, szervezeteinek támogatása.

9. Az Alapítvány közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezeteket, pártokat nem támogat és azoknak anyagi támogatást nem nyújt.

Az Alapítvány országgyűlési, megyei, fővárosi önkormányzati képviselőjelöltet nem állít és nem ajánl. Az Alapítvány politikai tevékenységet a jövőben sem folytat.

Az Alapítvány vállalkozási tevékenységet csak közhasznú céljainak megvalósítása érdekében, azokat nem veszélyeztetve végezhet.

A gazdálkodása során elért eredményét nem oszthatja fel, azt az Alapítvány közhasznú tevékenységére fordíthatja.

Az Alapítvány közhasznú tevékenysége az 1997. évi CLVI. Törvény 26. § (1) bekezdése c.) pontjának (4) alpontja alapján oktatás, nevelés, képességfejlesztés.

Az Alapítvány szolgáltatásait bárki, megkötés nélkül igénybe veheti, aki az Alapítvány elveit elfogadja.

III. Az Alapítvány induló vagyona

10. Az Alapítvány induló vagyonát az Alapítvány célját kijelölő alapító biztosítja.

11. Az alapító által biztosított Alapítványi vagyon az Alapítvány saját vagyona, az nem követelhető vissza.

12. Minden Alapítványi vagyonhoz történő hozzájárulást, illetve az Alapítványhoz tartozó ingó vagy ingatlan értéket nyilván kell tartani, a nyilvántartás vezetése az Alapítvány Kuratóriumának feladata.

13. Az Alapítványi vagyon forrása az Alapítványt támogató természetes és jogi személyek, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok által adott hozzájárulás. A hozzájárulás nem vonható vissza.

Az Alapítvány vagyonához hozzá lehet járulni készpénzzel vagy tárgyi eszközökkel. A hozzájárulás összegét a könyv szerinti, illetve beszérsési értékek alapján kell meghatározni.

14. Az Alapítvány számlájára való befizetés forintban és devizában is történhet.

Az Alapítvány vagyonából a Kuratórium tagjainak esetenként költség-térítés és tiszteletdíj fizethető.

15. Az Alapítványhoz minden magyar és külföldi természetes vagy jogi személy, továbbá ezek jogi személyiséggel nem rendelkező társasága csatlakozhat, aki (amely) az Alapítvány célkitűzéseivel egyetért, és képes vagyontárgyat, eszközt, szakértelmet, készpénzt az Alapítvány rendelkezésére bocsátani, amelyet az céljainak elérésére hasznosítani tud, támogatását felajánlhatja.

Az elfogadásról az Alapítvány Kuratóriuma dönt. A Kuratórium a jogszabályokban meghatározott feltételek mellett a befizetőknek adóigazolást ad.

IV. Az alapítványi vagyon felhasználása, gazdálkodás az alapítványi vagyonnal

16. A meghatározott célra adott összeget – az Alapítvány célkitűzései között – csak az adományozó által megjelölt célra szabad felhasználni.

17. Az Alapítvány vagyonával az Alapítvány Kuratóriuma rendelkezik. A Kuratórium az Alapítvány vagyonát a fenti céloknak megfelelően felhasználhatja.

18. Az Alapítvány váltót, illetve más hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt nem bocsát ki. Amennyiben az Alapítvány befektetési tevékenységet folytat, a Kuratórium által elfogadott befektetési szabályzatot köteles készíteni.

Az Alapítvány a cél szerinti tevékenységből, illetve vállalkozási tevékenységből származó bevételeit és ráfordításait köteles elkülönítetten nyilvántartani.

Az Alapítvány köteles az éves beszámoló jóváhagyásával egyidejűleg közhasznúsági jelentést készíteni.

A közhasznúsági jelentésnek tartalmaznia kell:

- a számviteli beszámolót
- a költségvetési támogatás felhasználását
- a vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatást
- a cél szerinti juttatások kimutatását
- a központi költségvetési szervtől, az elkülönített állami pénzalapból, a helyi önkormányzattól kapott támogatás mértékét
- a közhasznú tevékenységről szóló rövid tartalmi beszámolót.

A közhasznúsági jelentés jóváhagyása a Kuratórium kizárólagos hatáskörébe tartozik.

V. Az Alapítvány szerve

19. Az Alapítvány képviselő és kezelő szerve: a Kuratórium, melynek létszáma 3-5 fő. A Kuratórium jelenleg 4 főből áll, melynek tagjai:

Vojnits Imréné a kuratórium elnöke
Anyja neve: Csighy Margit
Lakás: 1012 Budapest, Logodi utca 28.
Csongor Anna a kuratórium tagja
Anyja neve: Faludi Ágota
Lakás: 1132 Budapest, Visegrádi utca 3.
Heit Gábor a kuratórium tagja
Anyja neve: Fodor Márta
Lakás: 1111 Budapest, Bartók Béla út 20.
Bak Zsófia a kuratórium tagja
Anyja neve: Marton Erika
Lakás: 1132 Budapest, Kresz Géza utca 41.
A Kuratórium tagjait az alapító kéri fel határozatlan időre.
Az alapító a Kuratórium működéséről az alábbiak szerint rendelkezik:

Az Alapítványt a kuratórium elnöke képviseli a hatóságok és harmadik személyek előtt.

A bankszámla feletti rendelkezéskor az Alapítvány kuratóriumának elnöke – Vojnits Imréné – a kuratórium egy tagjával – Bak Zsófiával – együttesen ír alá.

A Kuratórium tagjai tevékenységüket társadalmi munkában végzik, de munkájuk során felmerülő költségeiket az Alapítvány megtérítheti.
A Kuratórium pályázatot írhat ki, ösztöndíjat ítélhet oda, továbbá feladata az odaítélt támogatások felhasználásának ellenőrzése is.

A Kuratórium szükség szerint, de évente legalább egyszer ülést tart. Az ülést az elnök 15 nappal előre hívja össze a napirend írásbeli közlésével. Ha a Kuratórium nem határozatképes, addig kell ismételten újra összehívni, amíg a határozatképesség nem biztosított.

A Kuratóriumi tag jogosult további napirendi pont felvételét indítványozni.

A Kuratórium határozatképes, ha legalább három tag jelen van. Döntéseit egyszerű szótöbbséggel hozza. Ugyanez a szabály vonatkozik az éves beszámoló és a közhasznúsági jelentés jóváhagyására is.

A Kuratórium titkos szavazással dönt a személyi kérdésekben, továbbá, ha a Kuratórium úgy dönt. (Amennyiben titkos szavazás esetén szavazategyenlőség állna elő, a szavazást addig kell ismételni, amíg az eredményes nem lesz.)

20. A Kuratóriumi tagság megszűnhet felmentéssel, visszahívással, lemondással, elhalálozással. Amennyiben valamelyik tag lemond, a megmaradt tagok kötelesek e tényről az alapítót értesíteni, aki új tagot jelöl ki.

21. A Kuratórium ülése nyilvános.

A Kuratórium üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni, és arról a határozatok könyvét kell vezetni. A jegyzőkönyvnek és a határozatok könyvének tartalmaznia kell a Kuratórium üléseinek időpontját, a meghozott döntések (határozatok) szó szerinti szövegét, a döntés hatályára vonatkozó rendelkezéseket, a döntést támogatók és az azt ellenzők számarányát és – ha lehet – nevét.

Nyílt szavazás esetén a támogatókat és az ellenzőket név szerint tartalmazza a jegyzőkönyv. A döntést ellenzők ellenvéleményüket írásban csatolhatják.

A jegyzőkönyveket és a határozatok könyvét a Kuratórium iratai között meg kell őrizni.

A működéssel kapcsolatban keletkezett bármely iratba, továbbá a közhasznúsági jelentésekbe való betekintést a Kuratórium munkanapokon, munkaidőben az Alapítvány székhelyén előre egyeztetett időpontban bárki számára lehetővé teszi. A közhasznúsági jelentésekről a saját költségére bárki fénymásolatot kérhet.

22. A Kuratórium döntéseit az érintettekkel írásban igazolható módon, a nyilvánossággal pedig a székhelyén elhelyezett hirdetőtábla segítségével közli.

Az Alapítvány működése módjának, szolgáltatásai igénybevétele módjának, gazdálkodásának legfontosabb adatait az Alapítvány székhelyén elhelyezett hirdetőtáblán való kifüggesztéssel kell közzétenni.

A közhasznúsági jelentést az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének www.maganiskolak.hu nevű honlapján kell nyilvánosságra hozni.

23. A Kuratórium határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki, vagy akinek közeli hozzátartozója (Ptk. 685. § b.) pont), élettársa (a továbbiakban együtt: hozzátartozó) a határozat alapján

a.) kötelezettség vagy felelősség alól mentesül, vagy

b.) bármilyen más előnyben részesül, illetve a megkötendő jogügyletben egyébként érdekelt.

Nem minősül előnynek a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásai keretében a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzügyi szolgáltatás.

A közhasznú szervezet megszűntét követő két évig nem lehet más közhasznú szervezet vezető tisztségviselője az a személy, aki olyan közhasznú szervezetnél töltött be – annak megszűntét megelőző két évben legalább egy évig – vezető tisztséget, amely az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozását nem egyenlítette ki.

A vezető tisztségviselő, illetve az ennek jelölt személy köteles az Alapítványt előzetesen tájékoztatni arról, hogy ilyen tisztséget egyidejűleg más közhasznú szervezetnél is betölt.

24. Amennyiben az Alapítvány éves bevétele az 5.000.000 Ft-ot (azaz ötmillió forintot) meghaladja, a vezető szervtől elkülönült felügyelő szerv (Felügyelő Bizottság) létrehozása akkor is kötelező, ha ilyen kötelezettség más jogszabálynál fogva egyébként nem áll fenn.

VI. Záró rendelkezések

25. Az Alapítvány megszűnik a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyve 74/E §. (2)–(4) bekezdésében meghatározott esetekben.

26. Az Alapítvány a Fővárosi Bíróságnál történő nyilvántartásba vétellel jön létre.

27. Az alapító okiratban nem szabályozott kérdésekben a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvének az Alapítványokra vonatkozó, továbbá az 1997. évi CLVI. Törvény a közhasznú szervezetekről rendelkezései irányadóak.

Az alapító okirat módosításának jogát az alapító fenntartja magának.

Budapest, 2005. május 10.

Alapítványi és Magániskolák Egyesülete
alapító

A díjazottokról

*Kísérletező kedvű,
egy helyben maradt, mégis világokat járt be,
sokunk számára megforgatta a világot,
hitelessége szülte a bizalmat,
nem ismerek nála tudatosabb,
nem ismerek nála jobban improvizáló tanárt,
az iskola lelke,
jelenléte életerő,
spontán, holisztikus, kockázatvállaló,
érezniünk kell támogató jelenlétét,
közel kerül a gyerekekhez, az ügyekhez, de a perspektívát nem veszíti el,
most is az általa felvert hullámon szörfölök,
vele dolgozva a nehézségeket szabadságnak fogjuk fel,
vezetésével szabad iskola működik.*

Ezek a jelzők, képek, személyiség-hatást érzékeltető mondat-töredékek a harminc-három Várhegyi-díjas méltatásának jelzői, képei, mondat-töredékei. A díjat az Alapítványi és Magániskolák Egyesülete 2000 tavaszán hozta létre azzal a szándékkal, hogy évente elismerje a független intézmények létrejöttét, fennmaradását, fejlődését szolgáló, kiemelkedő szakmai, emberi teljesítményt.

A fenti szavak azt érzékeltetik, amiért ezek az intézmények létrejöttek: kísérletező műhelyekként segíteni az egyes gyereket, szolgálni azt a közösséget, amely életre hívta őket, a kulturális elit gyerekeit, a szegények gyerekeit, a deviánsokat, a máshonnan kisodródókat – azokat, akik őket választják.

A független iskolák alternatívát kínálnak: nemcsak homogén korcsoportokban, nemcsak 45 perces órákon, nemcsak tantárgyak keretei között lehet tanulni, tanítani. A nehézség ellenére évről évre nő az alternatív iskolák száma. Valószínűleg a személyközpontúnak nevezett létezés mód, az, hogy az egyes gyerekek, egyes pedagógusok, egyes közösségek érdekeire vannak tekintettel – ez teszi őket vonzóvá. Vonzó iskolát vonzó személyiségek teremtenek. A díjazottakban ilyen személyiségeket szeretnénk felmutatni, tudva, hogy égető szükség van arra a mintára, amelyet nyújtanak.

*Kereszty Zsuzsa
a Várhegyi Alapítvány
kuratóriumának elnöke*

MEGHÍVÓ

VÁRHEGYI GYÖRGY DÍJ ÁTADÁSRA

AZ ALAPÍTVÁNYI ÉS MAGÁNISKOLÁK EGYESÜLETE
által létrehozott
VÁRHEGYI GYÖRGY ALAPÍTVÁNY

2000. december 16-án 11 órakor
adja át először a

VÁRHEGYI GYÖRGY
díjakat

A díjkiosztó ünnepségre szeretettel meghívjuk

Helyszín
„AGY Humán Reál Tanoda” Általános Iskola
Szentendre, Jókai utca 3.

Részvételi szándékát kérjük, jelezze az Egyesület telefonszámaán

Az első meghívó

A Kuratórium (balról jobbra) Kereszty Zsuzsa, Csongor Anna, Heit Gábor, Bak Zsófia, és jobbról a második Sövényházy Csilla, a mindenkori díjátadó

A díj-átadások kísérői (zene, tánc)

B. KOCSIS MÁRTA

Heinrich Lenzen Alapítvány, Debrecen

Felterjesztés

Élet Jegyében Alapítvány Kuratóriumától

Alapítványi és Magániskolák Egyesülete

Budapest, Vendel u. 3. 1096

Tárgy: Boguslavski Jurijnë Kocsis Márta Várhegyi György díjra történő felterjesztése

Tisztelt Cím!

Az Élet Jegyében Alapítvány Kuratóriumának nevében tisztelettel felterjesztjük Boguslavski Jurijnë Kocsis Mártát a Várhegyi György díjra.

Boguslavski Jurijnë Kocsis Márta 1990 óta az Élet Jegyében Alapítvány elnökeként áll a Heinrich Lenzen Korai Fejlesztő és Iskola élén. Pedagógiai munkáját a jelenleg is Németországban élő professzor személyes útmutatásai határozzák meg.

Az Élet jegyében Alapítvány Boguslavski Jurijnë Kocsis Márta irányításával közel egy évtizede látja el a Down-szindrómában szenvedő gyermekek fejlesztését, tanítását és képzését születéstől a felnőtt korig, egységes a Lenzen-modellt követő koncepció szerint.

Munkáját nehéz körülmények között kezdte, és kitartóan végzi. Az intézményükben nevelt gyermekek széleskörű tárgyi ismeretekkel rendelkeznek, nevelésük a gyermekek különbségeihez, egyéni képességeikhez messzemenően alkalmazkodik.

Az intézmény munkáját alapításától kezdve figyelemmel kíséri a Debreceni Egyetem Gyermekklinikája. Orvosainak közreműködésével segíti a beteg gyermekek ellátását, gondozását és szaktanáccsal látja el a gyermekek családjait. A gyerekek orvosi ellátása rendszeres rendeléseken történik, ahonnan szükség esetén speciális szakrendelésre utalják őket.

Az iskola pedagógiai munkáját a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola Oligofrénpedagógiai Tanszéke is rendszeresen figyelemmel kíséri és segíti megállapítva, hogy korszerű felszerelése, pedagógiai légköre egyaránt kifejezi mind az intézmény névadója, mind az érintett családok igényeit, elgondolásait.

Az Élet Jegyében Alapítvány Kuratóriuma szakértői vizsgálatra felkérte Pásztorné Gottfried Éva és Lőrík József gyógypedagógiai tanárokat, akik az intézmény nevelőmunkáját komplex módon értékelték. Vizsgálatukban megállapították, hogy az intézményben nevelt gyermekek széleskörű tárgyi ismeretekkel rendelkeznek, amelyet gazdag pedagógiai eszköztár felhasználásával ér el a nevelőtestület.

A gyermekekkel differenciált, egyéni képességeikhez maximálisan alkalmazkodó munka folyik, igen szép eredménnyel. Az intézmény színvonalas munkáját bizonyítja a gyermekek kiegyensúlyozott harmonikus viselkedése, magas szintű szocializáltsága is.

Az Élet Jegyében Alapítvány Kuratóriuma tisztelettel kéri Boguslavski Jurijnë Kocsis Márta szakmai munkájának elismerését.

2000

Az Élet Jegyében Alapítvány több gyermek ellátása érdekében egy Down-Központ létrehozását tervezi, amely a lehetőségek bővítésével biztosítaná a kelet-magyarországi régió Down-kóros gyermekeinek ellátását.

Boguslavski Jurijnë Kocsis Márta nagyszerű érzékkel, empátiával irányítja az intézmény életét, munkáját. Igazi gyógypedagógus szemléletű egyéniség, úgy véljük, tevékenységére nagy szükség van.

Az alapítványon belül végzett színvonalas és eredményes pedagógiai munkája tiszteletet, megbecsülést érdemel.

Ezúton tisztelettel felterjesztjük Boguslavski Jurijnë Kocsis Mártát a Várhegyi György díjra.

Előterjesztésének kedvező elbírálását kérve.

Debrecen, 2000. június 19.

Kaszanyitzky András, kuratóriumi tag
Dr. Szurmainé Silkó Mária, kuratóriumi tag
Oláh Miklós, kuratóriumi tag

Laudatio

B. Kocsis Márta kb. 5 évvel ezelőtt kért engem fel szakértői munkára, mely szerint véleményezzen, ill. kísérem figyelemmel a DOWN iskola tevékenységét.

Hihetetlen kitartással, erőfeszítéssel, szeretettel végezte és a mai napig végzi munkáját. A mindennapok precíz megszervezése, odafigyelő gondoskodása eredményeként a speciális szükségleteket igénylő gyermekek mentális fejlődésének mértéke korukhoz s állapotukhoz viszonyítva megfelelő.

Az oktatásukat-nevelésüket a pedagógiai program szerint végzi, a tananyagot a helyi tanterv alapján sajátíttatja el. A tananyag mélysége megegyezik a középsúlyos értelmi fogyatékosok irányelvében meghatározottakkal.

Márta nagyszerű érzékkel, empátiával irányítja az intézmény életét, munkáját. Igazi gyógypedagógus szemléletű egyéniség.

Minden egyes találkozásunk alkalmával meggyőződom arról, hogy a gyermekek éppúgy, mint szüleik, szeretettel ragaszkodnak Mártához, s ez fémjelzi leginkább munkáját.

Miskolc, 2000. május 8.

Pásztorné Gottfried Éva
igazgatóhelyettes
BAZ Megyei Pedagógiai Intézet Pedagógiai Szakszolgálat

Boguslavskiné Kocsis Márta 1991 óta az Élet Jegyében Alapítvány elnökeként áll a Heinrich Lenzen Korai Fejlesztőközpont és Iskola élén. Pedagógiai munkáját a jelenleg is Németországban élő professzor személyes útmutatásai határozzák meg. Az általa alapított intézményt „A Lenzen-féle modell Down-kóros gyerekek számára” képzési terve alapján vezeti, mely a „konvikció” gyógypedagógiai fogalmára épül. Ennek értelmében a nevelő – így B. Kocsis Márta is – a segítségre szoruló személlyel mintegy azonosulva, vele belső közösséget vállalva éli meg az előrevivő élményeket

és a fájdalmas tapasztalatokat egyaránt. A konvikció rendkívül intenzív, bensőséges viszonyt feltételez a nevelő és a gyermek között, állandó készenléti állapotot igénylő, odaforduló magatartást, mely személyiségének sajátjává vált.

B. Kocsis Márta a Lenzen-féle modell „egységes gondozás” elve alapján végzi pedagógiai munkáját. Elősegíti a Down-szindrómás gyermekek fejlődését a nagymozgások, a finommotorika, az akusztika és a kommunikáció területén egyaránt. Bevezeti növendékeit az írott nyelvbe, törekszik az olvasási készség kialakítására is. Zenepedagógiai végzettségét erőteljesen felhasználja a képzésben (pl. játékos dalolás, mozgás-, ritmus-nevelés, hangszeres zenélés stb.). Nevelői tevékenységét egészében véve a hasznos következményekkel járó kommunikáció biztosítása jellemzi, melynek során a gyermekek kézzelfogható tapasztalatokat szereznek, sikert vagy kudarcot érzékelnek a tanulás igazi terepein. Pl. kézműves műhely, bábozás, uszoda stb. A növendékeket feladatok elé állítja, és a lehető legjobb eredmények elérése érdekében szeretetteljes gyöngédséggel ösztönzi. A tanulásban úgy segít a Down-szindrómás gyermekeknek, hogy mellettük haladva, velük együtt csinálja végig egész napjukat – példamutató kapcsolatban a tanítványok családjával. Pedagógiai munkájának kiemelkedő vonása, ahogy szülőtársait is segíti Down-szindrómás gyermekeik nevelésében, saját tapasztalataival, illetve a Lenzen-féle modell alkalmazásának bemutatásával. Nevelői munkájának jelentős részét egésznapos tevékenységként végzi.

Budapest, 2000. április 25.

Hatos Gyula

csoportvezető főiskola docens

Vágó Éva Anna

szakmai konzulens

ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar

Oligofrén-pedagógia Tanszék

Az Élet Jegyében Alapítvány évek óta látja el a Down-szindrómában szenvedő gyermekek fejlesztését, tanítását és képzését születéstől a felnőtt korig, egységes, a Lenzen-modellt követő koncepció szerint. Munkáját nehéz körülmények között kezdte, és kitartóan végzi. Az Intézményükben nevelt gyermekek széleskörű tárgyi ismeretekkel rendelkeznek, nevelésük a gyermekek különbségeihez, egyéni képességeihez messzemenően alkalmazkodik. Az óvodai csoport munkája kellő alapot szolgáltat a későbbi foglalkoztató iskolai neveléshez. Fontos, és az intézmény színvonalas munkáját bizonyítja a gyermekek kiegyensúlyozott, barátságos viselkedése, magas szintű szocializáltsága.

Az intézmény munkáját alapításától kezdve figyelemmel kíséri a DOTE Gyermekek-klinika. Orvosainak közreműködésével segíti a beteg gyermekek ellátását és gondozását, és szaktanácsot látja el a gyermekek családjait. A gyermekek orvosi ellátása rendszeres rendeléseken történik, ahonnan szükség esetén speciális szakrendelésre utalják őket.

Az Élet Jegyében Alapítvány több gyermek ellátása érdekében egy Down-Központ létrehozását tervezi, amely a lehetőségek bővülésével biztosítaná a kelet-magyarorszá-

gi régió Down-kóros gyermekeinek ellátását. A központban ambuláns gyermekgyógyászati ellátásra is sor kerülne. Ez a program – szoros összhangban a Gyermekklinika Genetikai Szakrendelésével – jelentősen hozzájárulna a Down-kóros gyermekek szakszerű ellátásához és segítené az e betegséggel kapcsolatos kutatások végzését is. A szakmai program részletes kidolgozására a központ építésének lehetővé válásakor kerül sor. A régió Down-kóros gyermekei ellátásának javítása érdekében a központ építését, valamint annak szakmai és anyagi támogatását indokoltnak és fontosnak tartom.

A Gyermekklinika oktató kara nevében törekvéseiket támogatom.

Debrecen, 1997. február 11.

Dr. Oláh Éva

Egyetemi tanár, klinikaigazgató
Debreceni Orvostudományi Egyetem Gyermekklinika

Kocsis Mártát 1991 óta ismerem. Ekkor szervezett csoportos látogatást debreceni, környékbeli és budapesti résztvevőkkel az általam vezetett kölni munkahelyre, amely a triszomálishan retardált személyek és szüleik gondozásával foglalkozik.

1992-ben vezette első munkalátogatásomat, mely lehetővé tette, hogy kapcsolatba kerüljek több, mint 40 kelet-magyarországi családdal, akiknek triszómás (Down-kóros) gyerekeik vannak.

Azóta évente kétszer meglátogatom a debreceni intézményt, ami szép ünnepség keretében (Hatos Gyula, Budapest, Gyógypedagógiai Főiskola jelenlétében) felvette a nevemet. Ez a megtisztelő gesztus kötelez engem el Kocsis Márta és az ő feladata iránt!

Csodálom képességét és kitartását, mellyel megteremtette a korai gondozás (A Down-kóros gyermekeknél mindjárt a születéskor megkezdődő), az óvodai ellátás (3 éves kortól az iskolakezdésig) és az iskolai oktatás optimális feltételeit: kezdve a helyiségek kialakításával, a tananyag elkészítésén keresztül a kiegészítő fejlesztési lehetőségek megteremtéséig (lovaglás, karate, úszás, korongozás, szövés). Ezeken a területeken a gyerekek szinte egészséges kortársaikhoz hasonló eredményeket érnek el.

Az oktatásban hiányzik a tanítónők hosszú távú, kitartó elkötelezettsége, és hiányos a gyógypedagógiai módszertan az általam megkövetelt mércéhez képest. Kocsis Márta azonban módszeremre alapozva a reggelenkénti tanításra hangolásban és az olvasásában sikereket ért el. Látogatásaim minden alkalommal szemináriumi jellegűek is voltak, ahol a személyiség egészének gondozása jelentette a központi gyakorlatot. Kocsis Márta rendkívül intenzíven feldolgozta az elhangzott, bemutatott anyagokat. Így – öt év után – kijelenthetem róla, hogy magas szintű gyógypedagógiai szakértelemmel rendelkezik, áttekintése van a személyiség egészére irányuló módszerről.

Olyan szakmai színvonalat ért el, ami a kölni Egyetem Gyógypedagógiai Karán végzett tanároknak is becsületére válna. Mindezek alapján öt teljes értékű gyógypedagógusnak tartom – beleértve a zenei nevelés területén mutatott kiemelkedő képességeit is –, és javaslom ennek megfelelő hivatalos elismerését.

1997. április 22.

Heinrich Lenzen
Kölni Egyetem

GÁDOR ANNA

Carl Rogers Iskola, Budapest

Felterjesztés

A Carl Rogers Személyközpontú Iskola Tantestülete Dr. Gádor Annát jelöli a Várhegyi György díjra.

Magyarországon Gádor Anna fektette le a személyközpontú megközelítés alapjait – mely nem csupán elméleti rendszert jelöl, hanem stílust, személetert is –, miután pszichológia-matematika tanári végzettségével a kezében Carl Rogerstől tanulta a személyközpontú megközelítés lényegét. 1990-ben szakmai vezetőként létrehozta társaival a mai napig is működő Carl Rogers Személyközpontú iskolát, melyet a mai napig is vezet. Az iskola jelenleg 12 évfolyamos működési engedéllyel rendelkezik, és 9 évfolyamán 120 gyerekkel foglalkozik.

A személyközpontú nevelési elveket terjeszti az iskolán kívül is. Fakultációt hirdetett s tartott a Budapesti Tanítóképző Főiskolán bízva abban, hogy lesznek, akik közel kerülnek ehhez a szellemiséghez. Részt vett az Alternatív Pedagógusképző Műhely megalapításában, ahol folyamatosan kurzust vezet. Nemzetközi és hazai konferenciákon előadásokat tart, ápolja a kapcsolatot hasonló szellemiségű külföldi és hazai iskolákkal.

Pedagógiai szemléletének alakulásában szerepet játszottak a híres Leveleki Eszter-féle banki gyermeknyaraltatások tapasztalatai is. Nem véletlen talán, hogy találkozva a rogersi gondolattal, majd később magával Rogersszel is, rész vett egy 3 éves nemzetközi tréningen. Egyre inkább fontossá vált számára, hogy „beavatódva”, majd „felavatódva” továbbadja, másokkal is megismertesse ezt a szemléletet, melynek egyik fontos alapelve az emberek közti erőszakmentes kommunikációt hirdeti. Ezen tiszta forrásból kapott tudás és élmény által olyan mélységesen képviseli a személyközpontú felfogást, hogy társaival Európában elsőként létre tudta hozni a rogersi személyközpontú iskola modelljét.

Munkatársként megtapasztalhattuk általa azt a rogersi alapelvet is, hogy az ember önműködő lény, és lehet bízni abban, hogy képes megoldani a saját problémáit. Ettől tud bízni az emberekben, gyerekekben. Szintén alapelvként kaptuk tőle, hogy a tanár nem a tudás kizárólagos forrása.

Eleinte egyedül képviselte mindezeket, s oltotta a hozzá társult kollégákba. Tette mindezt úgy, hogy közben hagyta, hogy az alapelveken belül mindenki kitalálja és felépítse a saját személyiségének megfelelő módszereit. Abban is tud bízni, hogy munkatársai tovább tudják adni az újonnan belépő kollegáknak a rogersi gondolatot és gyakorlatot.

Mindez az alapja annak, amit mindannyian használunk egymás között és a gyerekek irányában bízva abban, hogy tanítványaink is saját erejükre támaszkodva önálló, döntőképes és felelős egyénekké válnak. Ebben a munkában igen nagy önállóságot, szabadságot hagy nekünk, mert meggyőződése, hogy rátalálunk a magunk erejére, képességére. Ez kihat a gyerekekkel való munkánkra is, hisz elfogadja, s ha esetleg

2000

nem is érti, utána jár a működésünk miértjeinek. Egyenrangú partnerként vállalja fel, hogy ő is tanulva halad velünk ezen a járatlan, új úton. Az iskolateremtés, működtetés minden nehézsége, hullámvölgyei ellenére hisz és bíz az alapgondolat erejében.

Mindezek szellemében tantestületünk támogatja dr. Gádor Anna jelölését.

Alulírottak, a Carl Rogers Személyközpontú Általános és Középiskola tantestületének tagjai aláírásunkkal támogatjuk dr. Gádor Anna felterjesztését Várhegyi György Díjra.

Budapest, 2000. október 28.

Stodolka János
Lade András
Lipták Sándor
Pálfi Tünde
Madosai Dániel
Koch Melinda
Szelecsényi Károly
Illés László
Dorosz Krisztina
Balogh Éva
Dinnyés Dániel

János Kristina
Köbke Beatrix
Schwarz György
Pálfi Vera
Kamari Júlia
Szelecsényi Károly
Gimnáziumi Kisköztársaság
Gárdor Anna
Várhegyi György

Laudatio

Gádor Panni, az iskolateremtő

A bársonyszőnyeges folyosón csönd van, a puha szőnyeg még a lépteink nesztét is fel fogja. Rend és fegyelem hangulata érződik. A folyosó falán nagy elődök képei és régi dokumentumok merednek ránk a múltból. Kíváncsian nézegetem őket. Lassan befejezem itt a tanulmányaimat, de én még csak vágyom arra, hogy megtudjam a titkot, mi az a lényeges és hogyan is kell majd tanítanom, ha majd én is ott állok a gyerekek előtt. Beleképzelem magam a képekbe, hátha megérzek valamit belőlük.

Akkor váratlanul szembejön velem Dr. Gádor Anna tanárnő. Egy bátorító kérdéssel szólít meg, amely lassan kezdi bennem kinyitni azt a lemondásból adódó fegyelmezett bezárkózást, amit az elmúlt hónapokban megpróbáltam magamra erőltetni.

A következő mondatok már két év múlva hangzottak el egy tágas baráti körben Pannitól.

– Mit szólnátok, ha építenénk egy olyan iskolát, ahol újragondolnánk a tananyag vázát? Arra törekednénk, hogy a gyerekek kultúrköréből, érdeklődéséből, érzéseiből induljunk ki az eddig leírt tananyag helyett, s azokra fűznénk föl a fontos értékeket. Ahol a konfliktusokban tanulnivalót látnánk s bízni tudnánk a gyerekek választási, döntési képességében. Valljuk be, hogy mi az, amit mi sem tudunk és megláthatjuk, milyen büszkén fognak segíteni bennünket a picik, mikor elakadunk. Mindehhez fe-

lölünk, pedagógusok részéről felelős, odafigyelően terelgető, meg-megálló, tovább-lendítő hozzáállás szükséges, miközben a fizikai biztonság mellett olyan légkört teremtünk, amelyben mi is szívesen tanulnánk. A kereteket.

Lehetséges, hogy valaki 1989-ben Magyarországon felelősséget vállaljon ezeknek a gondolatoknak az érvényességéért?

A Műhely, amit ebben az évben indított el Panni a barátaival, sokunk számára megforgatta a világot. A megtartó keret legfontosabb támpontjául a Carl Rogers által megfogalmazott személyközpontú megközelítést javasolta nekünk.

Panni kiállt ezen értékek mellett az akkor érvényben lévő szakmai áramlatokkal szemben. Lehetségessé tette, hogy úgy valósítsunk meg egy iskolát, ahol együtt tanulunk a gyerekekkel.

Nem volt anyagi hátterünk, amellyel legalább helyet biztosítottunk volna az első induló osztálynak. De nem létezett még akkor egyetlen Rogers iskola sem az egész világon, amely általános kisiskolásokkal foglalkozott volna, s mi mintául tekinthetünk volna rá.

Panni hitelessége szülte a bizalmat a szülőkből, akik gyermeküket lelkesen adták egy még helyszínnel sem bíró soha nem volt iskolának.

A felmerülő nehézségeket szabadságnak fogtuk fel.

Panni kitartóan követett és vezetett bennünket a mindennapokban, ami egyre szélesebb körű szakmai érdeklődést vonzott. Munkája nagy hatással volt arra a mozgalmá duzzadt törekvésre, amely országunkban elfogadottá tette a személyközpontú megközelítést a lelki segítséget nyújtó foglalkozások mellett az iskolai munkában is. Ma már számtalan iskola és egyéb, embereket segítő szerveződés vallja maga számára követendő irányának ezt a megközelítést.

Panni mindig szerette volna, hogy rögzítsük egy-egy összegző írással mindazt, amit sikerült elővarázsolnunk a gyerekekkel. Ilyen dokumentációval ritkán tudtuk megkoronázni munkáját.

Örülök, hogy megragadhattam az alkalmat, hogy tisztelem és szeretetem jeléül megírhattam ezt a pár sort, amit a szememben az ő életműve jelent.

Kostyál Kata

2001

DR. BIBÓ ISTVÁN

**Sylvester János Protestáns Gimnázium,
Budapest**

Felterjesztés

Protestáns Gimnáziumi Egyesület, Budapest
Alapítványi és Magániskolák Egyesületének
VÁRHEGYI GYÖRGY Alapítványa
1096 Budapest, Vendel u. 3.

Tisztelt Kuratórium!

A Protestáns Gimnáziumi Egyesület, mint a Sylvester János Protestáns Gimnázium fenntartója szeretné VÁRHEGYI GYÖRGY DÍJRA felterjeszteni dr. Bibó Istvánt, az iskola alapítóját és igazgatóját. Dr. Bibó István az ELTE Bölcsészettudományi karán 1966. szeptember 27-én szerzett diplomát művészettörténet, valamint magyar nyelv és irodalom szakos tanárként. Művészettörténészként dolgozott 1990. április 1-ig, majd a Baár-Madas Református Gimnázium igazgatója lett. Itt 1995. október 15-ig dolgozott, és az akkori egyházi vezetés olyan feltételeket teremtett, hogy Ő nem felelt meg a pályázatban kiírt nyolc év pedagógiai gyakorlatoknak. Ekkor a Baár-Madasból 32 kolléga is távozott. Velük-velünk együtt alapították a Protestáns Gimnázium Egyesületet, mint a Sylvester János Protestáns Gimnázium fenntartóját. A Protestáns Gimnáziumi Egyesületet 1996 júniusában jegyezte be a Fővárosi Bíróság. Az Egyesület célja volt akkor egy Budapesten működő, önálló jogi személyiségű gimnázium felállítása, illetve ennek az iskolának a működtetése.

A Protestáns Gimnáziumi Egyesület létrehozta a Sylvester János Protestáns Gimnáziumot, melyet az ötödik éve működtet. Az iskola keresztyén szellemiségű nevelést és ennek keretében korszerű képzést és műveltséget kíván nyújtani. Pedagógiájának technológiai alapvetésében a bibliai alapokra és a reformátori tanításra támaszkodik, s a magyar protestantizmus hagyományaiból merít. Célja: segítséget nyújtani az életbe induló fiataloknak abban, hogy eligazodjanak saját életük, nemzetük és a világ alapvető kérdéseiben, s e hazában és saját egyházukban találják meg feladataikat, szolgálat, felelősség és tisztesség útján járva. A pedagógiai programban, amit mellékelünk, jól felvázoltuk elsősorban Bibó Istvánnak köszönhetően, hogy milyen iskolát szeretnénk csinálni.

Bibó István igazgatása alatt a tanulók és a kollégák is nyugodt légkörben tudnak dolgozni.

Demokratikus, nagy empátiával rendelkező ember. Azért is szeretnénk éppen most erre a díjra felterjeszteni, mert elérte a nyugdíjkorhatárt, és ez méltó elismerést jelentene számára. Nyugdíjasként még öt évig szeretné igazgatni az iskolát, és kinevelni maga mellett egy méltó utódot.

Budapest, 2001. 11. 06.

Dr. Imre Lajosné

Laudatio

A Protestáns Gimnázium Egyesület és az általa fenntartott Sylvester János Protestáns Gimnázium nevében szeretettel köszöntök minden kedves jelenlevőt.

Biztos vagyok abban, hogy legalább ketten itt most nagyon feszengünk, hogy az ünnepelt, dr. Bibó István nem ritkán használt szavával éljek. Az egyik feszengő én vagyok, akinek hivatalos tiszte ugyan, de mégiscsak szembe kell dicsérnie a főnökét, a másik pedig ő, akitől talán mi sem áll távolabb, minthogy ezt a helyzetet kedvelje. Ezért úgy határoztam, hogy egy másik – lehet, nem kevésbé feszengető – szerepet vállalak: dicsekszem.

A mi iskolánkban jó dolgozni. Sok gondunk van, de biztosak lehetünk abban, hogy nemhogy a gondjainkat nem kell titkolni, de azt sem, ha valami nem sikerült, sőt még azt sem, ha hibát követtünk el.

A mi iskolánkat keserves megpróbáltatások, közös küzdelem edzette, Bibó István köré gyűlt barátok alapították, és ez a barátság megmaradt a támadások multával; magunkra maradván sem veszünk össze, nem kerestünk magunknak egymás vagy az újonnan jöttek között ellenfeleket.

A mi iskolánkban mindig mindent meg lehetett és meg kell fontolni: a verekedő gyerekeknek, a kiborult tanárnak nemcsak mentsége, még igaza is lehet, persze nem a verekezésben és nem a kiborulásban. A mi iskolánkban nagyon ritkán hangzik el ez a szó: kötelező. Mindig van, aki a lázadót, lustát, ellenszegülőt emlékeztesse: ezt te magad vállaltad, ha lehiggadsz, belátod, ez a te javad.

A mi iskolánkban különféle erényekkel és hibákkal, több vagy kevesebb tehetséggel mindenki egyaránt biztonságban érezheti magát: nem kell többnek, okosabbnak, hogy ne mondjam fokozva azt a szót, amelynek amúgy sincs sem közép-, sem felső foka: hívőbbnek lenni senkinek önmagánál.

A mi iskolánk nem ígér divatos dolgokat: nem nyerni, nem önmegvalósítónak, sikeresnek lenni tanít; megbecsül és fejleszt igaz értékeket, de azt nem mondják itt: ezért vagy azért áldozd fel, add fel magad.

Volt és van nagy hírű pedagógiai programunk, aminek a betűit talán nem is látjuk gyakran, de a szelleme hat. Mert behozza közénk nap mint nap egy olykor feszengő, kedves, udvarias ember, aki kitalálta, és akinek elhisszük, hogy azt, és így tenni érdemes.

Nagyon köszönjük, és örülünk, ha az ő törekvései, igyekezete, munkája mások, most nevezetesen az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének elismerését is elnyerte.

Dr. Zólyomi Zoltánné

2001

CZIKE BERNADETT

Alternatív Pedagógusképző Műhely, Budapest

Felterjesztés

Várhegyi György Alapítvány Kuratóriuma
Budapest, Vendel u. 3. 1096

Tisztelt Kuratórium!

A Kuratórium felhívására a Várhegyi György Díj 2000. évi egyik díjazottjának Czike Bernadettet javaslom.

Czike Bernadettnek tanító, tanár, pszichológus diplomája van. Dolgozott óvónőként, tanítóként (Batthyány Utcai Általános Iskola), iskolapszichológusként (AKG) és a Budapesti Tanítóképző Főiskola adjunktusaként is.

Az 1990-ben alakult Alternatív Pedagógiai Műhely egyik alapítója, 1995-től a Nyitott Pedagógiai Műhely, 1997-től az Alternatív Pedagógusképző Műhely szakmai vezetője. Az Alternatív és Magániskolák Egyesületének elnökségi tagja.

Czike Bernadett az elmúlt tíz évben nagyon sokat tett azért, hogy az alternatív és reformirányzatok érvényesüljenek a magyar oktatásügyben.

Támogatóként, együttgondolkodóként vett részt számos alapítványi és magániskola alapításában, koncepciójának kidolgozásában. Pedagógiai cikkek, publikációk írójaként, tankönyvek, szakkönyvek szerkesztőjeként, társszerzőjeként, mint főiskolai tanár és mint továbbképző kurzusok vezetője hozzájárult ahhoz, hogy az alternatív pedagógiai irányzatok ismertté váljanak szélesebb körben is.

Az Alternatív Pedagógusképző Műhely szakmai vezetőjeként lehetőséget biztosított arra, hogy az Műhely által szervezett konferenciák, programok, kurzusok segítségével az alternatív iskolák rendszeres kapcsolatot tarthassanak egymással, tapasztalatcserékkel, szakmai vitákkal gazdagodva továbbfejlődjenek.

A Műhelyben Czike Bernadett irányításával alakult ki a tanártovábbképzés újszerű, személyközpontú modellje és más, szolgáltató jellegű tevékenységek, amelyek nem csak az alternatív iskolák pedagógusainak munkáját segítik, hanem a hagyományos oktatási intézményekben dolgozó kollégáknak is lehetőséget biztosítanak arra, hogy megismerkedjenek az alternatív irányzatokkal és módszerekkel, és azokat saját munkájukban használhassák, beépíthessék.

Mindezek alapján úgy érzem, hogy Czike Bernadett méltó a Várhegyi György Díjra.

Budapest, 2000. október 25.

Fehér Márta

Közgazdasági Politechnikum
Alternatív Pedagógusképző Műhely

Várhegyi György Alapítvány Kuratóriuma
Budapest, Vendel u. 3. 1096

Tisztelt Kuratórium!

A Kuratórium felhívására a Várhegyi György Díj 2001. évi díjazottjának Czike Bernadettet javasoljuk.

Czike Bernadettnek tanító, tanár, pszichológus diplomája van. Dolgozott óvónőként, tanítóként (Batthyány Lajos Általános Iskola), iskolapszichológusként az AKG-ban és jelenleg a Közgazdasági Politechnikumban és a Budapesti Tanítóképző Főiskola adjunktusaként is.

Az 1990-ben alakult Alternatív Pedagógiai Műhely egyik alapítója, 1995-től a Nyitott Pedagógiai Műhely, 1997-től az Alternatív Pedagógusképző Műhely vezetője. Az Alternatív és Magániskolák elnökségi tagja.

Czike Bernadett az elmúlt tíz évben nagyon sokat tett azért, hogy az alternatív és reformirányzatok érvényesüljenek a magyar oktatásügyben.

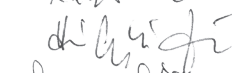
Támogatóként, együttgondolkodóként vett részt számos alapítványi és magániskola alapításában, koncepciójának kidolgozásában. Pedagógiai cikkek, publikációk írójaként, tankönyvek, szakkönyvek szerkesztőjeként, társszerzőjeként, mint főiskolai tanár és mint továbbképző kurzusok vezetője hozzájárult ahhoz, hogy az alternatív pedagógiai irányzatok ismertté váljanak szélesebb körben is.

Az Alternatív Pedagógusképző Műhely szakmai vezetőjeként lehetőséget biztosított arra, hogy az Műhely által szervezett konferenciák, programok, kurzusok segítségével az alternatív iskolák rendszeres kapcsolatot tarthassanak egymással, tapasztalat-cserékkel, szakmai vitákkal gazdagodva továbbfejlődjenek.

A Műhelyben Czike Bernadett irányításával alakult ki a tanártovábbképzés újszerű, személyközpontú modellje és más, szolgáltató jellegű tevékenységek, amelyek nem csak alternatív iskolák pedagógusainak munkáját segítik, hanem a hagyományos oktatási intézményekben dolgozó kollégáknak is lehetőséget biztosítanak arra, hogy megismerkedjenek az alternatív irányzatokkal és módszerekkel, és azokat saját munkájukban használhassák, beépíthessék.

Mindezek alapján úgy érezzük, hogy Czike Bernadett méltó a Várhegyi György Díjra.

Budapest, 2001. november 13.

	Szaló Eni
László László	Galamboz Renée
	Szabó Csilla
	Fehér Márta

Laudatio

Czike Detti 2001-ben kapta meg a Várhegyi díjat a Szabad Iskolákért Alapítvány és az Alternatív Pedagógusképző Műhely létrehozásáért, és a két szervezet működtetéséért.

A Várhegyi György Alapítvány kuratóriuma engem kért fel a díj átadásakor Detti méltatására. Ezt nagy megtiszteltetésnek éreztem, és örömmel vállaltam. Akkoriban közvetlen munkatársként sokat dolgoztam együtt Dettivel.

Most, hogy kötetbe szerkesztik az elmúlt 10 év díjazottjainak méltatását, a kuratórium újra megkeresett, hogy küldjem el a beszéd szövegét. 2001-ben a beszédet nem írtam le, csak egy vázlatot készítettem, amiben a fő gondolatokat, mondandóm vázát jegyeztem le. Azóta eltelt 9 év. Ma már az a vázlat sincs meg. Az akkor elmondott beszédet most újra megírni nem tudom, és nem is szeretném. Az a beszéd Czike Detti 1990–2000-es évekbeli munkájáról, a pedagógiában forradalminak tekinthető szelleméről, tevékenységéről, az akkori alternatív iskolai és pedagógus-közösségnek szólt. Egy laudáció a méltatott személyről egy közösség aktuális időszakában az adott pillanatnak szól.

Detti érdemei azóta nőttek, még többet tett az alternatív, a gyermekközpontú, az innovatív pedagógia terjesztésért. Az eredmények látványosak.

Műhelybeli munkáján keresztül – munkatársaival – eleinte a pedagógus-továbbképzést újíttotta meg szemléletében és tematikájában. Szemléletében a több előadás, kurzusgazda által facilitált továbbképzéseket munkálta ki, vezette be. Tematikájában mindig domináltak a gyermekközpontúság, a nevelés holisztikus megközelítése, a legaktuálisabb iskolai, nevelési kérdések, az alternatív pedagógiák, a pedagógus lelki fejlődésének lehetőségei.

Később megjelentek a legkorszerűbb módszertani képzések. A kooperatív, a differenciálós és más alternatív tanulásszervezési technikák. Elhozta Magyarországra Spencer Kagan könyvét a kooperatív tanulásról; vezette a fordító és a képzést kidolgozó csapatot. Mindezek mára már akkreditált, több ezer órában megvalósított tanártovábbképzések. A kooperatív tanulás terjesztésében tovább ment a képzésnél. A kézikönyv mellett óravázlatokat tartalmazó gyűjteményt jelentetett meg, konkrét segítséget adva ezzel a tanítóknak, tanároknak.

A továbbképzés mellett nagy álma a pedagógusképzés megújítása. A tanítóképző főiskolán tanítva pontosan látta, hogy az egész rendszert – szemléletében és tematikájában – kellene átalakítani. Munkatársaival együtt több tervezetet írt egy új, alternatív pedagógusképzésről. Megkeresett több pedagógusképzőt, hogyan lehetne mindezt megvalósítani. Eddig még nem sikerült olyan nyitott, innovatív felsőoktatási intézményt találnia, ahol készek egy ilyen program befogadására.

Detti az utóbbi években a kompetencia alapú oktatás megvalósításában a szociális kompetencia kidolgozásában és elterjesztésében dolgozott.

Harcos elkötelezettje az alternatív, a gyermekközpontú pedagógiáknak. Szívügye nemcsak a gyerek, hanem a pedagógus is. Doktori disszertációjában rávilágít arra, milyen óriási hatással van a gyerekekre a pedagógus szemlélete, nevelési stílusa.

Jelenleg olyan könyvek felkutatásán, lefordításán, és magyarázásán dolgozik, amelyek a korszerű pedagógia, a mindennapi iskolai gyakorlat számára alapvető művek.

Mindezek célja, hogy a pedagógusoknak a jelenlegi nehézségekkel teli napi gyakorlatában valódi segítséget, konkrét, használható eszközöket adjon.

Kíváncsian várom a következő kötetet.

Budapest, 2010. április 25.

Szebényi Csilla

FEHÉR MÁRTA

Közgazdasági Politechnikum, Budapest

Felterjesztés

Alapítványi és Magániskolák Egyesülete részére

Alulírottak felterjesztjük Fehér Mártát Várhegyi György Díjra.

Fehér Márta részt vett a Közgazdasági Politechnikum megalapításában: az iskola pedagógiai elveinek kimunkálásában és a Politechnikumban folyó társadalomismeret tantárgy koncepciójának kialakításában, valamint a tananyag megírásában. 1991 óta – a Közgazdasági Politechnikum első tanévétől kezdve – tanít az iskolában. Sokat tett az intézmény arculatának és szakmai jellegzetességeinek kialakulásáért. Rögtön az első tanévben osztályfőnökséget vállalt, és osztályfőnöki munkájával is hozzájárult egy új, hagyományok nélküli iskola hagyományainak a megteremtéséhez. A társadalomismereti munkacsoport vezetője, a szakmai munka irányítója volt. 1994 szeptembere és 1998 szeptembere között az iskola koordinátora volt, koordinátorként többek között a pedagógiai munka elveinek továbbfejlesztése és felügyelete volt a feladata, és ő volt a felsőoktatási felvételi felelőse is. Koordinátorként jelentős szerepe volt az iskola hagyományostól eltérő értékelési rendjének és az ezzel kapcsolatos adminisztratív eljárásoknak a kialakításában.

1998–99-ben az iskola Felvételi Bizottságát vezette. 1999-ben újra osztályfőnökséget vállalt: az új hat évfolyamos tagozat első évfolyamában, ahol újra hagyományteremtő szerepet visz. 2000 eleje óta ő a hetedik és nyolcadik évfolyam felelőse, az ott folyó munka pedagógiai, szakmai, szervezeti vezetője.

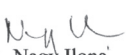
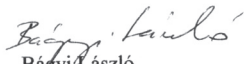
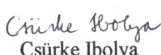
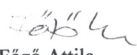
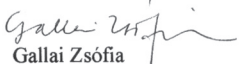
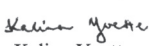
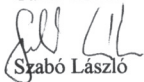
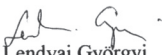
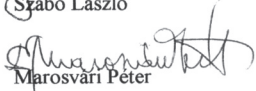
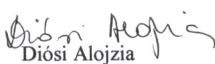
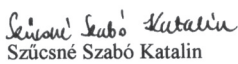
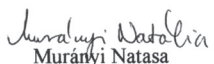
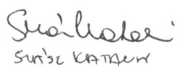
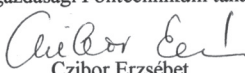
2001

A Közgazdasági Politechnikumban kezdettől fogva a személyközpontú oktatás és nevelés képviselője és terjesztője: az alternatív pedagógia elveit magas színvonalon valósítja meg a tanításban, és hitelesen és meggyőzően képviseli az iskola tantestületében.

A diákjaink által a pedagógusokról formált vélemények tanúsága szerint Márta rendre kiemelkedően pozitív értékelésekben részesül. Évek óta részt vesz az Alternatív Pedagógiai Műhely munkájában: vezetőségi tagként a programalkotásban, programgazdaként kurzusok vezetésében, az alternatív tanártovábbképzés rendszerének és tartalmának kialakításában. Tagja a pilisborosjenői tanártovábbképző Alternatív Igazgatósága Kiskonferenciájának, kurátor a Belvárosi Tanoda és a II. Rákóczi Ferenc Gimnázium Alapítványában, szakértője a Fővárosi Közsoktatás-fejlesztési Közalapítványának.

Mindezek alapján úgy gondoljuk, Fehér Márta megfelel a díj kiírásában szereplő összes feltételnek, és érdemes arra, hogy a kitüntetésben az első között részesüljön.

Budapest, 2000. október 30.

 Nagy Ilona	 Bágyi László	 Barta Géza*
 Csürke Ibolya	 Főző Attila	 Gallai Zsófia
 Kalina Yvette	 Molnár Lajos	 Szabó László
 Lendvai Györgyi	 Somogyi Ágota	 Marosvári Péter
 Diósi Alojzia	 Szűcsné Szabó Katalin	 Daróczi Judit
 Murányi Natasa	 Herendi Ágnes	 Horváth Alexandra
 Láng Andrea	 Gavallér Csaba	 Saluda Judit
 Szűcs Katalin	(a Közgazdasági Politechnikum tanárai)	
	 Czibor Erzsébet	
	(a Közgazdasági Politechnikum szocio-pedagógusa)	
	 Puskás Aurél	
	(a Közgazdasági Politechnikum pedagógiai vezetője)	

*Barta Géza felhatalmazott arra, hogy nevét a támogatók között megadjuk, jelenleg külföldön van

Laudatio

Fehér Mártáról, a türelemről és a rejtélyről

Mártát versenyhelyzetben ismertem meg: iskolát alapítottunk, és azonos feladatra ketten pályáztunk. Személyes iskolafilozófiák csaptak össze, mérettek meg abban a társaságban. Már nem tudom felidézni a történesek pontos egymásutánját, de azt igen, hogy úgy illeszkedtek gondolataink, mintha soha nem is lehetett volna más-ként; megalakult a Politechnikum, és lettünk alapítói mindketten. Hálával tartozom ezért magunknak...

Márta realista ember: mélyen átéli az emberi lehetőségeket, azokat, amelyeket az általa tanított gyermekek, ifjak és leányok valahogy csak elárulnak magukról. Olyan közel kerül, ahonnan nemigen van visszaút; de a perspektívát nem veszíti el, van erre valami technikája. Gyermeismeret. Emberismeret, és alig követhető türelem, elszántság, ahogy a jövőt megkonstruálja. Elhisszük neki szülőként, elhisszük neki gyermekként, elhisszük neki pedagógusként, hogy a dolgok természetes rendjük szerint kiforogják magukat. Megtapasztaljuk, ahogyan ezeknek a fiataloknak a tehetsége feltárul, vagy ahogy az életükben képesek megkapaszkodni.

A formális vezetői szereptől ha csak teheti, távol marad, nem tölti be ezt a számára adott teret. Ebből azután következik, hogy mindannyian kell éreznünk a támogató jelenlétét, másként valami nem volna rendjén. Mentor-pedagógus, akiben a fiatalok megtalálják a mértéket, aki a fenntarthatóságban és a kulturált keretek megőrzésében érdekelt.

Precíz, gyöngybetűkkel képes programot írni a következő hétre, napra, órára, feladatra, kialakítja a maga kapaszkodóit. Módszerek és technikák és elvárások mestere. Nem bízva a dolgokat a véletlenre, de van türelme, tehetsége ahhoz, hogy kivárja az eredményeket. Majdnem különös ez a várakozási képesség. Nem pontosan látjuk az aprómunkát, amivel, ami által a gyerekekre, vagy ránk, hitetlen kollégáira hatással van. Az az érzésem, hogy számtalanszor maga sem tudatos, maga sem látja ezeket a kis ösvényeket, amelyeken kalandozik; spontán, holisztikus, kockázatvállaló.

Márta tehát kiismerhetetlen. Sugárzó személyiség, azzal a képességgel, hogy mindig-mindig lehet tőle kérdezni. A véletlen úgy hozta, hogy az iskola világában talált valamit, ami nem ereszti. Nekünk, többieknek pedig ez a szerencsénk.

2001. december, Budapest-Szentendre

Puskás Aurél

2002

KRIGOVSZKI ANNA

**Pesthidegkúti Waldorf Általános Iskola,
Budapest**

Felterjesztés

Pesthidegkúti Waldorf Általános Iskola

Tisztelt Kuratórium!

Krigovszki Annát terjeszti fel Várhegyi Díjra iskolánk tanári kara (45 fő) egyöntetűen, aki immár második osztályának hatodikos osztálytanítója, a Pesthidegkúti Waldorf Iskola alapító tanára, Magyarország első osztálytanítója. Munkája az egész iskola (és a magyarországi Waldorf mozgalom) kiépítésében és a mai napig mindennapi működésében kimagasló. Mindannyiunk számára életető erő jelenléte iskolánkban.

Budapest, 2001. november 15.

Kovács Gábor
igazgató

Laudatio

Tisztelt jelenlévők, drága Anna!

Az előttem szólók szép beszédjei után most nagyon izgulok és előre elnézést kérek, hogy egyszerű szavakkal és – biztos – jó néhány hibával fogok önökhöz, hozzátok szólni; hiszen Stuttgartban nőttem föl, s ez a város a te utadon is, Anna, fontos álmomás volt. De amikor hallottam, hogy Krigovszki Anna pedagógiai munkaságáért díjat fog kapni és fölkértek, hogy beszéljek a díjátadás alkalmából Annáról, akkor ezt örömmel vállaltam.

Hiszen szerencsém volt, hogy 1989 óta euritmia-tanárként Anna mellett taníthatok a legelső – akkor még solymári – magyar Waldorf iskolában. Azóta sok minden történt: a kis iskola, ami egy osztállyal a Solymári Művelődési Ház egyik termében elindult, megnőtt, nagyobb önálló épületbe költözhetett, országszerte új Waldorf iskolák, óvodák, pedagógiai képzések jöttek létre. Sok gyermek, szülő, szakmabeli találkozhatott ezzel az új pedagógiával, ami nemcsak elméletben, hanem a gyermekekkel való kapcsolatban, az iskolai élet minden mozzanatában sokkal átfogóbb értelemben „ember számba” veszi a gyermeket, mint a hagyományos pedagógia. Nem sok év fog eltelni, és ez a nagyon eleven, étellel teli, most már serdülő gyermek társaság, akiket te kis elsősökként fölveltél, érettségizni fognak; és a most még aggódó szülők (a tanárokról nem is beszélve...) mondhatják: „Igen, erős, alkotó, szabad fiatal ember került ki ebből az Iskolából, aki helyt áll – nemcsak az érettségi vizsgán, hanem – az életben is!”

Ha egy pillanatra kilépünk a mindennapi forgatagból, és ránézünk erre a folyamatra, akkor ez olyan mint egy fa, amely nő és fejlődik, gyümölcsöt hoz. De te, drá-

ga Anna, Magyarország pedagógiai történetében ott voltál, ahol még semmi nem volt (vagy legalább nem látszott) ebből a fából, mely most már természetes és sokasodik. Sokan segítettek hozzá, hogy ez a fa ma él, de te voltál ez, aki ezt a magot a földbe ültette, vagy talán inkább így kéne mondanom: te voltál és vagy Magyarországon a Waldorf Pedagógia legelső magja, úttörője, amely a pedagógiai mindennapokban – olykor kövek között, viharokban és fagyokban, olykor fönről a fényt találva, lefelé a termőföldet – a legelső gyökereket és csírákat növesztetted.

Emlékszem, Anna, amikor – még a vasfüggöny fennállásakor, a 80-as évek közepén – a te kicsiny lakásodban gyűltek össze a kíváncsi, új utakat kereső tanárok, hogy az idős, Bécsből jött Waldorf-tanárnővel kézimunkázzanak, átélve ezt a csodát, hogy minden apró gyakorlati mozzanat szolgálja a gyermek fejlődésének egy-egy részét, szakaszát.

Aztán lehetőséget kaptál, hogy Stuttgartba menjél, a Lehrerseminarba, ahol tanultál több nemzetű hallgatókkal találkozva; közvetlen szomszédságban a legelső Waldorf iskolával, amelyet 1919-ben Emil Molt cigaretta-gyáros alapított Rudolf Steiner segítségével a munkások gyermekei számára. Ma ez az iskola egy 2x13 osztályos nagy iskola. Láttad, tapasztalhattad, ahogy ez működik. Küszködtél a (valóban borzalmas nehéz) német nyelvvel, a sok új tartalommal. És akkor jött a hívás: „El akarunk indítani egy Waldorf iskolát Magyarországon – most végre lehet, ki tudja meddig marad ez a lehetőség”, „Elvállalná? Vállald el!” És akkor benned az is volt: „Nem, még nem vagyok kész, még nem tudok eleget, hagyjatok még időt..” Nagyon küszködtél a döntéssel – de igent mondtál. És így lettél az, aki Magyarországon ennek az új pedagógiának utat törtél, és egy új ösvényt nyitottál, leküzdve saját kétségeid és szembeszállva minden akadállyal, amit az élet elé állított. És ezen az új úton, amit bátor döntésed, kitartó munkád, pedagógiai képességeid s felelősség-érzeted, kitartásod, munkatársaid és barátaid segítségével megnyitott – ezen az új úton már ma is sokan járhatnak, és még sok gyermek, szülő, pedagógus megtalálhatja, tovább építheti és alakíthatja, amit te kitapostál.

És így most ezért köszönetet mondhatunk neked, drága Anna, hogy fogtad magad, és elindultál az úttalan úton, hogy vállaltad ezt a bizony nem mindig könnyű feladatot!

Kívánok Neked sok örömet, sikert, új meg újabb felfedezéseket, rád néző ragyogó gyermekszemeket a további utadon! – és hogy olykor, amikor nagyon nehéz az út, sötét lesz körülöttünk és elfáradunk, már a lábunkat is alig bírjuk fölemelni – hogy akkor Ő, aki azt mondta: „Én vagyok az Út...”, aki előre ment minden embernek, aki vitte a fényt és szeretetét a legsötétebb, leghidegebb éjszakába, továbbra is megfogja kezdetet és veled legyen az utadon.

Köszönjük neked, Anna!

Clemens Schleuning

2002

DR. SIPOS MIHÁLY

**Neumann János Közgazdasági Szakközépiskola
és Gimnázium, Eger**

Felterjesztés

Neumann János Közgazdasági Szakközépiskola
és Gimnázium

3300 Eger, Rákóczi út 48.

Alapítványi és Magániskolák Egyesületének

Várhegyi György Alapítvány Kuratóriuma

Budapest, Szentendrei út 9. 1035

Tisztelt Kuratórium!

A Neumann János Közgazdasági Szakközépiskola és Gimnázium vezetősége, tantes-tülete és a Neumann Iskola Alapítvány Kuratóriuma az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének Várhegyi György Alapítványa által létrehozott *Várhegyi György Díjra felterjeszti* Dr. Sipos Mihályt, az egri Neumann János Közgazdasági Szakközépiskola és Gimnázium igazgatóját.

A kitüntetési javaslat indoklása

Dr. Sipos Mihály 1972. augusztus elsején az egri Alpári Gyula Közgazdasági Szakközépiskolában kezdte pedagógusi munkáját számvitel-statisztika szakos tanárként. Kollégáival és tanítványaival rövid idő alatt jó kapcsolatot alakított ki. Több tanítvány könyvvitelből, statisztikából, politikai gazdaságtanból bejutott az OSZTV döntőjének 1–10. helyezettjei közé.

1981-től az egri Alpári Gyula Közgazdasági Szakközépiskola általános igazgató-helyettesévé nevezték ki. Munkáját nagy szakmai hozzáértéssel és elhivatottsággal végezte. Ebben az évben szerezte meg közgazdász doktori (summa cum laude) tudományos fokozatát.

1987-ben kiemelkedő munkát végzett az új egri (Neumann János) Közgazdasági Szakközépiskola és Gimnázium személyi és tárgyi feltételeinek a megteremtésében, az iskola zökkenőmentes beindításában, illetve az iskola kapcsolatainak kialakításában.

1987. augusztus 16-tól az iskola megbízott igazgatója, 1988. március 1-től pedig ki-nevezett igazgatója. Vezetői, emberi tulajdonságai pozitívak, fáradhatatlanul dolgo-zik az iskoláért. Magas szintű felkészültségét igazolja az iskolai szakképzés korszerű-sítésére vonatkozó kutatási programja, amelyet elfogadott a Pénzügyminisztérium, a KSH, a Művelődési Minisztérium és az OPI. A művelődési miniszter-helyettes a programot iskola-kísérlet rangra emelte, és az 1987–88-as tanévtől engedélyezte a beindítását. Az „egri iskola-kísérlet” néven ismertté vált program lényege: az infor-matika alkalmazása a közgazdasági tárgyak oktatásában.

A Neumann János Közgazdasági Szakközépiskola és Gimnáziumon kívül több mint húsz követő középiskola vette át a kísérletet. A kísérlet befejező szakaszában, 1991 őszén indult az ötödik éves felsőfokú gazdasági informatikus képzés. Ezzel párhúza-

mosan megszervezte középfokú biztosítási, banki ügyintézői szakképzést. 1991-ben kezdeményezésére az iskola pályázat útján elnyerte a középszintű szakmai képzést támogató Világbanki hitelt.

Felismerte, hogy a diákok 14 éves korban még nem tudják eldönteni, hogy gimnáziumban vagy szakközépiskolában lehetnek-e eredményesebbek. Ezért az 1992–93-as tanévtől új struktúrát alakított ki. Az első két év egységes, széleskörű alapozó képzése után, ahol a közismereti tárgyak különösen hangsúlyosak, a tanulók dönthetnek arról, hogy milyen képzés irányt válasszanak.

A képzési ágak: humán és reál gimnáziumi, speciális számítástechnikai, speciális közgazdasági, általános informatikai és általános közgazdasági képzés.

1998-ban kezdeményezte a két tanítási nyelvű gazdasági informatikus képzés beindítását az iskolában. Ennek az ágazatnak a tantervét, tantárgyi struktúráját az ő vezetésével dolgozták ki az iskolában, majd vezették be az 1998–99-es tanévtől. Jelenleg a negyedik ilyen osztály kezdte meg a tanulmányait.

2001-től a személyközpontú iskola programjának kidolgozása és megvalósítása áll tevékenységének a középpontjában.

1993-ban kezdeményezésére, irányításával a Neumann János Közgazdasági Szakközépiskola és Gimnázium alapítványi iskolává vált. Ez a forma még tovább növelte az iskola elismertségét helyi, megyei és országos viszonylatban. Elkötelezett és energikus munkájával a régió egyik legjobb iskoláját teremtette meg. A 15 éves iskola a felvételi és a verseny-eredmények alapján az országos listán tartósan az 5–10. helyet foglalja el a gimnáziumok és szakközépiskolák között, ezzel Eger város hírnevét is öregbítve.

Az iskola (és Eger városa) számára széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszert épített ki. Az iskola révén kezdeményezője volt az esslingeni testvérvárosi kapcsolatnak, de azóta újabb német, francia, lengyel, finn iskolával is megteremtette, illetve ápolja az együttműködést.

A nemzetközi Youngbusiness.net Project keretében az angol National Lottery és a Community Fund jelentős anyagi támogatásával kialakította egy integrált vállalkozói program koncepcióját, amely program Eger és környéke társadalmilag hátrányos helyzetű fiataljainak nyújt hathatós támogatást a társadalmi beilleszkedésben. A program kedvezményezettjei az Észak-Magyarországi Régióban élő, 18–30 éves korú munkanélküliek, kényszerpályán lévők, roma fiatalok, vállalkozni vágyó fiatalok. A projekt tanfolyamok és tanácsadás keretében képezi ki a fiatalokat oly módon, hogy döntéshelyzetbe kerülhessenek pályaválasztásukat illetően, és megtalálják a nekik megfelelő helyet a társadalomban. Az így kialakított és sikeresen futó program Eger város jó hírnevét nemzetközi szinten is továbbvitte azzal, hogy elismerést váltott ki Angliában és Szlovéniában.

A nemzetközileg elismert siker bizonyítéka, hogy már készül a fiatalok támogatására irányuló program folytatását és kiterjesztését célzó projekt angol, magyar és szlovén partnerek bevonásával.

Dr. Sipos Mihály az elmúlt évtizedben az alapítványi iskola létrehozásával az új képzési struktúra kidolgozásával, új képzési formák bevezetésével kiemelkedő munkát

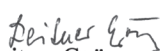
végzett. Kiemelkedő az a tevékenysége is, amelynek révén biztosította, hogy az iskola fennmaradjon, anyagi feltételei a lehető legjobbak legyenek.

Dr. Sipos Mihály igényes szakmai munkájával iskolát teremtett a szó konkrét és átvitt értelmében egyaránt. Szakmai és vezetői tevékenységén kívül Eger városáért, a város jó hírnevéért is sokat tett, akár a közéleti tevékenységét, akár az országos tevékenységét, az Alapítványi és Magániskolák Egyesületében végzett munkáját, akár a nemzetközi kapcsolatteremtő tevékenységét nézzük.

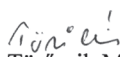
Mindezek alapján javasoljuk a Várhegyi György Alapítvány Kuratóriumának, hogy Dr. Sipos Mihálynak a Várhegyi György Díjat szíveskedjenek adományozni.

Eger, 2002. november 5.

A Neumann Iskola Alapítvány részéről:

Leitner György
a kuratórium elnöke

Dr. Töröcsik Miklós
a kuratórium titkára

A Neumann János Közgazdasági Szakközépiskola és Gimnázium
vezetősége és tantestülete részéről:

Szakaliné Haraszi Éva
igazgatóhelyettes

Tózsáné Talyiga Anikó
igazgatóhelyettes

Farkas Erzsébet
kollégiumi igazgató

Máté Mihályné

Pappné Haron Ildikó

Simkóné Kis Ágnes

Pászthy András

szakmacsoport vezetők

Laudatio

Ha egy fiatalember elhatározza, hogy lesz belőle valaki, és kalandokat keresve útra kel, akkor valószínűleg sokféle dolgot megtesz életében, de nem tesz meg egyetlen dolgot: nem lesz belőle valaki. Ha viszont választ magának egyetlen hivatást, és ehhez a hivatásához hűségesen ragaszkodik, akkor, bár lehet, hogy egy helyben marad, de ő lesz ennek a hivatásnak az embere, ő lesz az, aki e hivatásban megteremt egy világot és megteremti önmagát.

Dr. Sipos Mihály egy helyben maradt és világokat járt be. Életútját nem külsőleg járja, hanem bensőleg épül az.

Első munkahelyén, a korábbi középiskolájában, számvitel-statisztika szakos tanárként dolgozik, tanítványai közül nem egyet könyvvitelből, statisztikából, politikai gazdaságtanból OSZTV helyezéshez vezetve, kollégáival jó kapcsolatokat alakítva ki,

hogy majd ott rövidesen igazgatóhelyettes legyen, alig a harmincon túl. És közben egy közgazdász doktori cím, summa cum laude.

Amikor a nyolcvanas évek második felében egy új iskola épül Egerben (a jelenlegi Neumann János Közgazdasági Szakközépiskola és Gimnázium) kiemelkedő munkát végez a személyi és tárgyi feltételek megteremtésében, az iskola zökkenőmentes beindításában, illetve az iskola kapcsolatainak kialakításában. Aztán ő lesz az iskola igazgatója; fáradhatatlanul dolgozik az iskoláért. Magas szintű felkészültségét igazolja az iskolai szakképzés korszerűsítésére vonatkozó kutatási programja, amely iskolakísérlet rangra emelkedve az „egri iskolakísérlet” néven vált ismertté. Ennek lényege: az informatika alkalmazása a közgazdasági tárgyak oktatásában. Több mint húsz követő iskola vette át a kísérletet, majd ennek kiteljesedéseként az ötödik éves, felsőfokú gazdasági informatikus képzést. És emellett a középfokú biztosítási, banki ügyintézői szakképzés beindítása, a középszintű szakmai képzést támogató világbanki hitelpályázat megszervezése, lebonyolítása.

1998-ban kezdeményezésére indul meg a két tanítási nyelvű gazdasági informatikus képzés az iskolánkban. Ennek az ágazatnak a tantervét, tantárgyi struktúráját az ő vezetésével dolgozták ki, majd vezették be. Jelenleg a negyedik ilyen osztály kezdte meg a tanulmányait.

És a legújabb: most a személyiségközpontú iskola programjának a kidolgozása és megvalósítása áll tevékenységének a középpontjában...

Egy új középiskola-struktúra kidolgozása lett annak a felismerésnek a következménye, hogy a diákok tizennégy évesen még nem tudják eldönteni, hogy a gimnáziumban vagy a szakközépiskolában lehetnek-e eredményesebbek. A kézenfekvő, mégis újító erejű megoldás: az első két év egységes, széleskörű alapozó képzése után, ahol a közismereti tárgyak különösen hangsúlyosak, a tanulók dönthetnek arról, hogy milyen képzési irányt válasszanak. Választhatják a humán vagy reálgimnáziumi, a speciális számítástechnikai, speciális közgazdasági, általános informatikai és általános közgazdasági képzést, igényüknek, érdeklődésüknek, továbbtanulási tervüknek megfelelően.

Iskolánk a kezdettől fogva a maga útját járta, persze egy meglehetősen szabályozott világban, de a lehetőségek tágabb köre nyílt meg előtte, amikor 1993-ban dr. Sipos Mihály igazgató úr kezdeményezése nyomán, az ő irányításával alapítványi iskolává vált. Ez a forma nemcsak az oktatás, nevelés, szakképzés számára nyitott teret és szabadabb lehetőségeket, kreatív alkotó munkát a tanároknak, de növelte az iskola elismertségét helyi, megyei és országos viszonylatban. Elkötelezett és energikus munkájával a régió egyik legjobb iskoláját teremtette meg. A tizenöt éves iskola a felvételi és versenyeredmények alapján az országos listán tartósan az öt-tizedik helyezést foglalja el a gimnáziumok és szakközépiskolák között, ezzel nemcsak a mi magunk, hanem városunk, Eger hírnevét is öregbítve.

Ugyancsak az iskola és Eger városa számára széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszert épített ki. Az iskola révén kezdeményezője volt az esslingeni testvérvárosi kapcsolatnak, de újabb német, valamint francia, lengyel, finn iskolával is megteremtette, illetve ápolja az együttműködést. A nemzetközi Youngbusiness.net Projekt keretében az angol National Lottery és a Community Fund jelentős anyagi támogatásával

kialakította egy integrált vállalkozói program koncepcióját, amely program Eger és környéke társadalmilag hátrányos helyzetű fiataljainak nyújt hathatós támogatást a társadalmi beilleszkedésben. A program kedvezményezettjei az észak-magyarországi régióban élő 18–30 éves korú munkanélküliek, kényszerpályán levők, roma fiatalok, vállalkozni vágyó fiatalok. A projekt tanfolyamok, tanácsadások keretében képezi ki résztvevőket, olyan módon, hogy döntéshelyzetbe kerülhessenek pályaválasztásukat illetően, és megtalálják a nekik megfelelő helyet a társadalomban.

Dr. Sipos Mihály, aki „ki sem mozdult Egerből”, a Neumann falai közül, tevékenységének utóbbi tizenöt éve alatt egy világot épített fel e helyen, e falak között. Az alapítványi iskola létrehozásával, az új képzési struktúra kidolgozásával, új képzési formák bevezetésével kiemelkedő munkát végzett. Vezetésével egy szabad iskola működik, kiváló tantestülettel, korszerűen felszerelve, az újra, a jóra fogékonyan.

Szabad intézményt alapítva, mindent megtéve a fennmaradásáért, színvonalas működéséért, fejlődéséért; személyiségközpontú intézményt, a növendékek egyéni szükségletéhez igazodó iskolát alkotva valóban iskolát alkotott a szó konkrét és átvitt értelmében egyaránt.

Ezért méltán javasoltuk és méltóak tartjuk a Várhegyi György Díjra.

Törőcsik Miklós

SZÉKELY ÉVA

Pályakezdő Fiatalok Esély Alapítvány Kézműves és Szolgáltató Szakiskola, Budapest

Feltesztés

Pályakezdő Fiatalok Esély Alapítvány Kézműves és Szolgáltató Szakiskola
1221 Budapest, Pöltenberg u. 12.

Alapítványi és Magániskolák Egyesülete Várhegyi György Alapítvány Kuratóriuma
1096 Budapest, Vendel u. 3.

Tisztelt Kuratórium!

Pályakezdő Fiatalok Esély Alapítványa Kézműves és Szolgáltató Szakiskolája ezennel felteszteti Székely Éva szakképzési vezetőt a Várhegyi György Díjra.

Iskolaalapítónk, Szirmainé Dr. Kövessi Erzsébet mellett Székely Éva nevéhez kötődik a Pályakezdő Fiatalok Esély Alapítvány Kézműves és Szolgáltató Szakiskolájának létrehozása. Jogelődünk, a Pályakezdők Speciális Szakiskolája megalakításában is igen

nagy szerepet volt az 1990-es évek elején, amikor a Fővárosi Művelődési Központnál dolgozott. A speciális szakiskola úttörő szerepet játszott annak idején a főként hátrányos helyzetű fiatalok szakmai képzésében és életkezdetési esélyeinek javításában.

A Fővárosi Önkormányzat a Művelődési Központ rész-alaptevékenységeként népi kismesterségek szakembereinek képzését folytatta hátrányos helyzetű, de a gyakorlati munkában tehetséges, középiskolából különböző okokból lemorzsolódó fiatalok számára.

Székely Éva a népi kismesterségek területén elismert tekintély. A szülői ház, valamint tanítói, tanárai indíttatására érdeklődése már kora gyermekkorában a hagyományok megismerésére irányult. A népi kismesterségek mélyesges tisztelete végigvonul egész pályafutásán.

1974-ben már a Népművészet Ifjú Mestere kitüntető címmel büszkélkedhet. Szakköröket vezet, iparművészeti vállalatnak tervez, majd magánvállalkozóként tevékenykedik. Sokféle népi kismesterséget kitanul, magas fokon művel, gyűjtőszendvélynek hódol. Komoly feladatot vállal a gyermek-népművészeti mozgalomban is. A játszó-házak elindításában és országos terjesztésében való munkálkodásért 1990-ben „Gyermekekért” Díjban részesül, közben „felsőfokú népi-játék és kosárfonó” mesterségben szakoktatási oklevelet szerez. Különböző kulturális és szakmai lapokban rendszeresen ír, könyve jelenik meg.

1994-ben munkája elismeréseként „Népművelésért” Díjat kap.

Tevékenyen részt vesz az Országos Ifjúsági Népi Kézműves pályázatok kiírásának lebonyolításában, a Vándorlegény kiállítások szervezésében.

Az iskolánkban oktatott szakmák fontos nemzeti értéket képviselnek. A hagyományos népi kismesterségek oktatását intézményünk kezdte iskolarendszerben hasznosítani, tanári karunk dolgozta ki a szakmák vizsgakövetelményeit, készített tankönyveket. Ebben a munkában kiemelkedő szerepe volt kolléganőnknek, Székely Évának.

Ma már több mint negyven vidéki követő iskolánk van, ami azt jelenti, hogy ez a tevékenység egyre inkább az egész országot átszövő hálózattá növekedett, amely a magyar kézműves hagyomány újraéledését, utánpótlásának kiképzését jelenti.

Fentieket összegezve azért javasoljuk Székely Éva szakoktatót a Várhegyi György Díjra, mert

Az elmúlt évtizedben a legtöbbet tette azért, hogy intézményünk létrejöjjön, fennmaradjon, szakmai jellegzetessége kialakuljon.

A hátrányos helyzetű fiatalok kézműves szakmákkal történő megismertetésével esélyt teremtett számukra az életben való boldoguláshoz.

A követő iskolák szakmai segítésében élen jár.

Kérjük pályázatunk kedvező elbírálását.

Budapest, 2001. november 9.

Juhász László
igazgató

2002

Laudatio

Székely Éva érdeklődését gyermekkora óta a művészet vonzotta és mindaz, ami a művészet által a világból megismerhető. Húszas éveitől, 1974-től tagja a Fiatalok Népművészeti Stúdiójának, két év múlva elnyeri a Népművészet Ifjú Mestere címet, ugyanekkor már a Fővárosi Pedagógiai Intézet tanártovábbképzésein és a MOM Kultúrházban kézműves foglalkozásokat vezet. Társszerzője a Móra Kiadó 1978-ban kiadott Batikolás-tojásfestés című könyvének. 1980-tól a Budapesti Művelődési Központ gyermek- és ifjúsági népművészeti és kézműves programjainak egyik vezetője. Majd amikor a művelődési központ létrehozza az Esély Szakképző Iskolát, akkor Kövessi Erzsébettel az iskola egyik alapítója lesz.

Részt vesz a játszóházak országos terjesztésében, a Kulturális Minisztérium ezért 1994-ben a Népművészet Mestere-díjban részesíti.

A Várhegyi Díj Székely Évának – a szakmunkás bizonyítványt és érettségit adó, alapítványi fenntartású szakképző iskola tanárának – a hátrányos helyzetű diákok sikeres életpályára segítése érdekében kifejtett több évtizedes munkásságát ismeri el.

Juhász László

FONÓ ERZSÉBET**Continuo Zeneiskola, Budapest****Feltesztés**

AME Várhegyi György Alapítvány
Kuratórium
1035 Budapest, Szentendrei út 9.

Tisztelt Kuratórium!

A Continuo Alapfokú Művészetoktatási Iskola és Zeneművészeti Szakközépiskola az intézmény igazgatóját, Fonó Erzsébetet javasolja a Várhegyi György Díj odaítélésére.

Az iskolát működtető Continuo Alapítványt 1990 végén hozta létre egy zenetanárokból álló héttagú testület. Fonó Erzsébet zenetudós, zongoratanár – mint alapító tag és mint az iskola szakmai vezetője – kezdettől fogva meghatározó szerepet töltött be az iskola életében. A tanítás 1991 szeptemberében kezdődött meg az iskolában, 6 tanárral, 32 növendékkel. Induláskor az iskolának nem volt irodája, adminisztrátora, nem volt bútor, felszerelés, nem voltak hangszerek, kialakult viszont egy olyan családi légkör, amely a mai napig is fennmaradt, és ami az iskolát vonzóvá teszi a tanulók, tanárok és szülők számára egyaránt. Az első tanév története röviden: harc a fennmaradásért, az elismerésért, annak bizonyításáért, hogy jó úton járnak az intézmény létrehozói.

Az anyagi, jogi, szervezési nehézségek leküzdésében éppúgy, mint a szakmai színvonal megőrzésében és továbbfejlesztésében döntő szerepe volt Fonó Erzsébetnek. Már az első tanévtől kezdve – az oktatómunkán túl – hangversenyeket, szakmai előadásokat, mesterkurzusokat szervezett neves művészek és zenetudósok közreműködésével. Ezek a hangversenyek, előadások és kurzusok országszerte feltűnést keltettek. Folyamatosan nőtt a tanulók és tanárok létszáma, végül – a magas tanulmányi színvonal elismeréseképpen – 1998-ban hivatalosan is elnyerte az iskola a szakképzési jogosítványt. Jelenleg a tanulók létszáma meghaladja a 120 főt, közülük 40 fő részesülhet szakképzésben. Az egyetemi, illetve főiskolai végzettségű tanárok száma 30-ra emelkedett. Felsőoktatási intézménybe az elmúlt időszakban 38 tanuló nyert felvételt, közülük néhányan már a diplomát is megszerezték.

Országos találkozók, versenyeken rendszeresen részt veszünk, ezeken több tanuló nyert már díjat.

Fonó Erzsébet igazgatói munkásságának egyik vezető elve, hogy az iskola minden újabb lépését a tanár kar közösen vitassa meg és határozza el. Ennek is köszönhetőek az elért eredmények. Ma már egyértelműen kijelenthető, hogy azok az újszerű oktatási, nevelési elvek, amelyeket az alapító tagok annak idején elképzelték (folyamatos képzés, a legújabb kutatási eredmények beépítése, az életkori határok szigorú különválasztása helyett a felkészültséghez, képességekhez való igazodás) helyesnek bizonyultak, a Continuo iskola országos hírnévé zenei intézménnyé vált. Jelentős előre-

haladást jelent az eddigi nyomasztó helyiség gondok tekintetében, hogy közel egy évig tartó kemény tárgyalások után Fonó Erzsébetnek sikerült elérnie, hogy az alapítvány és az iskola a Magyar Államkincstár Vagyoni Államigazgatóságától 2003-tól egy önálló, többszintes, 513 négyzetméteres alapterületet bérelhet kedvezményes bérleti szerződéssel, hosszú távra. Az eddigi széttagoltság megszűntével végre az eddiginél koncentráltabban folyhat az oktató-nevelő munka.

A felsoroltak alapján az alapító tagok és az iskola tanári karának nevében javasoljuk, hogy a Várhegyi György Díj odaítélésénél vegyék figyelembe Fonó Erzsébet eddigi áldozatos, önzetlen és hatékony munkásságát!

Budapest, 2002. november 5.

Nagy Márta alapító tag, zongoraművész
Frank Oszkár alapító tag, ny. főiskolai tanár

Laudatio

Fonó Erzsébetről

Amikor felkértek, hogy Fonó Erzsébet megérdemelt és régóta esedékes kitüntetése alkalmából mondjak néhány szót kedves kollégámról, kissé elbizonytalanodtam. A közös munkában eltelt jónéhány év alatt volt alkalmam megfigyelni, hogy Fonó Erzsébtől a lehető legtávolabb áll mindenféle öntömjénezés, zavarja, ha valamilyen szakmai beszélgetés során nem a barátairól, a tanítványairól, hanem róla esik szó. Ugyanakkor nem egyszer előfordul, hogy – saját bevallása szerint – álmatlan éjszakákat okoz neki, ha mosoly mögé rejtett valódi vagy vélt hamisságot, őszintétlenséget tapasztal. Rendkívül érzékenyen, nem egyszer kritikusan, de mindig maximális jóakarattal, elnézéssel reagál szinte minden hangsúlyra, mozzanatra. Ennek tudatában mégis csak merek néhány dicsérő szót mondani róla, annak reményében, hogy ezt nem tekinti majd hízelgésnek, hanem csupán egyszerű tényközlésnek.

1985 óta vagyunk kollégák, előbb a veszprémi zeneművészeti szakközépiskolában, majd 1991 óta a Continuo alapítványi iskolában dolgoztunk, illetve dolgozunk együtt. Zenetudományi és zongoratanári diplomája akár elhanyagolható tárgyi bizonyíték lehetne, de sok más bizonyíték is van arra, hogy Fonó Erzsébet a zene szinte minden ágában felsőfokú tudással rendelkezik, és ezt a kincset nagy odaadással és szakértelemmel sugározza át tanítványaira. Veszprémben négyféle tárgyat tanított: zongorát, zeneirodalmat, szolfézszt, zeneelméletet. Egyszer egyik zeneirodalom órájára véletlenül benyitottam és kíváncsiságból bent maradtam. Amennyire emlékszem, Bach egyik passiójáról, talán a Máté passióról volt szó. Megdöbbenő volt számomra az a derűvel párosult szakszerűség, sokszínűség, ahogy a gyerekek közreműködésével, örömteli együttműködésével követték, elemezték az elhangzó remekművet. Tanítványai a zongoraórákon is jóval többet kapnak tőle, mint pusztán a hangjegyek korrekt lejátszáshoz szükséges technikai fogások elsajátítását. Mindig sor kerül a darabok érzelmi hátterének, tartalmi és szerkezeti vonásainak feltárására és a remekművek művészi élményt nyújtó tanári bemutatására. Egyszer a régi Zeneművész Szövetség szolfézs-zeneelmélet tagozatának összejövele alkalmával Földes Imre, a kiváló zenetudós kijelentette, fontosnak tartja, hogy a hangszeres vagy énekes tanár nem

csak játékmódot, technikát tanítson, hanem a művek zenetörténeti és strukturális vonatkozásaira is fel tudja hívni a tanuló figyelmét, így válhat a tanítványai számára igazi mesterré. Fonó Erzsí is ilyen sokoldalú „zenemesterként” tudja vezetni az óráit. Bizonyára ennek is köszönhető, hogy nem egy tanítványa sikeresen vett részt zenei versenyen, illetve sikeresen felvételizett felsőfokú zenei intézménybe.

Pedagógiai elhivatottságának egy másik fontos területe az iskolavezetés. 1991-ben – elsősorban az ő lelkes, minden akadályt leküzdő tevékenységének köszönhetően – létrejött a Continuo elnevezésű alapítványi zeneiskola. Az alapító tagok közfelkiáltással Fonó Erzsit kérték fel az intézmény igazgatására. Ez komoly, új feladatot jelentett számára, de számunkra telitalálatnak bizonyult. Mindenre és mindenkire odafigyelő segítőkészsége, sokéves tapasztalata és nem utolsósorban zenei kapcsolatai révén olyan légkört tudott kialakítani, amelyben mindnyájan jól éreztük magunkat és tevékenységünk már az első években általános figyelmet keltett. A kiváló művészekből álló tanári kar és jónéhány tehetséges növendék közös munkája, baráti összefogása, valamint hírnevessé vált volt kollégái és tanítványai önzetlen közreműködése igen hamar általános elismerést szerzett a Continuo-nak. Az eltelt időszak alatt számos növendékünk folytathatta tanulmányait felsőoktatási intézményben, számos koncert rendezésére került sor, szakmai bemutatók, előadások gazdagították az iskola hírét. Minderről bővebben az iskola fennállásának tizedik évfordulója alkalmából a Fonó Erzsí által összeállított jubileumi évkönyvből szerezhetünk tájékoztatást.

Befejezésül hadd idézzem egyik kedves növendékünk kijelentését, amit egyik óránk alkalmából mondott nekem: „Azért szeretek idejárni, mert a Continuo-nak nincs iskolaszaga.” Kívánom, hogy a mi kedves Erzsink még sokáig folytassa eddigi tevékenységét mindnyájunk örömére és okulására.

Frank Oszkár

2003

HAAS PÉTERNÉ

**Lauder Javne Zsidó Községi Óvoda,
Budapest**

Felterjesztés

Alapítványi és Magániskolák Egyesületének
Várhegyi György Alapítvány Kuratórium részére

A Lauder Javne Zsidó Községi Óvoda, Általános
és Középiskola felterjeszti Haas Péternét az Alapít-
ványi és Magániskolák Egyesülete által létrehozott
Várhegyi György Díjra.

Méltónak találánk, s úgy véljük, a Díj népszerűségének és súlyának is megfelelően,
ha a nyugdíjazásához érve a Várhegyi Díjjal is elismernénk Haas Jutka kiemelkedő
munkáját.

Kedvező elbírálásban reménykedve sokak nevében, (de mégis titokban)

2003. november 7.

Dr. Szeszler Anna
főigazgató

Laudatio

Kedves Egybegyűltekt, tisztelt Kuratórium, kedves Jutka!

Jutka létrejötté óta a Lauder Óvoda vezetője, s aktív részese az egész iskola vezetésé-
nek is. Ebben az évben már nyugdíjasként végzi munkáját.

Sok évtizedes óvónői tevékenységében a szabad szellemiség iránti igény mindig
jelen volt. Egyre tudatosabban küzdött azért, hogy a személyiség központúság ne
csupán egyes pedagógusokra, hanem az általa vezetett egész intézményre igaz le-
gyen. Az irányításával működő óvodában – annak indulása óta – folyamatos a túl-
jelentkezés. A gyerekek személyiségét tisztelő, ahhoz igazodó bánásmód, valamint
a fejlődés gazdag, sokszínű lehetőségének biztosítása elismert mind a szakma, mind
a szülők oldaláról.

Kollegái sokat tanultak, tanulnak tőle, tiszteletreméltó a határozottságához páro-
suló szerénysége. Hosszú szakmai pályafutása során mindvégig megőrizte új iránti
nyitottságát, a mai napig az innovatív elgondolások legfőbb képviselője.

Jutka az AME óvodai szakosztályának első vezetőjeként is ismertté vált az alter-
natív pedagógiai mozgalomban, folyamatosan fogadja a hazai és nemzetközi érde-
klődőket az óvodában.

Tizennégy éve elkötelezett a gyerekek szükségleteihez igazodó pedagógiai munká-
ban, és elfogultság nélkül is igaz rá, hogy csodálatos óvónő, csodálatos ember, nagy-
szerű kollega.

Jutkát még Várhegyi Gyuri választotta és nevezte ki, mint az akkor általa létreho-
zott intézmény óvodai vezetőjét.

Egész intézményünk, mindannyiunk nevében szeretettel gratulálunk a Díj elnyeréséhez!

Budapest, 2003. december

Dr. Szeszler Anna

SÍK ESZTER

**Alternatív Közgazdasági
Gimnázium, Budapest**

Felterjesztés

AME Várhegyi György Díj
Kuratóriumának
Budapest, 1096, Vendel u. 3.

Tisztelt Kuratórium!

Alulírottak, az AKG nevelőtestületének tagjai kérjük önöket, hogy Sík Eszter magyar-pedagógia szakos pedagógus kolléganőnknek a Várhegyi György Díjat adományozzák.

Sík Eszter az Alternatív Közgazdasági Gimnázium alapító tagja. Kiemelkedő szerepe volt az iskola előkészítésében, létrehozásában. A pedagógiai program kialakításának kulcsszereplője volt. Bár szaktanárként is kiemelkedő munkát végez (tanterv-író, tankönyvszerző, művészetismeret munkaközösség-vezető), mégis a legfontosabb érdeme, hogy élete az iskola, a tanítványai, gyerekei. Sík Eszter pedagógus kollégái számára az iskola szabadságpedagógiájának egyik legfontosabb letéteményese, tanítványainak „Sika mama”, aki nélkül nincs iskolai, közösségi program, aki biztonságos óre, szakszervezete, barátja csibéjének, tanítványának.

Az AKG – mint az első alternatív, alapítványi iskola – sok szakembernek lett a „nevelőegyesülete”, akik egy-egy szakterületen kiemelkedőt nyújtva saját szakmájuk guruivá váltak, s lassan kiszorultak a tanításból, gyereknevelésből. Sík Eszter másfél évtizede befelé megy. Harmadik kisiskoláját vezeti, harmadszor szervez pedagógus csapatot maga körül egy évfolyam patrónusaiból. Tudatos pedagógus, szakmailag kiválóan felkészült, aki cselekedeteiben megengedheti magának az azonnali, eseti reakciókat, akár a kivételezést is, mert mindenki tudja róla, hosszú távra tervez, biztos a dolgában. Kisiskola vezető, patrónus, munkaközösség-vezető ugyan, de legelsősorban tanár. Évek óta heti húszon órában tanít, önképzőkört, alkotókört vezet. A legtöbb gyereket eddig ő érettségiztette közülünk. Ősszel-télen-tavasszal-nyáron gyerekekkel táborozik, sőt ő maga a „NOMÁD tábor”, ő a Tévé (Táborvezető). Mindenütt ott van, ahol a gyerekeinknek programja van. Nagy meggyőződéssel, felkészültséggel képviseli az iskola szakmai programját, a szabadságpedagógia egyik legfontosabb üzenetközvetítője. Továbbképzéseket vezet, előadásokat tart tantestületeknek, pedagóguscsoportoknak a differenciált értékelésről, a projekt-technikákról, a személyes pedagógiáról. Megadott neki, hogy barátai is volt tanítványai közül kerüljenek ki. Nem egyszerűen visszajárnak hozzá, hanem társként, mentorként kezelik felnőtt életükben is. Életereje kifogyhatatlan, munkabírása elképesztő. Ha az AKG-ről bárhol dicsérő szó esik, annak nagyon nagy hányada neki köszönhető.

Tisztelt Kuratórium!

Tudjuk, sokan érdemesek Várhegyi György Díjra, tudjuk, sok pedagógust terjesztenek fel erre a megtisztelő címre, úgy gondoljuk, Sík Eszternek közülük is kiemelkedő a munkája, szerepe. Kérjük, támogassák javaslatunkat!

Budapest, 2001. november 10.

Az AKG pedagógusai:

Sík Eszter	Kis Balázs
Gáspár Péter	Kovács M.
Kovács R.	Kovács M.
Chikó Judit	Jóhanna
Szalontai Ágnes	R. K.
Kovács Zsuzsa	Ár L.
Mórány	
Varga Judit	Zórák György
Képes B. Ágnes	Nagy K.

Laudatio

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Azt a megtisztelő feladatot vállaltam örömmel, hogy Sík Eszter kolléganőmet (Te jó ég én még sohasem mondtam Eszterre, hogy kolléganő) köszöntsem, és megmutassam Önöknek miért éppen Ő érdemes a Várhegyi Díjra. Mi az ami kiemeli a többi kiváló pedagógus közül.

Érdemei, érényei számosak, s sorolom is mindjárt őket, de először is azt kell elmondanom, hogy Ő az AKG lelke, egyik – talán legfontosabb – hajtómotorja a kezdetek óta. Számptalan közös élmény köt minket össze, és az mind az iskolához, a tanítványainkhoz kötődik. Lehetne ez a köszöntés vicces, vagy akár szomorú történetek „sztorizó” elmesélése is, abból is megértenétek, milyen kiváló pedagógus. De annyira fontos szereplője, annyira meghatározója iskolánkknak, hogy vigyáznom kell, nehogy úgy tűnjön, magunkat dicsérem, mikor az Ő érdemeit méltatom. Élete az iskola, élete a pedagógusi pálya. Télen-nyáron, hóban-fagyban, kora reggel-késő éjjel. Volt úri dáma, WC-s néni a nomád táborokban, futóbajnok iskolai sportnapokon, gondos anyuka, téli nomádokban átfagyott tizenéveseknek teát, vacsorát készítő konyhas néni. De nem egyszerűen jó pedagógus, nem csak elhivatott, munkájának élő értelmiségi, hanem profi (ha szabad ilyen kifejezést használni itt az alternatív közegben) szakember. Nem ismerek nála tudatosabb tanárt. Olyat, aki annyira alaposan átgondolja, megtervezi az egyes órákra, az egyes eseményekre vonatkozó teendőit, és nem ismerek nála jobban improvizáló, terveit oly könnyen eldobó pedagógust, aki olyan jól alkalmazkodik egy-egy adott helyzethez, aki olyan könnyen megtalálja az adott gyerekhez, az adott feladathoz leginkább illő aktuális pedagógusi mondatot, teendőt.

Tanításának alapelve az együttműködés tanárok között, tanítványok között. Nem véletlenül lett a kooperatív módszertan egyik „anyja” a szakmában. A jelenlévők közül is sokan innen ismerik. Projektekben, differenciált módszerekben tanít, vagy inkább tanulást szervez. Erre készül fel, ezt tanulja, tanítja másoknak is.

Nagyszerű vezető, az a kisiskola amelyiknek ő vezetője mindig a legjobbak közül való, erős a gyerekek kötődése hozzá, és a csapat többi tagjához. Talán a legstabilabb kisiskola az övé, mert mindig is csapatban dolgozott, a legjobb csapattag.

Büszke vagyok rá, hogy együtt dolgozhatunk, mert Eszter nélkül – nem győzőm ismételni – nem lenne AKG, vagy ha igen sokkal sivárabb lenne. (Már néhány éve megállapodtunk, hogy az AKG 60–70. évfordulóján ő fogja alig száz évesen az akkori fiataloknak – a színpadról, tolókcocsiban ülve – méltatni az én érdemeimet. Ne felejtsetek el megígérted.)

Kedves Eszti!

(tudom, hogy utálod ezt megszólítást, talán csak én így hívlak így néha), sok boldogságot kívánok, gratulálok a Várhegyi díjhoz, nem hiszem van a földön olyan pedagógus aki nálad jobban megérdemelné ezt az elismerést. Használd egészséggel az órát, de ne az idő múlását figyeld rajta, hanem a jövő eljövételét, azt ami mindig új és új élménnyel gazdagít Téged a gyerekek, a tanítványaid között, mert más helyzetben, más közegben el se tudlak képzelni, és ezzel nem vagyok egyedül.

Horn György

HORN GYÖRGY

**Alternatív Közgazdasági
Gimnázium, Budapest**

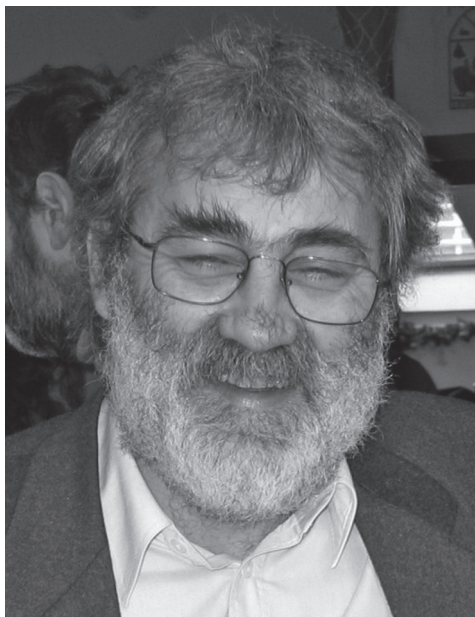
Felterjesztés

Horn György huszonöt éve dolgozik pedagógusként. A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem elméleti közgazdasági tanár szakát végezte el, az egyetem utolsó évében már az I. István Közgazdasági Szakközépiskolában kollégiumi nevelőtanár és óraadó volt. Az egyetem szellemi életének egyik meghatározó műhelyében, a szakkollégiumban is aktívan működött.

Egy évtizeden keresztül volt az I. István Szakközépiskola tanára. Tanítványai rendszeres résztvevői és sikeres szereplői voltak az OSZTV politikai gazdaságtan versenyének. Közülük sokan jutottak be gazdasági felsőoktatási intézményekben, és többen is a tanári pályát választották. Az iskola szakmai és pedagógiai eredményeinek köszönhetően az MKKE gyakorló iskolája lett, Horn György pedig vezető tanári megbízást kapott. Dinamikus, felkészült, magával ragadó egyénisége az egyetemisták között nagy népszerűségnek örvendett. (Édesapjával, Horn Miklóssal közösen az egyetemi hallgatók számára módszertani jegyzetet készített.)

Horn György az iskolát soha nem tekintette pusztán oktatási intézménynek, hanem a fiatalok és saját maga életterének is gondolta. Éppen ezért az igényes, magas színvonalon végzett szakmai, oktatási feladatokon túl, természetesnek tartotta, hogy szervezője, kezdeményezője legyen a tanórán kívüli, a diák-önkormányzati tevékenységeknek. Több ifjúsági kitüntetés is dicséri munkáját, de talán valamennyinél fontosabb, az egész nyarat átfogó, több iskola hagyományává vált nomád táborozás.

A diákönkormányzatok kérdése mellett folyamatosan izgatta a szakképzés, a középiskolák megújításának problémája. (1983-ban tervet készített a közgazdasági szakközépiskolák megújítására.) Fokozatosan kibontakozó, az iskola egész működésére kiterjedő, oktatáspolitikai kérdésekkel is összefüggő vezetői felfogása arra készítette, hogy elvállalja az MKKE másik gyakorló iskolájának, a II. Rákóczi Ferenc Közgazdasági Szakközépiskola igazgatói feladatait. Harminckét évesen a főváros, sőt talán az ország legfiatalabb igazgatója lett. 1983 és 1988 között a „tornacipős igazgató” mind saját iskolájában, mind pedig az iskolák kapcsolatrendszerében, érdekszövetségének kialakításában, az oktatáspolitikai irányításban számtalan – mára már természetesnek ható – kezdeményezéssel élt. Horn György harcos képviselője lett a pedagógusok egyéni és kollektív önállóságának, felelősségének, az intézmények önállóságának a magyar közoktatásban.

Az iskola bázisává vált az új utakat kereső, reformer pedagógusoknak, ösztönzője az iskolarendszer megváltoztatását igénylő gondolatoknak. Horn György a középiskolák kritikájából új pedagógiai, irányítási és gazdasági alapokon nyugvó iskolakoncepciót dolgozott ki (egy alternatív közgazdasági gimnázium programját), amellyel a TTOT pályázatán 1987-ben II. díjat nyert. Még abban az évben minisztériumi támogatással hozzákezdett a szakmai előkészítő, az intézmény létesítését, működését biztosító szervező munkához. A vezetésével működő pedagógus alkotóközösség munkájának eredményeként 1988 őszén megkezdte működését az Alternatív Közgazdasági Gimnázium.

Az AKG nehezen kategorizálható iskola. Rokonságot mutat az alternatív és szabad iskolákkal, de összességében a magyar közoktatás mai pedagógiai problémáira ad lehetséges választ, mutat új utat. Legnagyobb pedagógiai értéke, hogy nem kíván a gyerekek fejlődésében, nevelésében államigazgatási eszközöket felvonultató intézményként eljárni. Az iskola az „ebihalak pártján” áll, minden egyes gyereket személyesen nevel, a gyerekeknek alternatívákat kínál fel, őket döntési helyzetbe hozza, velük együtt gazdag tevékenységi rendszerrel közös életteret alkot.

Az AKG alternatív képzési funkciót megvalósító, egységes alapképzésre támaszkodó, differenciált szakképzést nyújtó, továbbtanulásra előkészítő iskola. A kezdetben négy és fél éves pedagógiai programmal induló szabad, alternatív középiskola 1996-tól hat évfolyamos gimnáziummá, érettségi utáni, iskolarendszerű szakképzést és pedagógiai szolgáltatást nyújtó intézménnyé nőtte ki magát. A szabad, alternatív hat évfolyamos gimnázium pedagógiai képzési programját alapvetően Horn György dolgozta ki. Horn György 1988 óta évenként választott pedagógiai vezetője az iskolának. Az AKG ma már önállóan működő alapítványi iskola lett.

Horn György vezetésével az alkotó pedagógusközösség tagjai számtalan új tantervet, tanítási eszközt, könyvet alkottak, amelyek közül egyre többet használnak az általános és középiskolák, felsőoktatási intézmények pedagógusai, diákjai.

Az iskola pedagógiai programja, sajátos irányítási és működési rendje az érdeklődés homlokterében áll. A külvilág számára az AKG és Horn György neve – teljes joggal – egybeforrt. A fővárosból és az ország számtalan pontjáról jöttek és jönnek az iskolába oktatáspolitikai, szakmai, pedagógiai problémákban tanácsot kérni. Rendszeresen otthont ad az iskola a pedagógusképzésnek, továbbképzéseknek, szakmai programoknak. Számtalan szervezet, iskola, pedagógusközösség igényli a segítséget, beszélgetést, biztatást önálló pedagógiai programja megfogalmazásához, a megtett első lépések folytatásához. Kb. három éve az Alapítványi és Magániskolák Egyesülete elnökének választotta. Ezzel az Egyesület elismerte, lehetőséget, funkciót adott Horn Györgynek, hogy magán- és alapítványi iskoláknak, pedagógiai műhelyeknek szellemi és fizikai támogatást nyújtson, képviselje érdekeiket. Mindezekben Horn Györgynek nagy gyakorlata van, ugyanis szinte felsorolhatatlanul sok civil, oktatáspolitikai és érdekképviselői szerveződés kezdeményezője, képviselője, tagja, vezetője volt, illetve most is az. A legfontosabbak: Magyar Alapítványi, Egyesületi és Magánoktatási Intézmények Egyesülete; Tanszabadság Társaság; Trefort Alapítvány, Gandhi Alapítvány; PDSZ; Közoktatáspolitikai Tanács; a NAT Hetes Bizottsága; Pro Educatione Gentis Hungariae. A fáradhatatlan szervezőmunka nem öncél, ha-

nem Horn György felfogásában a felnőtté vált pedagógustársadalom sajátja, ön maga meghatározására, képviselésére, védelmére.

Közéleti és publikációs tevékenységével a mai magyar közoktatás egyik legmeghatározóbb alakja, szakmai-pedagógiai munkássága a határokon túl is ismert és elismert. Erről számtalan megbízása és az általa vezetett intézmény látogatottsága tanúskodik.

Pedagógiai, szakmai és emberi kvalitásai elismeréseként, az iskola fennmaradásáért fáradságot nem ismerő, szinte mindennapos küzdelméért feltétlenül javasoljuk kitüntetését.

Budapest, 2000. október 30.

Mendelovics Zsuzsa

Testületi titkár

Szűcs Tamás

Ügyvezető ig.

Karrina Szakképző Iskola

Miskolc, 3532 Tátra u. 2.

Várhegyi György Alapítvány

Kereszty Zsuzsa Kuratóriumi elnök részére

Budapest, Vendel u. 3. sz.

Tárgy: Javaslat Várhegyi György Díjra

Tisztelt Kuratórium!

Várhegyi György díjra javasoljuk Horn Györgyöt, az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének elnökét.

Indoklás

Horn György nagy szakmai hozzáértéssel, aktivitással folytatja azt a munkát, amelyet Várhegyi György indított el Magyarországon annak érdekében, hogy a nevelés-oktatás-képzés emberközpontú legyen, s amelyet csak egy sokszínű közoktatási intézményrendszer valósíthat meg.

Horn György irányításával egy kiváló szakmai csoport elsők között hozott létre egy olyan iskolát, amely példaértékű. Az intézmény mássága nem csak – és nem elsősorban – fenntartójában tért el a hagyományos iskoláktól, hanem pedagógiai célkitűzésében, tudásanyagában és az alkalmazott pedagógiai módszertanban, gazdag eszköztárban is.

A tudásalapú társadalom megteremtésének hazai viszonyaink között akkor még a gondolata is hiányzott, amikor ez irányú tevékenységét Horn György megkezdte, és azóta folyamatosan, változatlan aktivitással végez.

Az újabb generációs iskolák, fenntartók, vezetők Várhegyi György munkásságából már csak szellemiségét érzékelték az Alapítványi és Magániskolák Egyesületében,

hiszen a mellette felnövekvő nemzedék – az egyesület vezetése, munkatársai – méltó folytatói az általa megkezdett munkának.

Horn György jó példa az iskolák vezetői számára. Képesnek lenni a sokszor lehetetlenre, felelősséggel támogatni az újat, a másat, segíteni a kezdőket, egyengetni az útját a merészebbeknek, eközben folyamatosan megújulni, szakmailag gazdagodni – csak nagyon kevesen képesek.

Horn György irányításával az egyesületi munka az évek során fejlődött és gazdagodott, gyarapodott a tagok száma, javult a szakmai felkészültség. Rendezvények, vezetőképzés szervezésével, módszertani és egyéb segédanyagok készítésével, szakmai tanácsokkal segíti az egyesületi tagok munkáját.

Szakmai-elméleti teljesítménye alapján ajánlom Horn Györgyöt Várhegyi György Díjra, mert méltónak tartom rá.

Miskolc, 2000. október 31.

Nagy Lajosné
igazgató

Alapítványi és Magániskolák Egyesülete

Alapító elnök: Várhegyi György

Alapítás éve: 1992

Várhegyi György Alapítvány

Kuratóriuma részére

Tisztelt Kuratórium!

Az Alapítványi és Magániskolák Egyesülete, valamint a Független Pedagógiai Intézet Várhegyi György Díjra terjeszti fel az Egyesület elnökét, Horn Györgyöt.

A Várhegyi György Díj kiírásában szerepel az a mondat, miszerint „*a szabad iskolák fennmaradásának (...) támogatása*” érdekében végzett emberi teljesítményt díjazza.

Gyuri ebben az évben, amelyben az oktatási és pénzügyi kormányzat olyan alkotmányellenes pénzügyi intézkedésekkel nehezítette volna ezen oktatási intézmények működését, melyek jogsértőek, diszkriminatívak és a szféra ellehetetlenedését okozók voltak, minden lehetőséget megragadva, erőt, fáradságot, időt nem kímélve járt egyik érdekegyeztető tárgyalásról a másikra, egyik politikustól a másikig, míg végül az iskolák megmaradásának feltételei valóságossá váltak.

Az tehát, hogy a független iskolák fennmaradhassanak, 2004-től döntően ezen áldozatos munkának köszönhető.

Csatlakozunk továbbá Gyuri előző jelöléseihez, melyeket az Alternatív Közgazdasági Gimnázium tantestülete, valamint Nagy Lajosné, Egyesületünk egyik alapító tagja nyújtott be a Kuratóriumnak 2000-ben.

Budapest, 2004. november 2.

Bak Zsófia
Juhász Ildikó

Laudatio

E kis ország pedagógus társadalmában van-e, aki Horn György nevét nem ismeri?

Hátizsákjában hozta otthonról a pedagógia iránti elkötelezettségét. Ez a zsák mára óriássá nőtt. Teli lett a pedagógiát, a tanítást, az iskola szervezetét megújító ötletekkel, tettekkel.

Gyuri még egyetemista korában diákjainak kedvenc tanára lett. Már huszonhat évvel ezelőtt is tudta – amikor ez még alig került szóba a pedagógiát művelők körében –, hogy minden gyerek önálló, szuverén személyiség, tanítani elsősorban személyre szólóan lehet, a gyereket nem valakivé/valamivé kell nevelni, hanem egyénre szabottan kell segíteni, támogatni.

Tornapíőben kezdte vezetői pályafutását. A tornapíő szimbólum (legalább is azzá vált): azt jelképezte, hogy viselőjének gondolkodásmódja, filozófiája a megújulást, a modernitást képviseli. Ez a pedagógiai gondolkodásmód szemléletében korszerűbb és eredetibb, mint a mai hazai pedagógia.

Ő volt az első ugyanis, aki megalkotta egy alternatív középiskola filozófiáját, és megszerezte az akkori oktatással foglalkozó potentátok támogatását. Ez majdnem olyan nehéz volt, mint lerakni az Alternatív Közgazdasági Gimnázium elvi és gyakorlati alapjait.

Ez az iskola, amelyik a fiataloknak és az alkotó tanároknak életteret teremt, ma 13 éves. Elsősorban Gyurinak köszönhető, hogy az egyik legismertebb iskolává vált. A pedagógiai program mottója, alapvetései forradalmasították a tanításról való gondolkodást. Ki az, aki 1988-ban ki merete volna mondani, hogy a gyerek nem az életre készül, hanem él; vagy azt, hogy gyereket tanítunk és nem tantárgyat; vagy a gyereket tekintjük szabad, önálló személyiségnek, akit képessé kell tenni önálló döntések meghozatalára; vagy a gyerek fejlődéséhez, neveléséhez szükségtelenek az államigazgatási eszközök, helyette az iskola alternatívákat, gazdag tevékenységi rendszereket kínáljon.

Mit tisztellek benne leginkább? Sok mindent, de két fontos dolgot biztosan. Egyrészt az emberségét, a gyerekekkel szembeni megértő, de emellett a gyerek személyiségének megfelelő követelményeket támasztó pedagógust. Gyuri a szó hagyományos és modern értelmében vett igazi pedagógus. Tud apaként viselkedni, és szigorú, de következetes tanárként működni. Minden diák előtt nyitva áll az ajtaja. Irigykedve figyelem, hogy a régi vagy jelenlegi csibéi, tanítványai „csak beszélgetni” néznek be hozzá. Másrészt az iskolaalapítót, az állandó megújulásra, változtatásra képes demokratikus vezetőt, aki fontosnak tartja, hogy a tantestület minden tagja önállóan, felelősséggel döntsön a pedagógiai programmal és az iskola működésével kapcsolatos kérdésekben, ügyekben. Ezért kezdeményezte, hogy legyen pedagógiai műhely, ahol a patrónusok módszertani kérdésekkel, pedagógiai helyzetek elemzésével, megbeszélésével foglalkozhatnak.

Mindezek mellett igen odaadóan vesz részt az oktatáspolitikai átalakításában, előadásokat tart, terjeszti a pedagógia megújításával kapcsolatos elgondolásait, nézeteit. Létrehozta a FÜPI-t (Független Pedagógiai Intézet), hogy az alternatív iskolák mozgalmában született könyvek, programok, új tanítási módszerek közkinccsé váljanak.

Valamennyi alternatív és magániskola létét szívügyének tekinti. Dolgozik, harcol, szövetséget hoz létre az alapítványi és magániskolák számára. Tervezi, építi az alternatív és magániskolák jövőjét.

Számtalan szervezet, iskola, pedagógusközösség igényli a segítséget. Beszélgetést, biztatást kér önálló pedagógiai programja megfogalmazásához, a megtett első lépések folytatásához. Kb. három éve az Alapítványi és Magániskolák Egyesülete elnökének választotta. Ezzel az Egyesület elismerte, valamint lehetőséget, funkciót adott Horn Györgynek, hogy a magán- és alapítványi iskoláknak, pedagógiai műhelyeknek szellemi és fizikai támogatást nyújtson, képviselje érdekeiket.

Közéleti és publikációs tevékenységével a mai magyar közoktatás egyik legmeghatározóbb alakja, szakmai-pedagógiai munkássága a határokon túl is ismert és elismert. Erről számtalan megbízása és az általa vezetett intézmény látogatottsága tanúskodik.

A díj odaítélésekor a bizottság benne látja Várhegyi György életművének folytatását.

Harsányi Zsuzsa

MEZEI KATA

Burattino Iskola, Budapest

Felterjesztés

Kamaraerdei „Csillagjáró” Általános Iskola,
Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Javasolt pedagógus: Mezei Kata

Indoklás:

Mezei Kata közel 30 éve pedagógusként dolgozik, 1990-ben alapítója a Burattino Hátrányos Helyzetűeket Segítő Iskolaalapítványnak. Pedagógiai munkája során több száz, vagy ezer hátrányos helyzetű gyermek, család kapott életre szóló segítséget. Csapatával kialakította – először Magyarországon – a teljes intézményi hátterét a hátrányos helyzetű gyermekek „pályára állításának”: általános iskola, középiskola, érettségi utáni szakképzés, pszichológiai, védőnői, logopédiai, szociális munkások hálózata, átmeneti gyermekotthon létrehozása, „kimentőház” létrehozása stb.

Tette mindezt úgy, hogy alapítványi iskolaként csak a normatíva volt az, ami állami támogatásként megjelent az intézmény költségvetésében.

Kezdetektől fogva biztosította a gyerekek ingyenes étkeztetését (gyakran a családokét is), teljes egészségügyi ellátását, ruháztatását. Segítséget nyújtott a családokban felmerült jogi viták rendezésében és még felsorolni is sok, mi mindent tett először Csepel, később Budapest és vonzáskörzetében a hozzá forduló családok védelmében, oktatásában-nevelésében.

E mellett színdarabokat ír, rendez és tanítványaival járják a különböző versenyeket, meghívásoknak tesznek eleget. Igazgatóként kollégáit folyamatosan tréningezi, csapatépítőként is példaadó munkája.

A felsorolt tények mellett biztosan van számos olyan – akár egyedi eset, amely miatt javasolhatnánk e díjra.

Budapest, 2004. november 15.

Berzsényi Ildikó

Laudatio

Négy saját gyermek, 2+2 (néha több) fogadott gyermek mellett lőt-fut reggeltől estig és intézi az iskola ügyeit.

Mert az iskola az élete. Igazgat, tanít, színjátszik, énekel és minden „burás” gyerek számára megkeresi a legjobb lehetőséget.

Csapatot épít, harcol a hivatalokkal, támogatást szerez a fennmaradáshoz.

Nincs számára lehetetlen, legfeljebb „nehezebben megoldható feladat”. Hisz abban, hogy elszántsága eredményre váltható és hisz abban, hogy lesznek követői.

A nap számára is csak 24 órából áll, mégis van ideje mindenkire. Úgy tud vendégeket (legyen az támogató vagy ellenőr) fogadni, mintha egész héten erre a látogatásra készült volna. Pedig fél órával előtte még éppen egy súlyos gyerek elhelyezést oldott meg...

Ő Mezei Kata, a Burattino Iskola egyik alapítója, tanára, igazgatója.

A Burattino pedig az az iskola, amely az első évben csak alsó tagozatos osztályokból állt. Ha egy gyereknek nem volt mit ennie otthon; hát kapott az iskolában, ha nem volt ruhája; hát kapott a tanároktól, ha nem volt hol töltenie az éjszakát, akkor aludhatott az iskolában egy tornaszőnyegen és volt vele tanár éjjel is.

Ma általános iskolai, szakiskolai és gimnáziumi tagozata, művészeti tanodája, gyermekotthona, középiskolás kollégiuma, Jásdon erdei iskolája van. Mindennek a megszületését nehéz lenne elképzelni Mezei Kata nélkül.

Berzsényi Ildikó

ZASZLAVIK JENŐ

AGY Tanoda, Szentendre

Felterjesztés

„A gyermeket önmaga lehetőségein belül olyanná kell tenni, amilyenné lehet – ez az iskola feladata” – vallják az AGY Tanoda alapítói, közöttük maga Zaszlavik Jenő is.

A Szentendrén és környékén ma már fogalomnak számító AGY Tanoda civil kezdeményezéssel 15 éve jött létre, azaz a művészetek városában már akkor is időszerű feladattal, hogy a rohanó és teljesítményorientált világunkban egy

nyugodt szigetként, gyermekeinket kreativitásra, ötletgazdagságra, a művészetek iránti fogékonyságra, annak önmagáért való szeretetére és művelésére, ezen keresztül a test-lélek-szellem harmóniájának a megteremtésére, identitástudatra és a környezetük iránti érzékenységre nevelje.

Az iskola bejáratát díszítő óriás gyermekrajz és a Tanoda jól ismert csiga-ceruza-ház as emblémája a kezdetektől fogva fennh hirdeti: ez a hely a művészetet szerető, nyitott, egymásra és a világra figyelő alkotó gyermekek biztonságos és stresszmentes otthona.

Az intézmény művészeti alapprogramjának a megalkotója, első felelős vezetője az iskolaalapító Egyesület örökös elnöke, Szentendre Pro Urbe díjas polgára: Zaszlavik Jenő tervező grafikus, rajz-művészettörténet tanár.

Az iskola pedagógiai törekvései és filozófiája a profilbővítés, a két tannyelvű képzés bevezetése ellenére a mai napig közel áll az alapítókéhoz. A humán értékek ismerete, a reáltudományok elsajátítása és a művészeti nevelés mellett, az ehhez kellő alapot nyújtó anyanyelvi és idegen nyelvi oktatás fontosságát hangsúlyozva továbbra is a reneszánsz ember sokoldalúságát, a világra való nyitottságát tekinti elsősorban követendő példának. Mély meggyőződésünk, hogy csak a biztos tudással rendelkező, több nyelven beszélő és gondolkodó, az egyetemes kultúrát és más népek hagyományait, szokásait ismerő és elfogadó, de a nemzeti hovatartozását megbecsülő, tevékeny és kezdeményező gyermekek válhatnak majd igazi európai polgáraivá Magyarországnak.

Illeszkedve azonban továbbra a szűkebb pátria, a Pilis és Dunakanyar gyönyörű természeti környezetéhez és Szentendre évszázados művészeti tradícióihoz, lehetőségeik szerint olyan pedagógiai és nevelési programot is követnek, amelynek a segítségével képessé tehetik diákjaikat a kulturális, az épített és természeti környezet értékeinek a felismerésére, megvédésére és gyarapítására is.

A tanárok a gyermekek igényeit szem előtt tartva, modern és alternatív pedagógiai módszerekkel, az egyénre szabott nevelés elvei szerint, két nyelven (angolul és magyarul) tanítják a diákokat és próbálnak meg számukra sokszínű szabadidős programokkal, közös rendezvényekkel, a szülők bevonásával otthont is teremteni az iskolában. A kis létszámú (16 fős) osztályok, ahol minden gyerekre kellő figyelem jut, a családi légkör, az intézmény demokratikus felépítése, a magas szintű tehetséggondozás, nyelvi- és művészeti oktatás, valamint az alkotó gondolkodásra, erkölcsi tartásra, az egészséges életmódra, környezetkultúrára és környezettudatosságra törekvő egyéni és közösségi nevelés mind-mind olyan értékek, amelyeket hagyományainkkal együtt mindannyian gondosan őriznek Jenő alapító szándékával összhangban.

Az iskola szellemiségéhez hozzátartozik a rugalmasság, a mérhetetlen tolerancia, odafigyelés és nyitottság, hisz épp a környező világ sokszínűségét akarják elfogadtatni tanulóikkal. A Zaszlavik Jenő által megálmodott iskolában nincs különbség gyerek és gyerek között sem intellektusa, sem habitusa miatt. Az óvodások és szüleik minden évben nyílt napokon és több hétre meghirdetett átvezető foglalkozásokon, illetve előkészítő csoportban ismerkedhetnek meg a Tanodával, a délutáni művészeti és sportköri, szabadidős foglalkozásaink pedig kifelé is nyitottak, ahol a legtöbb rendezvényen, kulturális programon hasonlóan szívesen látják más iskolák diákjait is.

Ilyen iskolát alapított Zaszlavik Jenő 1993-ban, 11 évvel ezelőtt.

Ennek az alkotó munkának az elismeréseként terjesztjük őt fel az Alapítványi és Magániskolák Egyesülete által létrehozott Várhegyi György Alapítvány díjára.

Takács Gábor
igazgató

Laudatio

Tisztelt Kuratórium, kedves Jenő és kedves egybegyűltek!

1987–89-ben egy optimista grafikus, rajz- és művészettörténet tanár Zaszlavik Jenő gondolt egy merészet és kitalált egy iskolát, ahol a vizuális nevelés fontosságát úgy tanítják, hogy az a közlések nyelve legyen: egy reneszánsz szellemiséget sugározzon, erősítve a szentendreiséget, hangsúlyozva a kreativitást, a jövő „polgárai” számára is elengedhetetlen humán értékek és reáltudományok megismerésével egyidejűleg.

A művészet és pedagógia soha sem tartoztak a jövedelmező foglalkozások közé – bár ötlete addig példa nélküli és nagyszerű volt –, egyedül hiába szorgalmazta volna egy iskola felépítését. Szerencsére azonban akadtak barátai, vállalkozók és építésszek: köztük is Civin János és Leitner Gábor, valamint a Szentendrei Építész Iroda, a Kocsis-Alföldi-Osváth triumvirátus, akik osztoztak lelkesedésében és a nehézségek ellenére is vonzóknak találták a feladatot, hogy a szentendrei művészeti oktatás sorsát ily módon a vállukra vegyék.

Amíg Jenő az alapértékek és a pedagógiai koncepció kidolgozásán fáradozott, az építész, Alföldi György – csak úgy, barátságból – a volt Népfront-ház helyére új iskolát tervezett. A vállalkozók, Civin János és Leitner Gábor pedig az aggódó képviselőket biztosították arról, hogy az építkezés költségei nem érintik majd az önkormányzatot. A finanszírozás kizárólag támogatásokból és adományokból történt, amiben szervező munkájukkal komoly részt és meghatározó anyagi garanciát vállaltak maguk is.

Az iskola épült, s a nyári vakáció szűk három hónapja alatt elkészült az első ütem, majd a következő években a második is. Az impozáns épületet a környéken lakók örömmel fogadták, a segítők száma is öröndetesen nőtt. Közben az Egyesület is egyre több szülőt és külsős tagot számláló igazi közösséggé érlelődött, majd a kuratóriumi elnök és a gazdasági vezető irányításával anyagi és szellemi értékei „örzésére” alapítványt hozott létre.

A „ceruza-csigaházat” birtokba vehették a gyerekek, a Humán-Reál Tanoda, majd a szoros együttműködéssel indított Környezetkultúra Művészeti Iskola diákjai is. Az „alkotó gyerekműhelyből” származó „AGY” elnevezés visszavonhatatlanul bekerült a köztudatba, fogalomká, jelképei pedig – immáron 11 éve – *a város értékeit gyarapító polgári összefogás szimbólumává is váltak.*

A tanár, aki a barátaival szó szerint a semmiből teremtetten meg ezt a varázslatos helyet, magának soha nem kért semmit, megelégedett növendékei sugárzó mosolyával is. Végtelen örömmel töltötte el azonban az a tudat, hogy az „AGY”-nak, mint mindeddig egyedülálló, értékteremtő és közösségépítő kezdeményezésnek az elindítója közül ő máig ható, önzetlen tevékenységükért Szentendrén, a Várhegyi György Alapítvány révén méltó elismerésben részesülhetett.

Takács Gábor

LENCSES LÍDIA

Kozármislenyi Alapfokú Művészeti Iskola, Kozármisleny

Felterjesztés

Szeretném Lencsés Lídiát felterjeszteni a Várhegyi György Díjra, mert nagyon sokat tett az AME Művészeti Iskolák Tagozatának jelentős megerősödése, az ide tartozó iskolák létének fennmaradása érdekében.

Kiemelkedő és fáradhatatlan munkát vitt az elmúlt években végbe, és folytatja most is ezt a munkát az AME tekintélyének, súlyának, szerepének növeléséért, az oktatási minisztériumban és egyéb szakmai fórumokon való pozitív, eredményes tárgyalásai során. Tevékenysége eredményeként közoktatásra kiható szakmai döntés az alapfokú művészetoktatásban nem születhet az AME kihagyásával. Jelentős az a tény is, hogy az OKNT ülésén az AME művészeti iskolák tagozatát eredményesen képviselte, erre a régebbi években még nem volt lehetőség. A művészeti tagozat egyöntetűen támogatja felterjesztését.

Ha egymás utáni két évben ugyanazt a személyt lehetne Várhegyi György Díjra jelölni, akkor Horn Györgyöt a művészeti tagozat még egyszer jelölné, mert az ő tekintélye, kiterjedt kapcsolatai, hatalmas tudása, tapasztalata nélkül sokkal kisebb eséllyel képviseltük volna érdekeinket. Végtelenül hálásak vagyunk, és nem győzzük megköszönni, amit értünk tett és még tenni fog.

Az AME Művészeti Iskolák Tagozatának nevében

Hánischné Szentesi Mariann

Laudatio

1970-ben született, Baján járt zeneiskolába, ahol tanára Dankó Ilonka volt, akit máig is nagyon szeret, tisztel.

Debrecenben végezte a Zeneművészeti Főiskolát 1991-ben. Zongora és szolfézs, zeneelmélet szakos tanárként dolgozik.

Dolgozott a Kozármislenyi Alapfokú Művészeti Iskola előtt a PTE Művészeti Karán és a Mohácsi Zeneiskolában.

1996-ban alapította meg iskoláját egy olyan szakemberekből álló baráti társasággal, akikkel a mai napig együtt munkálkodik az iskola sikeréért, a gyerekek megbecsüléséért.

Három művészeti ágat oktatnak.

Közoktatás-vezetőit végzett, emellett szakértőként is működik. Részt vesz egyéb civil szervezetek életében is, ezek közül a legfontosabbnak tartja egy értelmi sérült fiatalok lakóotthonának létrehozásában, működtetésében végzett munkáját.

Három kislány édesanyja.

Egyesületünk életében iskolája alapításakor jelent meg. Szinte a kezdetektől fogta össze a művészeti iskolákat, utóbb létrehozva az AME Művészeti Tagozatát.

A Tagozat érdekében végzett igen áldozatos, hatékony és eredményes munkája volt az, amiért – legnagyobb örömünkre – a Kuratórium a Várhegyi Díjat neki megítélte.

Gratulálunk!

Hánischné Szentesi Mariann

PÁSZTORNÉ PODOLSZKY ANDREA

Piliscsabai Palánta Általános

Iskola, Pilisszentiván

Felterjesztés

1994 októberében alakult egy egyesület Piliscsabai Iskolaalapító Egyesület néven, amelynek elsődleges célja az volt, hogy alakítson Piliscsabán egy alapfokú oktatási intézményt.

Az ötlet gazdája Andrea volt, aki akkor a helyi Faluház népművelőjeként és egy még óvodáskorú kislány édesanyjaként úgy érezte, hogy a településen élő fiatal szülők számára nincs valóságos alternatíva gyermekük iskoláztatásában. Megnyerte ötletéhez Kristóf Pétert, aki több fővárosi alter-

natív intézménnyel és számos pedagógussal is kapcsolatban állt, majd szívós munkával egyre több családot és pedagógust nyert meg ötletének. Az Egyesület létrehozását követően három év az iskola előkészítésével telt: rendezvények, előadások, játszóháza, igényfelmérés – rendre az egyesületi titkári teendőket ellátó Andrea szervezésében. A többiekkel együtt részt vett magyar tanári végzettségét kamatoztatva az első peda-

gógiai program kidolgozásában is, amelyet Iskolaalapítás gyermekcipőben címmel ki is adott az Egyesület.

1997 szeptemberében megalakult a Piliscsabai Palánta Általános Iskola, amelynek életben tartója, fenntartója és kiépítője lett az Egyesület. Podolszky Andrea 1998-tól az Egyesület elnökeként nemcsak egy tisztség viselőjeként, hanem az iskola egyik szülőjeként egyre többet és többet vállalva tartotta életben és nevelgette közös Palántánkat. Pénzkereső munkája mellett mindvégig társadalmi munkában látta el az iskola valamennyi gazdasági teendőjét, először másodmagával, de 2001-től teljesen önállóan. Nem egyszerűen csak elnöke volt a fenntartó Egyesületnek, hanem gazdája, aki úgy gondoskodott minden teendőről, mint saját családi háztartásáról. A pályázatírást olyan tökélyre fejlesztette, hogy mára talán nagyképűség nélkül elmondhatjuk, hogy alig van olyan pályázat, amelyen, ha indulunk, ne nyernénk.

Nélküle a pedagógiai célkitűzések, az igazgató és a nevelőtestület tagjai nem valósíthatták volna meg mindazt, ami mára valósággá vált. A régióban egyedülállóan sikerült megvalósítani egy egyéni szükségletekhez igazodó, személyközpontú és projektpedagógiát alkalmazó intézményt.

Ebben a tanévben elindult a legelső végzős, nyolcadikos osztályunk. Az Egyesület és az Iskola 17 embernek teremtett munkahelyet egy pest megyei, vidéki községben, az idejáró tanulók száma elérte a 110-et. A tanulók és dolgozók 12 településről járnak az intézménybe, így érezhető, milyen mértékben terjedt el a kezdeti ötlet: „csináljunk iskolát!”

Ugyan végleges helyünk még nincs, de Andrea néhány lelkes szülő segítségével – szintén teljesen társadalmi munkában, felajánlásként – olyan megvalósíthatósági és üzleti tervet készített, amely elengedhetetlen feltétele egy lehetséges iskolaépítés pénzügyi eszközeinek megteremtéséhez.

Azt, hogy mi mindenről kellett lemondania, mit kellett kockáztatnia, beáldoznia ezért az ügyért, csak ő tudja: de ma is saját gyermekének érzi az iskolát, amelynek kitalálása óta soha egyetlen fillért nem fogadott el munkájáért.

Most kicsit hátrébb lép, de nem hagyja el szellemi gyermekét: az Egyesület tiszteletbeli elnökeként fogja rajta tartani a szemét, és reméljük, véleményével, javaslataival továbbra is segíti a munkáját.

Szeretnénk, ha nemcsak mi, kollégái és „harcostársai” ismernénk el áldozatkész munkáját, emberi teljesítményét. Megköszönni, viszonzni az eltelt 10 évet nem tudjuk érdeme szerint.

Ezért javasoljuk, hogy a tágabb nyilvánosság is ismerje meg munkáját, és ha a Kuratórium érdemesnek tartja erre, a Várhegyi György Díj odaítélésével az egész szabad iskoláztatásért fáradozó pedagógustársadalom előtt is nyerjen elismerést mindaz, amit a mi iskolánkért és ezzel a tágabb szakmai közeg érdekében is tett.

Pilisvörösvár, 2005. december 5.

A Piliscsabai Palánta Általános Iskola nevelőtestülete nevében

Mayer Ágnes igazgató

A Piliscsabai Iskolaalapító Egyesület nevében

Scheer Márta ügyvezető

Laudatio

Kedves Andi, kedves többiek!

A Piliscsabai Palánta Általános Iskola alapítása a legenda szerint egy játszótéren kezdődött. Andi így szólt Kristóf Péterhez: – Péter, csinálj egy iskolát! S Péter azt mondta, ő ugyan nem tud, de ha Andrea elkezd, segít. Így is lett. Andrea összegyűjtött egy csapatot, fiatal pedagógusokból, kisgyermekes szülőkből és kitartóan hitt abban, hogy iskolát kell csinálni. Először 1994-ben megalakult az Iskolaalapító Egyesület, aztán elkezdünk tanulni, arról, hogy akik előttünk járnak, hogyan csinálják. Andrea Faluház vezetőként játszóházakat szervezett, mindenkit személyesen keresett, győzött meg és a csapat egyre növekedett. Megalakult a pedagógiai munkacsoport, s elkezdődött a Program írása. És Péter tényleg segített: s mire 1997-ben megalakult a Palánta Iskola, mindannyian tudtuk mi a projekt és mit jelent a non-direktív kommunikáció. 5 gyermekkel elindult az oktatás, és a sikerek mellé elkezdtek gyülekezni a viharfelhők. Mint az állatorvosi ló, minden betegséget megkaptunk, amit egy közösség megkaphatott. Saját épület nélkül, székről székre, asztalról asztalra kapartuk össze az iskola működéséhez szükséges feltételeket. Többször úgy volt, hogy nincs tovább. Háborúztunk egymással, konfliktusainkat nem tudtuk, majd megtanultuk megoldani. S ahogyan azóta is mindig, valaki jött, vagy valami történt és nem lehetett feladni. Jelszavunkká vált az előre menekülés. Sorra indultak az évfolyamok, közben elvesztettünk gyerekeket, barátokat, harcostársakat. Majd kinőttük az indításkor „elfoglalt” kollégiumi termeket, tovább kellett állni. Romantikában nem volt hiány. Működési engedély határidőre való megszerzésében, sufninak is rossz helyiségek tanteremmé alakításában lassan verhetetlenné váltunk. Aztán egyszercsak azt láttuk, a régi csapatból már csak hárman vagyunk: Mary, Andi és jómagam. Andreával ketten irányítottuk az egyesületet és az iskolát, Mary tanította gyerekeinket (akiknek az iskolát csináltuk). De nem maradtunk magunkra, mert egyre jöttek a többiek. Tanítók, tanárok, szülők, akik mint az aranyszörű báránypara a mesében, rátapadtak az iskolára, s elereszteni már nem tudták a közös ügyet.

Andrea, Te voltál valójában az Apa, mert te bontottad fel a hosszú borítékot, s vállaltál felelősséget mindenért, ami a pénzről szólt. Sokszor nem is tudtuk, hogyan és mit varázsoltál, és sejtelmesen csak annyit mondtál, jobb is, ha nem tudjátok! De azt tudom, hányszor adott a családod kölcsön, hogy fizetést tudjunk fizetni. Hogy hányszor – minden egyes nap – jöttél be az éppen aktuális munkahelyed előtt a suliba, intézkedni, vagy csak egy „gyógypillantást vetni rá”. Hogy valójában 10 éven keresztül 2 munkahelyed volt, csak ez, az iskola sosem fizetett neked. Te elérted, hogy egyre többen – ahogyan a tanulólétszám nőtt – ebből a közös ügyből, közös gyermekünk-ből, az iskolából éljünk, munkahelyünk, fizetésünk lett. Te, a fenntartó egyesület elnökeként egyetlen fillér haszon nélkül tetted be az időd, energiád, életed.

Most letetted a vállalat, amitől nekünk nehezebb lesz, de elfogadjuk a döntésed. 10 év nagyon nagy felajánlás, felér, felérne egy épület alapjával. De egyikünk sem épülhet bele a falakba, mint ama Kőműves Kelemenné, ezért megértjük, hogy ennyi elég volt. Azzal, amit beletettél ebbe az iskolába, ígérjük, jól fogunk sáfárkodni:

nem adjuk fel, nem változtatjuk meg azokat a célkitűzéseket, amelyeket együtt foglalmaztunk meg.

Kicsit úgy érzem magam, mint az egyik „bohóc” a Ripacsokban: mi lesz, ha az, akivel 10 éve egy nadrágban járunk, nevetünk, sírunk, nem lesz már velem. Kicsit sírós most ez a méltatás, mert olyan nehézségeken vagyunk túl együtt, amelyek szinte agyon nyomtak bennünket. Az emlékezés visszahozza a bajokat, a közös félelmeket. Remélem az idő múltával már csak arra emlékszünk majd, ami szép volt, és elhalványul, ami nehéz, méltatlan, vagy fájdalmas.

A kapcsolat, a barátság továbbra is megmarad. Iskolaszag nélkül, tudom, Te sem élhetsz, nem szabadulsz meg tőlünk, elvárjuk, hogy ránk nézz néhanap!

Hiszem, hogy amit a Palántáért tettél, nemcsak azok számára értékes, akik ebbe az iskolába járnak majd, még 100 év múlva is. Hanem tudom, hogy hozzád tettél egy jókora darabot annak az álomnak a megvalósulásához, amit sokan, régóta dédelgetnek egy önszervező társadalomról, gyermekre szabott iskolákról, emberszabású oktatásról.

Minden volt és leendő Palántás nevében köszönjük!

Mayer Ágnes

SCHIFF ÁGNES

Aranytű Szakiskola, Dunaújváros

Felterjesztés

Schiff Ágnes munkájának bemutatása:

Ágnes felnőtté válásának első éveit a divat iránti érdeklődés, a tánc és az ének szerepével kísérte végig. Tanulóéveit egy rangos budapesti szalonban töltötte, szép ruhák, igényes vendégek és nagyszerű mesterek között. A nőruha-készítő szakma csínját-bínját ott sajátította el. Házassága révén került 1975-ben Dunaújvárosba, ahol két gyermeket nevelt fel. A gyermekei ne-

velése közben elvégezte a főiskolát, szakirányú diplomát szerzett. A Dunaújvárosi Munkás Művelődési Központ felkérésére éveken keresztül szabás-varrás tanfolyamok vezetését vállalta.

„Ha most visszagondolok ezekre az évekre, látom, hogy itt született meg az a szellemi alapkö, az a szellemiség, amelyre iskolámat, „Ági néni divatiskoláját” felépítettem. A szabás-varrás, a sikerélményekben gazdag alkotó folyamat, az örömteli együttlét alkalmat adott arra, hogy tanítványaimnak megtanítsam elfogadni és szeretni önmagukat, elfogadni, természetesnek tekinteni azt, hogy a másik ember más, de ugyanolyan értékes, mint én magam.”

(idézet Schiff Ágnes Visszatekintés című írásából)

Ági néni tanfolyamai ige népszerűek voltak. Egy ciklusban 150–200 asszonyt és leányt tanított. A tanfolyam végén a résztvevők, egy közösen szervezett gálán, divatbemutaton mutatták be az elkészült vizsgaruháikat. A nézőtérén a család, a kifutó végén Ági néni szurkolt a tanítványoknak. A rendezvények óriási sikerrel és oklevélosztással zárultak.

Dunaújvárosban a „mesterséges város” mivolta miatt, nem volt egyszerű az élet. Az itt élőknek nem voltak gyökerei, a munka és a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségeit a közösségnek kellett kialakítani. Azok az asszonyok, akik Ágnes keze alatt tanulták a szakmát, a mai napig úgy emlékeznek vissza azokra az időkre, mint életük legszebb hónapjaira.

Emberséget, méltóságot, önbizalmat, életcélt találtak maguknak.

Ezt a munkát Ágnes 15 évig végezte, közben gyermekei felnőttek, és rengeteg ideje maradt arra, hogy további ismereteket gyűjthessen. Ágnes az országot járta, és népi mesterségeket tanult: szövést, gyöngyékszer-készítést, bőrmívességet, nemezelést.

Miután visszatért Dunaújvárosba, gyerekeket kezdett tanítani. Művelődési házakban, iskolákban gyermek kézműves szakkörök, egészségházban hiperaktív gyermekek számára levezető foglalkozások, asszonyoknak klubfoglalkozások fémjelzik ezt az időszakot.

„Egy nap összefutottam egy volt tanítványommal. A pici lánya után érdeklődtem, mire ő nevetve mondta, hogy a picike idén érettségizik. Arra kért, hogy gyermekét (néhány barátnőjével együtt) tanítsam meg varrni. Így kezdődött az én iskolám.”

(idézet Schiff Ágnes Visszatekintés című írásából)

Az otthona egyik szobáját átalakította műhellyé, és megkezdődött a munka. Az első évben öt fiatal lány tanulta a szakmát. Egyetemre készültek, azt tervezték, hogy az egyetemi tandíj költségeit izgalmas egyedi ruhadarabok elkészítésével, eladásával fogják megkeresni. A második évben már nyolc tanulója volt a műhelynek. A következő évben megduplázódott a jelentkezők száma. Ennyi lány már nem fért el a műhelyben, ezért Ágnes Dunaújváros Közgyűléséhez fordult kérésével, hogy támogassák iskolaalapítási szándékát. A közgyűlés a kérést akceptálta, két megkötéssel:

Az iskola működtetéséhez szükséges feltételeket a vállalkozónak kell biztosítania. Az iskolának elsősorban a hátrányos helyzetű, perifériára szorult fiatalok szakképzését kell felvállalnia.

Ezután nagyon nehéz évek következtek. Hiszen amíg otthon tanított Ágnes, addig nem igazán voltak költségek. Azonban az iskolarendszerű szakképzésben – bár a tanulók után jár fejkvóta –, az erre fordított összeg nem elegendő az oktatás költségeinek fedezésére. Induló tőke nélkül termeket kellett bérelni, ipari varrógépeket kellett beszerezni, biztosítani kellett az oktatás megkezdéséhez szükséges tárgyi feltételeket.

Meg kellett találni azokat a tanárokat, akik a legfontosabb kérdésekben el tudták fogadni azokat a pedagógiai elveket, amelyek Ágnes munkáját fémjelzik. És mindezt úgy kellett megoldani, hogy tanárban és diákban fel se merüljön a kétség az iskola stabilitását illetően. A diákok összetétele is sok nehézséget okozott. A családok nagy része a rendszerváltás vesztese volt. Családon belüli erőszak, közöny, megbomlott elmék, anyagi ellehetetlenülés, a gondviselés hiánya, lepusztult, ingerszegény környezet volt a jellemző családi háttér. A tanulók általában agresszívek, vagy magukba fordulók, félénkek voltak, azonban az elfogadás, a megértés, a feljük áradó szeretet légkörében lassacskán megnyugodtak.

Ezeket a szituációkat kezelni kellett. Ágnes pályázati úton nyert segítséget. Sikeresen pályázott a Népjóléti és az Oktatási Minisztériumnál, majd a Soros Alapítvány személyében szponzorra is talált.

A következő tíz év küzdelem volt a fennmaradásért. De küzdelem volt abból a szempontból is, hogy kialakuljon az a kreatív, képes emberekből álló tantestület, aki alkalmas arra, hogy új pedagógiai elvek alapján, integrálva legyen képes nevelni és oktatni a diákokat. Ez mára már sikerült. A pedagógusok lelkesek, fantáziájuk megnyitja a diákok kreativitását, egyénre, személyre szabott programokkal dolgoznak. Az iskola légkörét, szellemiségét a mai napig áthatja az Ágnesből jövő hit, erő és jóakarát. Az iskolát megismerték a régióban is, sok vidéki diák tanul az Aranytűben.

Ma az intézményt a NEBULÓ XXI. Alapítvány az Örömteli Tanulásért kiemelten közhasznú alapítvány tartja fenn, mely alapítvány kuratóriumának Schiff Ágnes az elnöke. A kuratórium célja az Ágnes által megteremtett szellemiség további fejlődése, kiaknázása. Az alapítvány fenntartói minőségben azt a célt tűzte ki, hogy valóban örömteli legyen a tanulás a diákok számára. Az alapítvány felkérte a FAKTOR Tanműhely Kft-t, hogy biztosítsa az Aranytű Szakiskola diákjai számára a szakmai gyakorlati oktatást.

Az oktatás ma így néz ki a Schiff Ágnes által alapított Aranytű Szakiskolában:

Az iskolában jelenleg a nőruha-készítő OKJ-s szakmát tanulják a diákok. A családi környezetben, 15–20 fős osztályokban tanuló diákok számára a képzés ingyenes.

A diákok nagy része halmozottan hátrányos helyzetű, testileg és/vagy lelkileg sérült fiatal. Eddigi életüket felborult családi életek tragédiája, beteg szülők gondozása, munkanélküliség, anyagi nehézség, félelem a bizonytalan jövőtől, és sok-sok személyes probléma nehezítette. A diákok nagy részének a normál képzési keretek nem adnak lehetőséget arra, hogy a képességbeli, egészségügyi, szociális, testi és lelki sérülések okozta hátrányt ledolgozzák, önmagukat, helyüket a világban megtalálják. Az Aranytűben, Ágnesnek köszönhetően ezek a fiatalok teljes értékű emberré, jó szakemberré válnak, akik képesek megvalósítani álmukat.

A diákok közti képességbeli differencia nagyszerűen feloldható ebben a kis létszámú, családas iskolaműhelyben, ahol a diákok azt tapasztalják, hogy bíznak bennük, elfogadják és megértik őket. Ezért Ágnes „receptje” is ez: „ismertessük meg velük életlehetőségeiket, azután alakítsuk ki bennük a jó mesterember büszke, szép, emberi tartását, és adjunk a kezükbe egy jó mesterséget”.

A 9–10. évfolyamon a közismereti tárgyak mellett divattervezést, divatékszer, lakástextil, öltözet kiegészítőket, textiljátékok készítését tanulják meg a diákok. A kéz-

ügyesség-fejlesztő, ún. kreatív órák segítségével könnyebbé válik a tanulás, az alapvizsgához szükséges közismereti tantárgyak anyagának elsajátítása.

A 11–13. szakképző évfolyamokon a tanulók megtanulják a megtervezett ruhát egyedül kiszabni, és méret után elkészíteni. Az iskolai géppark és az oktatók szakmai útmutatásával önállóan készítik el önmaguk és családjuk hétköznapi öltözetét.

A szakma tanulásában a sikerre, mint motivációs tényezőre építve kezelik a pedagógusok a különböző tanulási zavarokat. Az Ágnes által felállított alapelvek szerinti integrációs nevelési-oktatási programot az iskola valamennyi oktatója alkalmazza.

Jelenleg 80 diák tanul az intézményben. A pályakövetés az iskolában jól működik, a diákok jelentős része szakmájában dolgozik, vagy családayaként használja a megszerzett tudást, kisebb része továbbtanul, leérettségizik. Az intézmény két szakoktatója is az Aranytűben végzett, továbbtanult, majd visszatért az „alma materébe” tanítani.

Lezárult egy életszakasz, kezdődik egy életszakasz. Az Aranytű Szakiskola belépett a következő évtizedébe. Ágnes lehetővé tette, hogy az intézmény továbbfejlődjön, változzon, megújuljon. A régi-új cél: minőségi oktatás!

Az Ágnes által kijelölt új út a következő: új szakma indítása, oktatása; nagyobb iskolaépület biztosítása; érettségi megszerzésének lehetősége.

Az Aranytű Szakiskola egy képes ember életpályáját fémjelzi. Ez az ember egész életében arra törekedett, hogy megmutassa a hozzá fordulóknak, hogy hogyan ismerhetik meg önmagukat, hogy perspektívát mutasson azoknak, akik nem ismerik ki magukat a világ útvesztőiben, hogy példát mutasson diákjainak, hogy ösztönözzön, önbizalmat adjon és neveljen. Schiff Ágnes igazi mesterember, kiváló pedagógus.

A pályázat befejezéséül álljon itt egy idézet Ágitól:

„Az ember úgy alapít iskolát, ahogy diófát ültet. Sok év telik el, mire termőre fordul.”
(idézet: Schiff Ágnes Visszatekintés című írásából).

Az iskola jó termőtalajra hullott, ki-
virágzott, és évente hozza az érett gyümölcsöket.

Kívánjuk, hogy Ágnes, mint szakmai igazgató sokáig közöttünk legyen, és mint a NEBULÓ XXI. Alapítvány kuratóriumának elnöke segítse az Aranytű Szakiskolát a továbbfejlődés útján.

Könyves Ágnes igazgató
 Kovács Terence
 Kucsi Gabriella
 Pókai György Mária
 Székely Zoltán
 Kovács Ált.
 Pótkócs Mária Judit
 Gede Szabolcs
 Fekete Imre
 Székely Mária Pókai Valéria
 Duna Gy. u. 25/A

Laudatio

Tisztelt egybegyűltek, kedves barátaim, kedves Ági!

Azt a feladatot kaptam, hogy nagyon röviden próbáljam elmondani, miért is kaptad ezt a szép díjat.

Úgy érzem, a kuratórium lehetetlent kért tőlem. hogyan lehet néhány percben felleleveníteni azt a sok-sok munkát, fantasztikus eredményt, amit hosszú-hosszú évek alatt végeztél, teljesítettél?

Kedves Ági!

Akik ma itt körülveszünk téged, mindnyájan szeretünk és tisztelünk. Mi mind azért vagyunk itt, hogy megmondjuk neked, fantasztikus asszony vagy, hogy példának állítsunk magunk elé, lássátok, így is lehet élni és alkotni.

De most nézzünk mélyére az előbbi kijelentésnek:

Mit is tettél, hogyan éltél, milyen példát mutatsz nekünk? Kezdjük az elején. Egyszer valamikor Dunaujvárosba kerültél, férjhez mentél, nagyszerű gyerekeket neveltél, és gyorsan repült az idő. Asszonyok százait tanítottad meg varrni az évek során. Szinte nincs Dunaujvárosban olyan család, ahol ne élne olyan lány vagy asszony, aki valamikor tőled tanulta meg a szakma csínját-bínját. Majd ezeknek a nőknek a lányait is tanítottad, megszerettetted velük a szakmádat, kenyérkereseti lehetőséghez juttattad őket. Sokan közülük a te segítségével tudták az egyetemi tanulmányaikhoz előteremteni a tandíj összegét.

Még ma is, szinte minden héten előfordul az, hogy egy-egy régi tanítványod benéz hozzánk az iskolába, és kérdezi, Ági néni hol van, mi van vele, és nem rejti el az érzelmeit, amikor rólad beszél.

Igen, Ági, nagyon sokan szeretünk téged.

De az, hogy valaki szereti a szakmáját, még nem okvetlenül jelenti azt, hogy iskolát alapít. Te mégis ezt tetted. Miért? Honnan ez a késztetés? Mi a titkod?

Olyan gyerekeket kaptál, akik, ha meg akartad simogatni őket, félrehúzták a fejüket, és üzött tekintettel, félve nézték, hogy mit akarsz tőlük. Majd végzős ifjú hölgyekként önbizalommal telve indultak el a nagybetűs Életbe, elhagyva, de vissza-vissza térve Ági néni divatiskolájába.

És ez még nem minden. Hiszen egyedül nem lehetett tanítani évente 40–60, majd 80 gyereket. Meg kellett találni azokat a pedagógusokat, akik képesek elfogadni azt a szellemiséget, ami belőled árad, és ebben a szellemiségben oktatni, nevelni a diákokat. Azt hiszem, ez volt a legnehezebb. Megtalálni őket, megértetni velük, miről is szól az iskola, mi a hitvallása, és kialakítani azt a közösséget, akik továbbviszik a hagyományokat.

Úgy gondolom, az iskola valamennyi dolgozója nevében mondhatom, hogy nagyszerű munkát végeztél. Mi mindannyian tudjuk, értjük, hogy te mit akarsz, mi a célod, és ezt átvéve tőled mindent megteszünk, hogy az elképzeléseid maradéktalanul megvalósuljanak.

És most, a beszédem végén, engedd meg nekem, hogy nem mint az iskola igazgatója, hanem mint a barátnőd mondjak néhány mondatot.

Mikor megismertelek, nem tudtam, ki vagy valójában, csak éreztem egy belső késztetést, hogy megismerjelek. Hamar rájöttünk, hogy nagyon hasonlóan gondolkodunk az élet dolgairól, közősek a gyökereink, és nagyszerű barátot találtam benned. De nem csak azt. Többet. Sokkal többet. Tanítót, mestert.

Tőled kaptam azt a lehetőséget, hogy kipróbáljam magam vezetőként, egy tantestület és egy 80 fős diáksereg élén. Vezetőnek lenni nem kis felelősség. De nekem óriási szerencsém van. Szerencsém van, mert nem egyedül kellett megbirkóznom a feladattal. Itt vagy nekem te, aki hatalmas bölcsességével, tapasztalatával ott áll a hátam mögött, és mint a szürke eminenciás, biztosítod a lehetőséget, hogy megtanuljam azt, amit te oly jól tudsz.

Köszönöm neked.

És hogy minden jelenlévő kaphasson egy kis ízelítőt belőled, befejezésül hadd idézzem a tantestület által megfogalmazott hitvallásunkat, mely egy kis szelete annak a munkának, amiért most e díjat kapod:

Iskolánk szakmai kiválóságra és személyiségfejlesztésre törekszik, odafigyelő, toleráns környezet megteremtésével, ahol minden egyes diák a képességei szerinti legtöbbet tudja kihozni magából. Mi valamennyien – az iskola támogatói és pedagógusai – hiszünk abban, hogy a megértés, az elfogadás, a közösség ereje kinevel olyan mesterembereket, akik képesek szolgálni is a társadalmat, nem csak élni benne.

Tanulóinknak életre szóló útavalót kívánunk adni, mert valljuk, hogy csak a sokoldalú emberek állják meg a helyüket az életben, csak a stabil tudásra lehet a későbbiekben építeni.

Célunk, hogy növendékeink felismerjék a bennük rejlő képességeket, és azt a megalapozott szakmaválasztás után továbbfejlesszék az általános és szakmai képzés keretében, legyenek büszkéik szakmájukra, a munka szeretete része legyen egyéni boldogulásuknak.

Többet most nem mondhatok, csak annyit, hogy a családot, a barátaid és az iskola valamennyi lakója nevében kívánom, hogy a következő évtizeded kevesebb küzdelemmel, de legalább ilyen sikeres legyen.

Isten éltesse!

Dunaújváros, 2005. december 17.

Könyves Ágnes

2006

FÓGELNÉ NAGY ÉVA

Talentum Általános Iskola,

Gimnázium és Kézműves

Szakiskola, Tata

Felterjesztés

Talentum Általános Iskola,

Gimnázium és Kézműves Szakiskola,

Tata

Alapítványi és Magániskolák

Egyesületének

Várhegyi György Alapítványa

Budapest, 1035 Szentendrei út 9.

Tisztelt Kuratórium, Tisztelt Bak

Zsófia!

Köszönjük a javaslattételi lehetőséget

a Várhegyi György Díj odaítélésére. Iskolánk első igazgatóját, Fógelné Nagy Évát érdemesnek tartjuk a díj odaítélésére, ezért küldjük Önöknek felterjesztését.

Fógelné Nagy Éva ma a Talentum Iskolát fenntartó Képességfejlesztés 1990–98 Alapítvány elnöke. Ő az iskolát alapító szülők által felkért első igazgató 12 éven át. Rendkívül sokoldalú, jól képzett, korszerűen gondolkodó és tevékenykedő pedagógus. Magyar nyelv és irodalom, orosz, pedagógia szakos tanár. Egy Tata melletti kis faluban Bajon járt általános iskolába, majd a tatabányai Közgazdasági Technikumban érettségizett jeles eredménnyel. 1974-ben kapott tanári oklevelet az egri Tanárképző Főiskolán, 1984-ben elvégezte az ELTE BTK pedagógia szakát. 1986-ban intenzív továbbképzésen vett részt az ELTE TFK-n. Elvégezte a nyelvi-irodalmi kommunikációs nevelés 1–8. osztályra szóló tanfolyamot, valamint 1 éves vezetőképzőt, és teljesített egy Gordon tréninget. Szakdolgozatait az úttörőmozgalom gyermekbetegeiből (1972), illetve A reformpedagógia érvényesülése a századfordulón a tатаi Eötvös József Gimnáziumban (1984) címmel írta. 1968-tól a vértesszőlősi Általános Iskolában tanított, 1976-tól a Dobi István Mezőgazdasági Szakmunkásképző Iskola tanára. 1978-ban a tатаi Fazekas úti, 1983-tól a Kőlkúti Iskolában tanít és igazgató-helyettes, ÉKP-s szaktanácsadó. 1981–82-ben a Pedagógus Szakszervezet Komárom megyei Bizottságának titkár-helyettese volt.

Két fia is pedagógus.

Szívesen foglalkozik táboroztatással, turisztikával.

Tanítványai országos vers- és prózamondó versenyeken 1–3., a Verseggy nyelvvelő verseny országos elődöntőjében 4. helyezést értek el. A gyermekversek országos pályázatán négy diákjának alkotását publikálták.

Munkájáért úttörővezetői érdemérmet kapott.

1989-ben szakmai kihívásnak tekintette, hogy első osztálytól végigvigyen egy osztályt az ÉKP program szerint. Növendékeivel rendkívül erős osztálykohéziót, a ta-

nítványok szüleivel pedig erős együtt nevelő kapcsolatot alakított ki. A gyerekek és a szülők, valamint a kollégái is szerették, becsülték, munkáját nagyra értékelték. Kedvessége, jó humora, elfogadó viszonyulása, tudatos pedagógiai munkája okán a szülők 1993-ban iskolát alapítottak személyére.

A Talentum Gimnáziumot nagy felelősséggel, tudatos, átgondolt munkával alakította, nagyszerű kollégákat választott maga mellé. Kiváló érzékkel formálta a tanterületet és formalizálta az iskolát.

Szakmai hitvallásának két pillére: a szakma magas fokú tudása és a gyermekek szeretete, tisztelete.

Kívánunk Önöknek sikeres, jó munkát, sok örömet a kiváló pedagógusokról szóló anyagok olvasásában!

Tata, 2005.11.22

Szentessy Lászlóné
igazgató

Laudatio

A Talentum Iskola alapításának hőstörténete

A 6 éves gyerekeket iskolába íratják, hogy boldogok legyenek a világ felfedezésétől. 16 évvel ezelőtt a történetünk főszereplő gyerekeit is – akik azóta már felnőtt emberek – kézen fogták szüleik és elkísérték az iskolába. Izgultak, mint minden első, de még jobban izgult az őket váró tanító néni. Pedig nem volt ő kezdő, sokat tanított már, de kicsiket még sosem. Vágyott a csoda megismerésére, amely az írni-olvasni nem tudó nebulókból betűvető emberkéket varázsol.

A gyerekek hamar összebarátkoztak egymással és a tanítójukkal. Szépen fejlődtek, tanultak, játszottak, kirándultak, elmentek világgá biciklivel, busszal és vonattal is, sokat nevettek, derűsek és vidámak voltak mindannyian. A tanítójuk a gyengéket felkarolta, a repülni vágyóknak szárnyat adott, a féktelenekre zablát rakott. Jól bánt a gyerekekkel, nem mondta azt, hogy te rossz gyerek vagy csak azt, hogy most rosszat tettél, elrontottad vagy megbántottad a másikat, és most nézzük meg miként lehet helyrehozni a dolgokat. A gyerekek megtapasztalták az együttműködés örömét, együttműködővé, segítővé váltak, de szívesen versenyeztek is.

A szülők meg csak ámulnak a gyerekük fejlődésén. Milyen okos és ügyes az én lányom, az én fiam! Hogy szeret iskolába járni, milyen szépen fejlődik! De jó, hogy sok barátja van! Büszke vagyok rá!

Ők is szívesen vettek részt az iskola életében, eljártak a szülői értekezletekre, fogadó órákra, kirándulásokra, sokat beszélgettek együtt. Kitalálták, hogy alapítványt hoznak létre az osztályközösség anyagi támogatására.

Amikor a gyerekek a felső tagozathoz közeledtek megriadtak, hogy nem maradhatnak tovább együtt a „világ legjobb” osztályában a tanítójukkal, pedig ők még érettségizni is együtt szeretnének. Szüleik ekkor elindultak az iskolaalapítás kátyús útján, ugyanis még a jogi ügyek intézése is sok-sok bonyodalommal járt, nem is beszélve a többiről. Nem volt még tanterület, iskolaépület, bútor és szinte semmi sem. De volt hit és felelősségteljes szeretet, jóakarát, segítség, bizalom az egyik oldalon, és felütötte

fejét a féltékenység, bizalmatlanság, előítélet, tán még rosszindulat is, amellyel azt sugallták, hogy nem lesz életképes ez az iskola. 1994-ben az 5. osztállyal megkezdte működését a Talentum 8 osztályos Gimnázium. Néhány évig a Művelődési Központban laktak, mígnem egy apuka megvette a Kossuth téri romos épületet, amelyet az iskola-közösséggel felújítottak. Mindenért nagyon meg kellett küzdeniük, a néhány főállású tanár, a szülők és a gyerekek együtt terveztek, építették az osztályaikat, az udvart, az ebédlőt, csinosították a környezetüket. Szép és jó iskola lett belőle, egymást követték az osztályok mutatva, hogy erre az iskolára szükség van, mert ahová 150 gyerek szívesen jár, az nem felesleges. A tanító néniből – aki korábbi biztos állását minimálbéres munkára cserélte – igazgató lett, aki hallatlan akarással, hittel formálta az iskolát, kereste a jó tanárokat, szervezte az iskolaközösséget, küzdött a pénztelenséggel. Két épületben tanítottak, mert a kertvárosi iskolát is átvették, folyton úton voltak, majd költöztek, küzdelmes 12 év áll mögöttük. Ez volt az iskola hőskora, az iskola polgárai a hősök, akik vállalták a küzdelmes, mégis gyönyörű iskolateremtő munkát.

Az alapító tanító és igazgató neve Fógelné Nagy Éva, akit a Talentum Iskola címzetes igazgatójává neveztem ki.

Energiáját a gyerekek szeretetéből merítette.

A Talentum Iskolát az alapító szülők felelős gondolkodása, a gyerekek iskolaszeretete és az alapító tanár Fógelné Nagy Éva jövőbe vetett hite hozta létre és tartotta meg.

A Talentum Iskolát a szeretet és a jövőbe vetett hit iskolájának is nevezhetjük.

Szentessy Lászlóné

NÉMETHNÉ VARGA ERIKA

**Szent-Györgyi Albert Szakközépiskola,
Szakiskola és Kollégium, Ajka**

Felterjesztés

Az ajkai Szent-Györgyi Albert Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium (8400 Ajka, Kandó K. ltp. 4.) dolgozóinak közössége Várhegyi György Díjra javasolja: Némethné Dr. Varga Erikát, az Ajkai „Szent-Györgyi Albert Szakközépiskoláért” Alapítvány Kuratóriumának titkárát.

A közösség javaslatának indoklása:

Iskolánkat Ajka Város Önkormányzata az-
zal a céllal hozta létre 1991-ben, hogy az is-
kola létrejöttével a városban megalapozza a
halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek
oktatását és nevelését.

Az iskola létrehozásában és megszervezésében Némethné Dr. Varga Erika, mint az
akkori önkormányzat oktatási irodájának vezetője aktívan részt vett.

Az intézmény létszámának növekedése újabb és újabb fejlesztést igényelt volna, de
a megyei és a városi önkormányzat lemondott az iskola további támogatásáról. Ennek
következtében az iskola fennállása veszélybe került.

Miután Némethné Dr. Varga Erika a városi önkormányzat irodavezetői állását fel-
mondta, óraadói munkát vállalt iskolánkban. Tanítási munkája mellett legfontosabb
feladatának azt tekintette, hogy az iskolát megmentse és működőképessé tegyék.
„Életbenmaradási” stratégiát dolgozott ki az iskola vezetésével együttműködve az
iskola fennmaradásáért. Fáradhatatlanul küzdött, hogy egy alapítványi fenntartású
iskolát hozzon létre. Az intézmény működésének megmentése érdekében felhasználta
személyes kapcsolatait. Alapítókat szerzett, akik az iskola programját megismerve
vállalták az alapítvány létrehozását. Kitartó szervező munkájának köszönhetően az
iskola dolgozóinak közössége, szülők és tanulók együttesen vállalták, hogy – folyto-
nosságot biztosítva – alapítványi fenntartású iskolában dolgozzanak és tanuljanak.
Az új szervezeti forma létrehozásakor Némethné Dr. Varga Erika ígéretet tett egy
korszerűbb, minőségileg jobb munkakörülmény létrehozására is.

A tanulók létszáma a nappali képzésben 600 főre, míg az esti képzésben 300 főre
emelkedett, így a létszám miatt is indokoltá vált, hogy a szűk és egészségtelen ön-
kormányzati épület helyett egy korszerűbb épületet, iskolát hozzon létre, ami meg-
felel a kor követelményeinek.

A tanulólétszám emelkedése mindenképpen azt jelzi, hogy az új fenntartású isko-
lában oktatott szakmák: szociális, egészségügyi, vendéglátóipari Ajkán és vonzás-
körzetében népszerűek, elfogadottak és kedveltek.

A fent említett létszámnövekedés, a népszerű szakmák utáni kereslet, az elavult önkormányzati környezet együttesen járultak hozzá ahhoz, hogy pályázat kiírása nélkül is a XXI. sz. elvárásainak megfelelő új iskola építését kezdeményezze rövid határidőn belül. A terv és kivitelezés mindösszesen fél évet vett igénybe, de e mögött kitartó, szívós, eltökélt, következetes munka állt.

A kuratórium titkárának mindezek mellett nagyon sok akadályt kellett leküzdenie, míg kitartó munkájával felépítette az új iskola épülettömbünket úgy, hogy állami támogatást nem kapott. Immár 2. éve működő iskolaépület megfelel az Oktatási Minisztérium által elvárt követelményeknek.

Jól felszerelt osztályokban, csoportszobákban, előadótermekben, szaktantermekben és tanműhelyekben (pék és cukrász tankonyha) oktathatjuk diákjainkat.

A tanulók kulturált szabadidejének eltöltésére szolgál egy nagy aula büfével és számítógépekkel.

A kuratórium titkárásszonya most is azon dolgozik, hogy még felszereltebb legyen iskolánk. Egy újabb célt tűzött ki maga elé: tornacsarnok építését. Iskolánknak gondot okoz a testnevelési órák megtartása, mivel azt az iskolától 3 km-re lévő, bérelt tornateremben tarthatjuk, ahová utazással juthatnak el a tanulók. Annak érdekében, hogy ezt a problémát is megoldja, tavaszi kezdéssel elindul a tornacsarnok építése is.

Az iskolánk közössége Némethné Dr. Varga Erikát az Ajkai „Szent-Györgyi Albert Szakközépiskoláért” Alapítvány Kuratóriumának titkárát emberi és közösségi munkájának elismeréséül javasolja a Várhegyi György Díjra.

Holczinger András
igazgató

Ajkai „Szent-Györgyi Albert Szakközépiskoláért” Alapítvány

Javaslat Várhegyi György Díjra

Az Ajkai „Szent-Györgyi Albert Szakközépiskoláért” Alapítvány kuratóriuma támogatja a Szent-Györgyi Albert Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium javaslatát a Várhegyi György Díjra, Némethné Varga Erika személyében.

A Titkár Asszony tevékenységének, közösségért végzett munkájának méltó elismerése lenne a díj odaítélése.

Krózser István
Kuratórium elnöke

„Szent-Györgyi Albert Szakközépiskoláért” Alapítvány

Javaslat Várhegyi György Díjra

Az Ajkai „Szent-Györgyi Albert Szakközépiskoláért” Alapítvány Kuratóriuma, valamint felügyelő bizottsága támogatja a Szent-Györgyi Albert Szakközépiskola, Szak-

iskola és Kollégium javaslatát a Várhegyi György Díjra, Némethné Dr. Varga Erika személyében.

Az Elnök Asszony tevékenységének, közösségért végzett munkájának méltó elismerése lenne a díj odaítélése.

Szalaiiné Tóth Gyöngyi
Felügyelő Bizottság nevében

Laudatio

Kedves Ünneplők! Kedves Erika!

Egyszer egy bölcslet megkérdeztek, hogy melyik a legfontosabb óra amelyet az ember megél, melyik a legjelentősebb ember akivel találkozik és mi a legszükségesebb tett?

A válasz így hangzott: A legfontosabb óra mindig a jelen, a legjelentősebb ember mindig az aki éppen előttünk áll, a legszükségesebb tett mindig a szeretet.

Most, hogy így összejöttünk a Várhegyi György díj átadó ünnepségére egy kis történet jut eszembe.

Iskolánk 2000-ig önkormányzati fenntartásban működött 10 évig. A 10 év arról szólt, hogy mindig be kellett bizonyítanunk, hogy fontosak vagyunk, hogy szakmai munkánk színvonalas, megállja a helyét a városi és megyei iskolák sorában. A komoly szakmai munka ellenére meg akarták szüntetni a Szent-Györgyi iskolát.

Sajnos 2000-ben is szóba került a megyei önkormányzat oktatási irodájába és én nagyon lehangoltan érkeztem vissza az iskolába. Ezt Ön észrevette, odajött hozzám és azt mondta: „András ne szomorkodjon! Mi lenne, ha átalakítanánk a Szent-Györgyit Alapítványi iskolává.”

Az akkori javaslata valóra vált. Csendben, de tartalmasan, egyenletesen szervezte az átalakítási folyamatot és a fennmaradási munkákat.

Kitartásának köszönhetően iskolánk épült, szépült és az elmúlt hat év eredményeként a város egyik legmeghatározóbb intézményévé vált. A tíz évig áhított iskola felépült, tanulólétszáma növekedett, a tárgyi feltételek pedig korszerűsödtek.

A kollégáim és magam nevében ezt a kitartó munkát megköszönöm és kívánok valamennyiünk nevében további kitartást jó egészséget és minden jót!

Holczinger András

SZABÓNÉ MOLNÁR MÓNICA

**Beszédjavító Általános Iskola,
Balatonszemes**

Felterjesztés

AME Várhegyi György Alapítvány
Kuratóriuma
1035 Budapest, Szentendrei út 9.

Tisztelt Kuratórium!

Felhívásukat olvasva, az Önök által alapított Várhegyi György Díjra szeretnék egy kiváló pedagógust javasolni. Ez a személy Szabóné Molnár Mónika gyógypedagógus, logopédus. Ő az elsők között alapított magániskolát az országban 1991-ben, csupán pár diákkal.

A Beszédjavító Általános Iskola Balatonszemesen nagy hiányt pótol. Ezt a helyzetet felismerve, rengeteg akadályon átküzdve magát, szinte a lehetetlent nem ismerve vezeti az intézményt Mónika. Bátran vállalta mindig is a gyerekek érdekképviseletét. Tette ezt akkor is, mikor személyi kölcsönt vett fel, hogy az azóta alapítványi fenntartásúvá vált iskola adósságát legalább részben törleszteni tudja az APEH felé. Erre a hírre idesorozott médiában való szereplései alkalmából is elsődlegesen a gyerekek, és rajtuk keresztül az érintett családok gondjaival kapcsolatban felmerült kérdésre szeretett volna választ kapni: kikerül-e a megyei feladatellátási kötelezettség alól az alapítványi iskolába járó gyerek, és mihez van joga egy vidéki és egy fővárosi gyereknek. Csatlakozott a szülők kezdeményezéséhez, akik az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz fordulva próbálták megmenteni az iskolát.

Minden hozzá forduló szülővel, gyerekekkel igyekszik a hangot megtalálni, illetve számukra a gyerek fejlődése érdekében a legideálisabb megoldást megtalálni első-sorban iskolán belül, de még azon túlmenően is. Nem egyszer anyagi segítséget nyújtva, gyűjtést szervezve próbált meg kilátástalan helyzetben vergődő családok kínjain enyhíteni. Ő soha sem a statisztikai adatok alapján közelíti meg a problémát. Jellemző idézet tőle: „Ha a vízben fuldoklik egy gyerek, nem a statisztikát veszem figyelembe, hanem kimentem a helyzetből.”

Itt elhelyezést kap minden olyan gyerek, akiket a környező települések iskoláiban nem tudnak vállalni, egyenlő eséllyel indulhat, hiszen itt megkapja a megfelelő fejlesztést. Napjainkban 30–40 km-es körzetből járnak ide tanulók 1-től–8. osztályig, tehát regionális feladatot lát el az intézmény. Szakmai szempontból az elért eredmények önmagukért beszélnek, a fejlődés sokaknál megindult és jó irányban halad, nagy biztonsággal tudnak a gyerekek továbbtanulni.

Balatonszemes, 2006. november 24.

Borsányi Denise

Laudatio

Kedves Egybegyűltekt, kedves Mónika!

A most elhangzó mondatok inkább azoknak szólnak, akik nem ismerik olyan jól iskolánk működését, céljait, módszereit, mint mi magunk, de úgy gondolom, jó alkalom ez a kitüntetés arra, hogy bemutatkozzunk.

Mónika!

Amikor 1990-ben iskolát alapítottál Balatonszemesen, az „Esély-Budapest Alapítvány Ifjúsági Tábora” egyik épületében, tudtuk, hogy hiánypótló intézmény születik régióinkban.

Az iskola nyolc évfolyamos, alsó- és felső tagozata van. Olyan tanulók részére hoztad létre, akik korábbi (általános) iskolájukban az olvasást, írást, számolást nem tudták elsajátítani elfogadható szinten, de intelligenciájuk normális, és iskolai kudarcaiknak tesztekkel kimutatható oka van.

A pedagógiai problémák megoldását három úton közelítetted meg. Az egyik út a „stresszmentes” iskola, ami olyan légkört jelent, ahol mindent indulatok nélkül meg lehet beszélni, a pedagógus a tanulónak és szüleinek partnere a tanulásban és az egyéni hiányosságok pótlásában.

A másik út a készségtárgyak (testnevelés, ének, rajz, technika) fejlesztő-terápiás lehetőségeinek kihasználása. Mindezeket úgy próbálsz megvalósítani, hogy közben a tanulók az általános iskolai tananyagot képességeik szerint a legjobban sajátítsák el.

A harmadik út a fejlesztő pedagógiáé, ami rendszeres logopédiai ellátást jelent az egyéni szükségletekhez alkalmazkodva, egyénre szabott terápiás terv segítségével.

Az iskola működését az „AGAPÉ Beszédhibás és Tanulási Nehézségekkel Küzdő Gyermek Alapítványa” segíti.

Az AME alapító tagjaként kísérted és kíséred figyelemmel a nem állami, nem önkormányzati közoktatás alakulását, benne tevékenyen részt vállalva.

Sokéves áldozatos munkálkodásod érdemesített arra, hogy Várhegyi György Díjat kaphass.

Kitüntetésedhez gratulálunk!

A Beszédjavító tantestülete és szülői közössége nevében

Borsányi Denise

DEÁK ISTVÁNNÉ

**Képesség- és Tehetségfejlesztő Magán
Általános Iskola, Szakképző Iskola,
Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola,
és Kollégium, Várpalota**

Felterjesztés

Alapítványi és Magániskolák Egyesületének
Várhegyi György Alapítványa
1035 Budapest, Szentendrei út 9.

Tisztelt Várhegyi György Alapítvány
Kuratóriuma!

Deák Istvánné erőfeszítésének köszönhetően 1990-ben létrejött a „Tehetségekért” Alapítvány, amely ma a Várpalotán működő Képesség- és Tehetségfejlesztő Magán Általános Iskola, Szakképző Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium fenntartója.

1991-ben Deák Istvánné igazgatónő vezetésével, 103 tanulóval 1–7. évfolyammal kezdte meg működését a Magániskola az országban az első magánintézmények egyikeként. A fokozatos fejlődés, bővülés következtében ma már az általános iskola, szakképző és gimnáziumi képzés mellett alapfokú művészeti iskola és kollégium is működik intézményünkben, közel 481 tanulóval, 551 művészeti iskolással és 124 kollégistával.

Iskolánk létrejöttekor kettős cél fogalmazódott meg Deák Istvánné szerint: karoljuk fel azokat a diákokat Várpalotán és vonzáskörzetében, akik a hagyományos iskolarendszerből valamilyen okból kiszorultnak: lemaradnak a tanulásban vagy tehetségüket nem tudják kibontakoztatni. Küldetésünk tehát e két csoport – a lassabban haladók és a tehetségesek – oktatása-nevelése lett. Pedagógiai Programunkat a Zsolnai József által kidolgozott Értékközvetítő és Képességfejlesztő Pedagógia határozza meg, valamint az az egyéni bánásmód, ahogy a fent említett két tanulócsoport tagjait integráltan, alacsony létszámú osztálykeretek között differenciált tanulási módszerekkel oktatjuk, s a személyiségközpontú nevelés elvárásainak megfelelően neveljük.

Céljaink megvalósításában kiemelkedő szerepet játszik a felzárkóztatás és a hátránykompenzálás, valamint a képességfejlesztés és tehetséggondozás. Ahhoz, hogy igazgatónőnk a pedagógiai feladatokat példaértékűen és magas színvonalon végezze, folyamatosan képi magát. Eredeti végzettsége szerint oligofrénpedagógia-logopédia szakos gyógypedagógus, 2000-ben posztgraduális képzésben pedagógiai szakos középiskolai tanári diplomát szerzett a Debreceni Egyetemen, majd ugyanezen egyetem Pszichológiai Intézetében 2001-ben tehetségfejlesztő szakértőként diplomázott. 2006 őszén, amikor iskolánk a kompetencia alapú képzésbe bekapcsolódott, igazgatónőnk elvégezte a változásmenedzsment képzést.

1988 óta rendelkezik a „Tanulás tanítása” tanulás-módszertani ismeretekkel, melyeket iskolánkban kihelyezett tanfolyamon sajátította el – akkori tantestületünk minden

tagjával egyetemben. Deák Istvánné megszerzett tudását nemcsak a Magániskolában kamatoztatja, hanem külső munkatársként lehetősége nyílt a Pannon Egyetem Pápai Kutatóintézetének szakvizsgaprogramjába is bekapcsolódni, ahol konfliktuskezelést tanított és terepgyakorlatot vezetett a pedagógiai terapeuta szakos hallgatóknak.

Kollégiumunkban az igazgatónő határtalan türelemmel és felelősséggel gondoskodik nem csupán saját középiskolásainkról, de a Kolping Szakképző Iskolába járó állami gondozott, hátrányos helyzetű roma, s többségében eltérő tantervű osztályokban tanuló fiatalokról is. Konfliktuskezelő képessége, toleranciája, elfogadó magatartása főként a tanulókkal való egyéni bánásmódban mutatkozik meg, de nagy hasznát veszi ezen képességeinek a munkatársakkal való együttműködésben is. Liberális gondolkodású, demokratikus vezető, aki támogatja kollégái azon újító elképzeléseit, melyek az iskola jövője szempontjából építő jellegűek.

Szülőkkel való kapcsolatára szintén az egyéni bánásmód jellemző. Problémás esetekben bizalommal fordulnak hozzá a szülők, hiszen gondjaik meghallgatásra és megoldásra találhatnak.

Igazgatónőnk szerepelt az Országos Köznevelési Szakértői Listán mint tehetségfejlesztő szakértő, ahol szakterülete a tanügyigazgatás, valamint tagja a Felnőttképzési Intézményi és Programakkreditációs Szakértői névjegyzéknek is. Utóbbira azért is pályázott jó eséllyel, mert iskolánk nyolcadik esztendeje – hiánypótló tevékenységként – részt vesz Várpalota és környéke felnőttképzési programjában: ABC eladó, gyorsétképzési eladó, vendéglátó üzletvezető, kereskedő-boltvezető szakmában nagy hangsúlyt fektet igazgatónőnk a hallgatók felkészítésére, értékelésére, vizsgáztatására. Nem véletlen, hogy a vizsgázók többnyire jó eredménnyel zárják tanulmányainkat. Eredményes kapcsolatot alakított ki a Veszprém Megyei Munkaügyi Központtal és Várpalotai Kirendeltségével a munkanélküliek képzésére. Évente jelentős számban vesznek részt munkanélküliek a felnőtt hallgatók szakmai képzéseiben, átképzéseiben.

Intézményvezetőnk a COMENIUS 2000 II. minőségfejlesztési intézményi modell építése során is széleskörű pedagógiai tudásról, vezetői képességről és gyakorlatról tett tanúbizonyságot. Tevékenységére a jogi és etikai normák betartása, a partnerség elvének szem előtt tartása, a szervezeti kommunikáció folyamatos fenntartása jellemző.

Közéletisége révén a városban elismert szakember, 8 évig részt vett Várpalota Város Képviselő Testületének munkájában, az Oktatási, Kulturális és Sportbizottság alnökeként. Szakmai felkészültsége, kezdeményezőképesége, innovatív szemlélete mintaértékű, nemcsak szülővárosában, hanem az Alapítványi és Magániskolák Egyesületénél is, ezért választották őt az elnökség tagjává s egyben felkérték a Közép-Dunántúli Régióban működő magán és alapítványi iskolák képviselőit.

2006 tavaszán Deák Istvánnét a várpalotai régió parlamenti képviselővé választotta. Lelkiismeretesen és kitartóan dolgozik választói jövőéért, s az oktatási ügyekkel foglalkozó munkacsoportnak is tagja. Hittel és éleslátással képviseli nemcsak a magániskolák, de a művészeti képzés, a köznevelés és szakképzés résztvevőinek érdekeit is. Annak ellenére, hogy élete jelentős részét tölti a parlamenti munkával és választópolgárokkal való kapcsolattartással, biztosítja intézményünk zavartalan működését, folyamatos fejlődését, az ott folyó színvonalas pedagógiai tevékenységet.

Deák Istvánné nagy energiát fordít az iskola eszmeiségének alakítására, melyet elsősorban az ÉKP értékvilága határoz meg. Iskolánk a kultúra teljes rendszerére épít, de az itt tanuló gyerekek szükségleteit elégíti ki, figyelembe véve egyéni fejlődésük ütemét, mégis olyan motivációs helyzetet alakít ki, mely fokozza a tanulók teljesítményét, biztosítja érdeklődésüket. Teszi mindezt olyan légkörben, amely a tanulók számára komfortélményt nyújt, s leköti őket. Segít kiegyenlíteni a szociális, kulturális hátrányokat. Felkészít a különböző képzési szakaszhatárokon a továbbtanulásra, szakképzésre, érettségire.

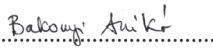
Ebben a tanulási folyamatban a személyiségfejlődés a fő cél. A gyermeki személyiség fejlesztése, a gyerekek társas kapcsolatrendszerének építése a biztonságot nyújtó társas környezet létrehozásával, a tér és idő megfelelő szervezésével történik. Az egész napra tervezett szakaszolás hatékonyabban képes a gyermek alapszükségeit, saját fontosságának tudatát, szabad mozgását, kommunikációs igényét, segítségnyújtást kielégíteni. A tanulási folyamat ilyen szellemű megszervezése maximálisan figyelembe veszi az egyéni haladási ütemet, és lehetőséget ad a tehetségesek gondozására is.

Igazgatónőnk nagy igyekezettel és hozzáértéssel menedzseli iskolánkat. Időt, fáradságot nem kímélve gondoskodik a tárgyi feltételek javításáról, az épület állagának megóvásáról és fejlesztéséről – különböző pályázatok elnyerésével. Könyvtárunk, számítógépes parkunk, nyelvi- természettudományi laborunk, számos eszközünk a nyertes pályázatok eredménye. Legutóbb elnyert pályázatunk az a közoktatási megállapodás, amelynek eredményeként külön normatíva támogatja azon tanulók integrálását, akik sajátos nevelési igényűek, egyéni bánásmódot és fejlesztést kívánnak. Legutóbb benyújtott pályázatunk pedig a XXI. század iskolájának informatikai, kommunikációs eszközeinek fejlesztéséért folyamodott támogatásért.

Deák Istvánné progresszív gondolkodású, innovatív ötleteivel folyamatosan előre viszi az intézmény életét, s ezáltal elősegíti a város kulturális életének fejlődését is. Tiszteletre méltó az a szaktudás, amellyel ő felismerte egy magánintézmény létrehozásának szükségességét a városban, s már 17. éve töretlen hittel vezeti azt. Példaértékű az az egyetértés, amelyben az intézmény vezetése és a fenntartó „Tehetségekért” Alapítvány Kuratóriuma dolgozik kezdettől fogva. Ezt bizonyítja, hogy a kuratórium elnöke javaslatára iskolánk 10. éves évfordulóján Várpalota Város Polgármestere a város „Nívódíja” kitüntetést adományozta Deák Istvánnénak – iskolaigazgatóként addig elért eredményei és a város oktatási, kulturális életében végzett kimagasló tevékenysége elismeréseként.

A Magániskola vezetőségének tagjai – a fenntartó „Tehetségekért” Alapítvány elnökének egyetértésével – tisztelettel javasoljuk a Várhegyi György Alapítvány Kuratóriumának, hogy 2007 decemberében ítélje oda a Várhegyi György Díjat igazgatónőnknek, DEÁK ISTVÁNNÉ-nak, aki az elmúlt 17 esztendőben a legtöbbet tette azért, hogy Várpalotán Magániskola létrejöjjön, fennmaradjon és folyamatosan fejlődjön, s olyan intézményt vezet, amelynek nevelésfelfogása és gyakorlata elősegíti, hogy a tanulók egyéni szükségleteihez igazodó pedagógia a hazai gyakorlatban elterjedjen.

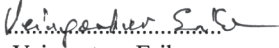
Várpalota, 2007. november 17.

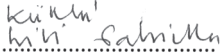
Bakonyi Anikó ig. h.
a „Tehetségekért” Alapítvány
Felügyelő Bizottságának tagja

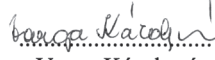
Baloghné Bóna Eszter
a „Tehetségekért” Alapítvány elnöke

Veingartner Erika
Középiskolai ig. h.

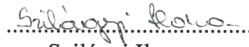
Kühlne Szili Gabriella
a Művészeti Iskola vezetője

Varga Károlyné
általános ig. h.

Lévai Károlyné
Kollégiumvezető

Szilágyi Ilona
Szülői Munkaközösség-vezető

Laudatio

Kedves Mariann, tisztelt Kuratórium, kedves ünneplők!

1991-ben Mariann vezetésével, 103 tanulóval 1–7. évfolyammal kezdte meg működését a Magániskola az országban az első magánintézmények egyikeként. Ma már az általános iskola, szakképző és gimnáziumi képzés mellett alapfokú művészeti iskola és kollégium is működik intézményünkben, közel 481 tanulóval, 551 művészeti iskolással és 124 kollégistával.

Az iskola létrejöttékor Mariann kettős célt fogalmazott meg: karoljuk fel azokat a diákokat Várpalotán és vonzáskörzetében, akik a hagyományos iskolarendszerből valamilyen okból kiszorultnak: lemaradnak a tanulásban vagy tehetségüket nem tudják kibontakoztatni.

Irányelvek: egyéni bánásmód, ahogy a fent említett két tanulócsoport tagjait integráltan, alacsony létszámú osztálykeretek között differenciált tanulási módszerekkel oktatjuk, és a személyiségközpontú nevelés.

Mariann eredeti végzettsége szerint oligofrénpedagógia-logopédia szakos gyógy-pedagógus, 2000-ben posztgraduális képzésben pedagógiai szakos középiskolai tanári diplomát szerzett a Debreceni Egyetemen, majd ugyanezen egyetem Pszichológiai Intézetében 2001-ben tehetségfejlesztő szakértőként diplomázott.

1988 óta rendelkezik a „Tanulás tanítása” tanulás-módszertani ismeretekkel, melyeket iskolánkban kihelyezett tanfolyamon sajátította el – akkori tantestületünk minden tagjával egyetemben. Deák Istvánné megszerzett tudását nemcsak a Magániskolában kamatoztatja, hanem külső munkatársként lehetősége nyílt a Pannon Egyetem Pápai Kutatóintézetének szakvizsgaprogramjába is bekapcsolódni, ahol konfliktuskezelést tanított és terepgyakorlatot vezetett a pedagógiai terapeuta szakos hallgatónak.

Kollégiumunkban határtalan türelemmel és felelősséggel gondoskodik nem csupán saját középiskolásainkról, de állami gondozott, hátrányos helyzetű roma, s többség-

ben eltérő tantervű osztályokban tanuló fiatalokról is. Konfliktuskezelő képessége, toleranciája, elfogadó magatartása főként a tanulókkal való egyéni bánásmódban mutatkozik meg, de nagy hasznát veszi ezen képességeinek a munkatársakkal való együttműködésben is. Liberális gondolkodású, demokratikus vezető, aki támogatja kollégái azon újtó elképzeléseit, melyek az iskola jövője szempontjából építő jellegűek.

Közéletisége révén a városban elismert szakember, 8 évig részt vett Várpalota Város Képviselő Testületének munkájában, az Oktatási, Kulturális és Sportbizottság al-elnökeként. Szakmai felkészültsége, kezdeményezőképesége, innovatív szemlélete mintaértékű, nemcsak szülővárosában, hanem az Alapítványi és Magániskolák Egyesületénél is, ezért választották őt az elnökség tagjává s egyben felkérték a Közép-Dunántúli Régióban működő magán és alapítványi iskolák képviselőjévé.

2006 tavaszán a várpalotai régió parlamenti képviselővé választotta. Lelkiismeretesen és kitartóan dolgozik választói jövőéért, s az oktatási ügyekkel foglalkozó munkacsoportnak is tagja. Hittel és éleslátással képviseli nemcsak a magániskolák, de a művészeti képzés, a közoktatás és szakképzés résztvevőinek érdekeit is. Annak ellenére, hogy élete jelentős részét tölti a parlamenti munkával és választópolgárokkal való kapcsolattartással, biztosítja intézményünk zavartalan működését, folyamatos fejlődését, az ott folyó színvonalas pedagógiai tevékenységet.

Nagy igyekezettel és hozzáértéssel menedzseli iskolánkat. Időt, fáradságot nem kímélve gondoskodik a tárgyi feltételek javításáról, az épület állagának megóvásáról és fejlesztéséről – különböző pályázatok elnyerésével.

Tiszteletre méltó az a szaktudás, amellyel felismerte egy magánintézmény létrehozásának szükségességét a városban, s már 17. éve töretlen hittel vezeti azt. Példaértékű az az egyetértés, amelyben az intézmény vezetése és a fenntartó „Tehetségekért” Alapítvány Kuratóriuma dolgozik kezdettől fogva. Ezt bizonyítja, hogy a kuratórium elnöke javaslatára iskolánk 10. éves évfordulóján Várpalota Város Polgármestere a város „Nívódíja” kitüntetést adományozta neki – iskolaigazgatóként addig elért eredményei és a város oktatási, kulturális életében végzett kimagasló tevékenysége elismeréseként.

A Várhegyi György Díj elnyeréséhez mindannyiunk nevében sok szeretettel gratulálók.

Baloghné Bóna Eszter

2007

Laudatio

Aki ismeri Editet, annak nem kell bemutatnom őt, aki nem ismeri, annak pedig szinten reménytelen bemutatnom.

Mert:

Elmondhatnám méltató beszédemben, hogy ő volt az, aki a Belvárosi Tanoda Alapítványt megszületése óta irányítja. Ő alakította ki azt a csapatot, akik megalapították a Gimnáziumot, kifejlesztették a Tanoda módszert. Mindig a legnagyobb hangsúlyt fektette, és fekteti azóta is, a Személy tiszteletére, az egyéni értékek felismerésére, becsülésére és fejlesztésére. Ő az, aki egybegyűjtötte azokat a tanárokat és segítőköt, akik számtalan kamasznak segítettek életük talán legnehezebb szakaszán túljutni, és ő indította útjára a Megálló csoportot is, ahol nem csak a máshonnan kihullottakon, de azokon a diákokon, embereken is megpróbálnak segíteni, akik sokszor nagyon súlyos szenvedélybetegséggel küzdenek.

Azt is elmesélhetném, hogy milyen ember, hogy ebben a lelkileg megterhelő hivatásban milyen erős, és derűs tudott maradni, hogy milyen hihetetlen sok energia és ötlet van benne, hogy neki ügye van, dolga van.

Reménytelen.

Ezért, kedves egybegyűltek, mindenkinek inkább azt javaslom, hogy a méltatlan méltató szavak után, inkább próbálja meg maga megismerni őt.

Gulyás Péter

KRISTÓF IMRÉNÉ

**Sylvester János Protestáns
Gimnázium, Budapest**

Felterjesztés

A Várhegyi György Alapítvány
Kuratóriumának
Budapest, III. Szentendrei út 9.

Igen tisztelt Kuratórium!

Alulírottak három évvel ezelőtti előterjesztésünket a következőkben kívánjuk megismételni, illetve kiegészíteni.

Dr. Kristóf Imrénét a Sylvester János Protestáns Gimnázium tantestülete és a Protestáns Gimnázium Egyesület (az iskola alapítója), valamint a Protestáns Gimnázium Alapítvány (az iskola fenntartója) nevében Várhegyi György Díjra terjesztjük elő.

Munkáját két iskola alapítása és felfejlesztése során több mint tíz éven át kísérhettük figyelemmel, részben munkatársként, részben szülőként. Mindnyájan tapasztaltuk és tapasztaljuk, hogy nemcsak saját szakterületén nélkülözhetetlen az általa gondozott iskola számára, hanem különleges pedagógiai érzékével, az ügy iránti elkötelezettségével a tanári munkának is közvetlen támasza. Nemcsak kollégáival, hanem a diákok nagy többségével is személyes viszonyban van, s szinte mindegyiküket név szerint ismeri; s bármely gondban mindeki, aki az iskolához tartozik, számíthat segítségére.

1991–95 között az újraindult Baár-Madas Református Gimnázium gazdasági vezetője volt. Ő volt a lelke és levezénylője egy három éves, 450 milliós épületfelújításnak, amelyet az oktató munka folyamatos és zavartalan biztosításával bonyolított le. 1996-ban – többekkel, köztük az alulírottak közül néhányval együtt – alapítója volt a Protestáns Gimnázium Egyesületnek, melyet azért hoztunk létre, hogy alapítója és fenntartója legyen a Sylvester János Protestáns Gimnáziumnak. Ennek az alapításnak az volt a célja, hogy folytatni tudja munkáját a Baár-Madas újraindítása során összekovácsolódott és 1995-ben onnan távozni kényszerült tanár-közösség, amely az egyházi oktatásügy akkor kialakuló keretei között nem kizárólag a hagyományokból, hanem legalább annyira a jelen feladataiból indult ki, és párbeszédre és a diák választási szabadságának tiszteletben tartására építve kívánt keresztény alapozású nevelést nyújtani.

A Sylvester János Protestáns Gimnázium működését 1997 szeptemberében kezdte meg egyesületi iskolaként, szervezetileg az egyház(ak)tól függetlenül. Ez a függetlenség a pedagógiai munka számára igen előnyös szabadságot jelent, egyúttal azonban azt

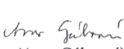
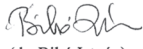
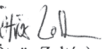
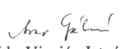
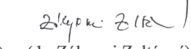

2007

is, hogy az iskola mögött nem áll olyan szervezet, amely társadalmi súlya és presztízse révén kritikus helyzetben támogatni és védeni tudná az iskolát, amelynek az alapítványi és egyéb magániskolákhoz hasonlóan hat éven át nem járt – és jelenleg is csak ideiglenesen jár – kiegészítő támogatás. Ebben a helyzetben az, hogy a Sylvester János Gimnázium talpon maradt s idén tizenegyedik tanévét kezdte meg köztartozás nélkül, elsősorban Kristóf Imréné rengeteg és kiváló munkájának köszönhető. Emellett arra is volt kedve és ereje, hogy más induló iskoláknak (pl. a pesthidegkúti Waldorf Iskolának) segítsen tanácssal, tapasztalattal és munkával.

Előterjesztésünket most és a jövőre nézve is érvényesnek tartjuk, noha Kristóf Imréné személyes körülményeinek változása, unokáinak születése miatt 2007. szeptember 1-től gimnáziumunk mindennapi működtetésének feladatát nem tudta tovább vállalni. Az alapító Egyesületben és a fenntartó Alapítványban azonban változatlanul segítségünkre van, és készséggel segít, ahogy eddig, más hasonló vállalkozásoknak is (Korai Fejlesztő Központ, solymári Waldorf Iskola). Mindezek alapján előterjesztésünket változatlanul fenntartva

Budapest, 2007. november 19-én

				
(Avar Gáborné) igazgatóhelyettes	(dr. Bibó István) igazgató	(Ötvös Zoltán) egyesületi elnök	(dr. Viczián István) alapítványi kuratóriumi elnök	(dr. Zólyomi Zoltánné) igazgatóhelyettes

Laudatio

Tisztelt jelenlévők, kedves barátaink, kedves Emőke!

Akik távolabbról ismerik valamennyire a mi iskolánk történetét, azok talán csodálkoznak, hogy éppen ezen az őszön javasoltunk Téged a Várhegyi György Díjra, amikor egy másik iskolához mentél át dolgozni az általad jó pár éve révbe érsként remélt és emlegetett nyugdíjba menetelig hátralévő évekre. Akik viszont közelebből ismernek bennünket és Téged, s főleg mi magunk, akikkel tizenkét-tizennégy-tizenhat évet dolgoztál együtt, azok tudják, mi tudjuk, hogy olyan hőfokú azonosulással, annyi szellemi és érzelmi energia mozgósításával végezted a munkádat, hogy az a csoda, ők azon csodálkoznak, hogy nem előbb fáradtál el az estéket és hétvégeket is igénybevevő munkában, s hogy csak most, unokáid megérkezésekor szántad el magad arra, hogy a hivatalos munkaidőn túli időt visszaadd a családnak; azoknak, akik több mint tizenhat évig nagy türelemmel támogattak abban, hogy úgy szolgálj ezt a vállalkozást, ahogy szolgáltad. Amikor itt megragadom az alkalmat, hogy ezt nemcsak Neked, hanem nekik is megköszönjem a Sylvester alapítói és tantestülete nevében, akkor ki kell mondanom (zárójelben, mert végül is nem erről akarok beszélni), hogy erre a türelemre egy ideig bizony még szükség lesz. mert tudjuk ugyan, hogy ilyen helyzetben bizonyos fokú eltávolodás nemcsak valószínű, hanem kívánatos és ajánlott is, csak az a baj, hogy lehetetlen.

De mielőtt ennek a gondolatnak („valószínű de lehetetlen”) folytatásába belezavarodnék, visszatérek az elhagyott szálhoz, azaz oda, hogy közülünk jónéhányan, akik

Veled együtt dolgoztunk az iskoláért és Veled párhuzamosan unokásodtunk meg, könnyen megértjük annak a fáradtságnak a lényegét, amelyről beszéltem; fiatalabb munkatársaink között pedig sokan ismernek és szeretnek annyira, hogy szintén megértik. Az igazi megértésben ugyanis mindig van valamennyi hasonló vagy rokon tapasztalat, és mindig kell, hogy legyen valamennyi szeretet. Azt azonban még mindig nem egészen értjük, hogy az elmúlt tizenhat év alatt honnan volt kedved és erőd más hasonló vállalkozásoknak, újonnan induló iskoláknak hol egyszeri, hol ismétlődő vagy tartós segítségére; de örömmel – és őszintén mondhatom, minden féltékenység nélkül – írtuk le javaslatunkban, hogy a díjat ezekért a segítségéért is megérdemled.

Befejezésül pedig szeretnék Neked, de minden jelenlévőnek is két idézetet ide hozni a fáradtságról, két olyan szerzőtől, akik számomra nagyon sokat jelentenek; s egyúttal elnézést kérni saját munkatársaimtól, akik ezeket az idézeteket az elmúlt 16 évben Vele együtt legalább kétszer, de talán többször is hallották tőlem különböző alkalmakkor; az egyiket legutóbb éppen akkor, amikor a testületben Téged búcsúztattunk. De azt gondolom, hogy az összes jelenlévőknek is mondanak valamit.

Az egyik idézet szerzője Pilinszky János, akiről nemcsak az tudható, hogy nagyon hívó lélek volt, hanem az is, hogy minden hitetlenségnek, a hit mindenfajta hiányának nagyon ismerője és megértője, sőt érzésem szerint személyes megtapasztalója is; a másik a nagyon sztoikus Márai Sándor, aki egészen máshonnan közelít; de a két írás – erejük, mélységük és színvonaluk révén, számomra legalábbis – valahogy mégis közös nevezőre kerül.

Őket szeretném tehát felolvasni, minden rendű és rangú fáradtaknak, rosszkedv, kiegész, vagy ahogy a diákjaink mondják, depri ellen, biztatásul és megnyugtatósul.

Pilinszky János: A fáradtságról

Hajlamosak vagyunk a fáradtságot egyértelműen a terméketlen erőtlenséggel azonosítani, holott létezik „teremtő fáradtság” is. Jól tudják ezt a sportolók, kivált a hosszútávfutók. Futásukban gyakran beáll egy bizonyos holtpont, halálos kimerültség, amin ha sikerül túljutniok, tagjaik hirtelen, szinte súlytalanná válva röptik őket tovább. De a „teremtő fáradtságot” leginkább mégis a szellemi feladatokkal küszködők ismerik. A vereség, a kudarc hányszor meríti ki erejüket! S íme, épp mikor letették már, kell ismét fölvenniök a tollat, hogy fáradtságukat feledve végre csakugyan dolgozhassanak. Ahogy a mindenség is csillagainak valódi dimenzióival csak akkor fedi föl magát, amikor a nap lehanyatlott.

Tévedés azt hinnünk, hogy az erő mindennek a mozgatója. Épp ellenkezőleg, a nagy tettekben és fölismerésekben mindig túlteng az ingyenesség. Mintha valami titkos törvény szerint: a legnehezebbet volna a legkönnyebb végbevenni. Nehézségeink és gyötrelmeink talán épp onnan fakadnak, hogy fázunk a legnehezebbtől, s csak amikor már minden könnyebbséget kimerítettünk, nyúlunk utána, s íme, szinte el se akarjuk hinni – látva, hogy „fölemeltük”!

Egy közepes vagy egy rossz regényt irtóztató fáradtság lehet megírni, mivel ez csakis önerőből lehetséges. De egy remekmű tulajdonképpen önmagát írja, s alkotójának – azt merném mondani – csak a ceruzát kell tartania hozzá. Az „ihlet” és a „sugallat” szavak valójában ezt jelentik.

De bizony mi legtöbbször túl gyengék vagyunk ahhoz, hogy ne „erőből” próbáljuk megközelíteni földadatunkat. Ilyenkor jön segítségünkre nemegyszer a fáradtság, a „teremtő fáradtság” természetes kegyelme. Mi több, az öregkori bölcsességben is – úgy vélem – legalább akkora szerepe van a fáradtságnak, mint a folygyülemlett tapasztalatok gazdagságának. Gondoljunk bizonyos költők öregkori, „fáradt” soraira. Arra a kései hangra, mely – igen – túllontúl kimerült ahhoz, hogy ne egyedül az igazságot hajtogassa. (P.J.: A fáradtságról. In: Szög és olaj, 355–356)

Márai Sándor: Arról, hogy emberi léptékben élünk

Fáradt vagy élni? Igen, egy napion úgy érzed, túlságos feladatra vállalkoztál, amikor embernek született e földre.

Túl sok volt az ellenállás, a kiszámíthatatlan, az ellenséges, az aljas, a reménytelen, túl sok volt a feladat, túl sok a szenvedés, a csalódás. De nem gondolod-e, nem érzed-e, hogy éppen ez a reménytelenség, ez a „túl”, ez a „sok” adott rangot és értelmet az életednek? Nem érzed-e, hogy feladatod volt, személyes dolgod? Nem érzed-e, hogy a természet, amely olyan esztelenül túloz és pazarol, megtisztelt azzal, hogy embernek alkotott és emberi mértékben szabta ki feladatod a földön? Mi lehetsz más, mint fáradt? Ez volt a dolgod: hogy élj és elfáradjál. (M.S.: Füves könyv, 51.)

Nagyon örülünk és nagyon gratulálunk.

Dr. Bibó István

NAGY LAJOSNÉ

KARRINA Szakképző Iskola, Miskolc

Felterjesztés

Várhegyi György Alapítvány
Kuratóriuma részére

Tisztelt Kuratórium!

A Várhegyi György Díj elnyerésére ajánlom figyelmükbe Nagy Lajosnét, a Miskolcon 12 éve kiválóan működő KARRINA Szakképző Iskola címzetes igazgatóját, aki 4 éve immár nyugdíjasként látja el a fenntartói feladatokat nagy felelősséggel és szakmai hozzáértéssel.

Az iskola alapításának gondolata 1994-ben fogalmazódott meg. Egy olyan időszakban, amikor a térségben élő emberek tömegesen váltak munkanélkülivé, mert ezerszámra szűntek meg munkahelyek, s ezzel a perspektíva nélküliséggel kellett szembenézniük a közoktatásból kikerülő fiataloknak.

A kilencvenes évek elején ő maga is átélte, mit jelent munkanélkülivé lenni, s a család egzisztenciájának megőrzése, a három középiskolás és egyetemista gyermek iskoláztatásának biztosítása érdekében létrehoztunk egy olyan családi vállalkozást, amely szakmai és idegen nyelvi képzésekkel is foglalkozott. A képzések elsősorban érettségizetteknek szóltak, de szembesülni kellett azzal a ténnyel nap, mint nap, hogy a családok jelentős többsége nem tudja megfizetni az igényes képzéseket, így a fiataloknak mintegy fele – a felsőoktatásba be nem kerülők – számára maradt a munkanélküliség, a perspektíva nélküli élet.

Erre a helyzetre hoztuk létre iskolánkat. Miután a cégbíróság megtagadta az alapítványunk bejegyzését az alacsony tőkére hivatkozva, engem kért meg, hogy magán-személyként kiváltva a vállalkozói igazolványt, indítsuk el az iskolát.

Nagyon nehéz időszak volt. Szakmai és nyelvi képzés koncepciójával az akkor megjelent OKJ szerinti képzések kínáltak iskola indítására lehetőséget. Késtek azonban a központi vizsgakövetelmények, a központi programok, így elindult egy műhelymunka a helyi szakemberekkel, hogy adaptálják a mások indítási engedélyével készült programokat, és benyújthatóvá válják az iskola alapítása. Másfél év kellett ahhoz, hogy a működési engedélyt megkapjuk, és 1996. szeptember 1-jén indulhatott az első tanév.

Személyesen éltem át vele mind azt a vívódást, iszonyatosan nagy munkát, amíg elkészítette mindazokat a dokumentumokat, amelyek a működéshez szükségesek voltak. Nem volt kitaposott út, az első, érettségire épülő szakképző iskola Miskolcon gondolatában és gyakorlatában is szokatlan volt, így gyakran kellett szembenézni értetlenséggel, gyanakvással.

Alapítóként azzal tudtam segíteni, hogy hitel felvételével sikerült megvásárolnom egy megfelelő épületet, amelyet 1 hónap alatt alkalmassá tettünk 4 osztály és a szükséges személyzet befogadására.

Menedzserasszisztens, ügyintéző-titkár, pedagógiai asszisztens képzésekkel indultunk, s mellette munkanélkülieket képeztünk idegenforgalmi ügyintézőnek és idegenvezetőnek az első évben, s alapvetően ez a meglehetősen sokirányú felkészültséget és ismeretet igénylő sokszínűség maradt az iskola jellemzője. Később marketing és reklámügyintéző, gyermekfelügyelő, gyógypedagógiai asszisztens, végül szociális-gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző képzésekkel gazdagította kínálatát az iskola.

A kezdetektől teltházzal működik az intézmény. Iskolarendszerben 4, később 5, majd az igények növekedésével 6 osztályunk lett a nappali tagozaton, majd elkezdődött az esti tagozatos képzés is. Évente 204 fő tanul a nappali, és 45 fő az esti tagozaton, s mintegy 150 fő szerez korszerű szakképesítést.

A szakmai fejlődés megmutatkozott abban, hogy évente újabb szakok elindítását készítette elő az intézmény. Az egyik legnagyobb siker a gyógypedagógiai asszisztens képzés, amely az ott tanuló diákok kérésére indult azért is, hogy ne csak egy, hanem két tanéven át tanulhassanak nálunk.

Az országban egyedülálló kezdeményezés a mai napig a 9 éve elindult jelnyelvi képzés, amely a siketekkel való kommunikációt teszi lehetővé – és amely egyfajta akadálymentesítésnek való megfelelés. A jelnyelvet beépítették a pedagógia, majd szociális szakirányon tanuló diákok gyakorlati képzésébe, amely népszerű, közel 1000 diák sajátította el a jelnyelvi kommunikáció alapjait iskolarendszerű keretek között, s ők alkotják a jelnyelvi tolmács OKJ szerinti képzés bázisát immár tanfolyami formában.

A szakmai munka színvonalát jelzi, hogy az évente mintegy 150 – 12 év alatt közel 1500 – szakképesítéssel távozó diák szakmai vizsga eredménye intézményi szinten a 4,2 átlagot éri el, 5 éve sikeres szereplői a diákok pedagógia és pszichológia tárgyakból az OSZTV-nek. Ebben az évben is többen nyerték el a 3–6. helyet. Nyertes reklámfotó pályázatok, gépírás, szövegszerkesztés versenyek sikerei gyarapítják az elismeréseket. Az idegen nyelv tanítása magas óraszámban folyik, és 3 éve az intézmény bejelentett vizsgahelyként működik, ahol Euro nyelvvizsga szerezhető angol és német nyelvből.

Jelentős fejlődésen ment keresztül az intézmény felnőttképzési tevékenységének egésze. 2004-től akkreditált felnőttképzési intézmény, 5 saját programját akkreditáltatta, s jelenleg további 5 program elbírálása van folyamatban.

Mindezek az eredményeik adott földrajzi környezetben – a diákság nagyobb hányada bejáró vagy kollégista –, egy szociálisan hátrányos helyzetű diáksággal azt jelzik, hogy az új és emberközpontú pedagógiai gyakorlattal kiváló teljesítmények érhetők el azokkal a diákokkal is, akik a középiskoláikban korábban peremhelyzetre szorultak.

Az iskola sikeres, népszerű, keresett, amely kiváló főállású pedagógusok és más alkalmazottak, óraadó tanárok közös munkájának eredménye.

A diákok jól érzik magukat a – szerintük is – magas szakmai színvonal mellett családi légkörű, közvetlen, emberközpontú pedagógiai elveket valló intézményben,

amelynek meghatározó egyénisége volt és maradt az iskola megálmodója és megvalósítója, Nagy Lajosné.

Szakszerű működését két törvényességi ellenőrzés, OKÉV-MÁK vizsgálat, évente gyakori egyéb ellenőrzések igazolják, amelyek elismeréssel zárultak.

2003-tól az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének Minősített Iskolája címet is viselheti az intézmény.

Az iskola egy Várhegyi Györggyel történt lillafüredi személyes találkozást követően lett tagja az egyesületnek 10 évvel ezelőtt, 1997-ben.

Az iskola igazgatójaként, Nagy Lajosné aktív résztvevője az egyesületi munkának. Részt vett a Malter továbbképzésen, ahol közvetlen, jó kapcsolatokat épített ki más intézmények vezetőivel, s ez a kapcsolat a szakmai munka színvonalának folyamatos javításához nagyban hozzájárul.

Jelenleg a Tanügyigazgatási-gazdálkodási tagozat vezetőjeként tagja az egyesület elnökségének. Folyamatos kapcsolatot tart az intézmények vezetőivel, gyakran fordulnak hozzá tanácsért az intézmények, különösen a szakképzéssel foglalkozók.

A tanügyigazgatási munka segítése érdekében összeállított egy olyan anyagot, amely a kezdő és már nem kezdő vezetők számára is nagy segítség, mi mindennek és hogyan kell megfelelni a törvényes működés érdekében. Az anyag az egyesület honlapján minden kolléga számára hozzáférhető.

Aktív, nagy teherbírású, munkájában precíz, körültekintő ember Nagy Lajosné, aki nem csak érti, hanem szereti is a munkáját, szívvel-lélekkel teszi a dolgát mai napig – ma már fenntartói minőségben, a kht. ügyvezetőjeként, az intézmény jövőjének kilátásait keresve.

Szabadidejének nagy részét a három felnőtt gyermek és a négy unoka körében tölti legszívesebben – legutóbb a 60. születésnapján. Családcentrikus, aki szeretetet sugároz, és azt kapja vissza is.

Emberségében, szakmai igényességében, újdonság keresésében és elért eredményei alapján is jó szívvel ajánlom Önök figyelmébe a Várhegyi György díj odaítélésékor Nagy Lajosnét – akit a kollégák Nagy Illiként ismernek – és aki civilben a feleségem. Ha valaki tudja, mi mindent tett meg az iskola alapításáért, működtetéséért, elismertségért, én igazán. Volt módom átélni vele az akadályokat és a sikereket egyaránt, megélni vele mindazokat a nehézségeket, amelyek 12 év alatt egy magániskola működtetésével együtt járnak, nem csak férjként, hanem az iskola alapítójának minőségében is, hiszen ma is együtt vagyunk az intézmény, a karrier menedzselés szükségességének filozófiáját valló és megvalósító KARRINA Szakképző Iskolának a fenntartói.

Összefoglalva

A Várhegyi György Díj elnyerésére Nagy Lajosné címzetes igazgatót ajánlom, aki 8 évig folytatott iskolaigazgatói és 4 éves fenntartói ügyvezetői tevékenységét eredményesen és sikeresen végezte, illetve jelenleg is végzi. Az elismerést különösen a következők alapozzák meg:

– A 12 éve eredményesen és sikeresen működő KARRINA Szakképző Iskola az általa kidolgozott szakmai koncepció és pedagógiai program alapján kapott egyre elismertebb szerepet abban a szociálisan hátrányos környezetben, ahol az új lehetőségek különösen értékesek az itt élő és gyakran reményt vesztett fiatalok és szüleik számára.

- Az intézmény működtetése óta magas színvonalú oktatást folytat, amit az elért tanulmányi eredmények és országos szakmai versenyek sikerei igazolnak.
 - Az intézmény folyamatosan fejlődik, amit az intézményi és program akkreditációi, az Euro nyelvvizsgahelyi kijelölése, a jelnyelvi képzések bátor felvállalása és meghonosítása és a jövőre vonatkozó új koncepciói is jól jelzik.
 - Pedagógiai programjának eredményes megvalósítását visszaigazolja az a tény, hogy az intézmény évről-évre telt házzal működik.
 - Különösen érdekes, hogy az eredményeket úgy sikerült elérni, hogy a csökkenő állami normatíva mellett az intézmény a gazdasági-pénzügyi stabilitását megőrizte, miközben a gyakori hatósági ellenőrzések mindegyike pozitívan zárult.
 - Az említett eredmények is hozzájárulhattak ahhoz, hogy az intézet elnyerje az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének Minősített Iskolája címét.
- Nagy Lajosnét az általa végzett intézményirányítási és fenntartási teljesítménye, szakmai felkészültsége és kitűnő emberi tulajdonságai alapján méltónak tartom születésének 60. évfordulója alkalmából az elismerésre és tiszta lelkiülettel ajánlom a díj elnyerésére.

Nagy Lajos
Alapító

* * *

Támogatjuk Nagy Lajosné felterjesztését a Várhegyi György Díjra:

Csehek Edit, Farkasné Borza Éva, Kaposvári Lászlóné, Kovács Jánosné, Kozma István, Lóránt István, Lőrinczné Gyöngyösi Ildikó, Nagy Zsuzsa, Reményi Lászlóné, Sverla Helga, Szöghy Krisztián, Tóthné Fekete Ágnes, Virányiné Szabó Zsuzsanna.

Laudatio

Nagy Lajosnéról a Várhegyi György Díj átadása kapcsán

Nagy Lajosné, Ili az elmúlt évtizedekben végzett munkája alapján kapja meg idén a Várhegyi György Díjat, a miskolci KARRINA Szakképző Iskola alapítója, címzetes igazgatója, jelenleg a fenntartó KARRINA-2003 Munkaerőfejlesztő Közhasznú Társaság vezetőjeként. Felterjesztését és a most elhangzó laudatio-t támogatja az iskola összes dolgozója.

Nagyon nehéz röviden és elfogulatlanul bemutatni egy olyan ember tevékenységét, akitől nem csak a tanítványai, hanem mi, kollégái is folyamatosan tanulhattunk emberséget, toleranciát, kitartást, elkötelezettséget, és aki mögött ilyen tartalmas, gazdag és küzdelmes életút áll. Több mint 20 éve foglalkozik felnőttképzéssel, ezen belül 14 éve szakmai és nyelvi képzéssel, s ebből 9. éve elsősorban iskolarendszerű képzéssel.

Az iskola, amelyet megálmodott, már nevében is magában hordozza filozófiáját: a KARRINA nem más, mint megtanítani a hallgatót az önmenedzselésre, az életút, a karrier megtervezésére és az önmegvalósításhoz szükséges készségek kifejlesztésére. Minden embernek szüksége van karrierje menedzselésére – ebben segíteni, erre megtanítani a fiatalokat, az egyik legfontosabb vállalt feladata az intézménynek.

Az iskola nevelési alapelveiben érvényesül a humanisztikus pszichológia hatásaként – Carl Rogers és Abraham Maslow – a személyiség tisztelete, az önmagunk és a mások elfogadása. Az iskola alapításával Nagy Lajosné lehetőséget teremtett több ezer diáknak a sikerre, tartást adott nekik az előttük álló feladatokhoz, és munkát biztosított sok embernek egy olyan régióban, ahol egyre nehezebbé vált a megélhetés.

Hogyan is történt mindez?

Nagy Lajosné, Tóth Ilona 1947. október 3-án született Mezőcsáton, egy 3 lánygyermekes család középső gyermekeként. 2 éves kora óta él a családjával Miskolcon, édesapja a Lenin Kohászati Művekben kapott munkát, és onnan ment nyugdíjba kovácselőmunkásként. Édesanyja az Észak-Magyarországi Áramszolgáltató Vállalatnál helyezkedett el, és elektrikusként dolgozott, majd ment nyugdíjba. Általános iskolába a Dayka Gábor utcai jó nevű iskolába járt, jó tanuló volt. Szeretetteljes légkörben élt, és az iskolai sikerek, a gazdag szabadidős programok kitöltötték napjait.

Pedagógusnak készült, de szülei nem engedték gimnáziumba, így dacból a Debreceni Vegyipari Technikumba jelentkezett, ahová remélte, nem veszik fel helyhiány miatt. Nem volt szerencséje. Az ország egyik legerősebb középiskolájába került, ahol magas követelményeket támasztottak a diákokkal szemben, és ahol meglehetősen szűklátókörű pedagógusok dolgoztak, akik minden olyan kezdeményezést csírájában fojtottak el, ami nem a tanulással függött össze. Kollégistaként, ahol nagyon szigorú napirend szerint kellett élnie, és havonta egyszer lehetett hazautaznia. Életre való emberként nagyon nehezen tűrte ezeket a korlátokat, és időnként eredménnyel dacolult velük. Zavarta a pedagógusok szakmai sovinizmusa, a drill-fegyelem, és főként az, hogy percnként gázoltak bele a diákok lelkébe, mindent megtettek azért, hogy önbizalmukat letörjék. Ennek ellensúlyozására olyan szabadidős elfoglaltságot keresett, amely a szabadságérzetet biztosította számára abban a néhány órában. Így került egy neves néptánc együttesbe, ahol a heti 10 órás kemény edzés és tanulás fizikailag, lelkileg karbantartotta. Az érettségit követően pszichológia szakra szeretett volna jelentkezni, de nem indult abban az évben, így biológia-kémia tanári szakra adta be jelentkezését. Időközben azonban édesapja lebetegedett, így a továbbtanulásról egy időre le kellett mondania.

Az Észak-Magyarországi Vegyiművekben helyezkedett el laboránsként, a kutatólaborban dolgozott 1966-tól 1982-ig. 1969-ben férjhez ment, majd megszülettek a gyerekek. Ágnes 1972-ben, Gábor 1973-ban, majd 1978-ban az ikrek, Zsuzsa és Eszter. Nagy erőpróba volt a 4 kisgyerek ellátása, nevelése, és még nehezebb lett, 1981-ben, amikor Eszter egy szív-műtétet követően elhunyt.

1982-ben hívták a Szakszervezetek Megyei Tanácsára dolgozni, ahová abban a reményben ment, hogy végre lehetősége lesz továbbtanulni, diplomát szerezni. Szép feladatokat kapott a kulturális és szervezési területen, és boldog volt, amikor 1988-ban kezébe vehette a jeles minőségű népművelés-pedagógia szakos diplomáját. Az önbizalmát is megerősítette, hiszen a család és a felelősségteljes munkahely mellett az évfolyam második legjobb eredményét érte el. Ekkor ásta bele magát a szakmai képzés, a foglalkoztatás kérdéseibe, valamint összefüggéseikbe.

A rendszerváltás a munkahelye megszűnését hozta számára, így az egyetem továbbképzési irodáján helyezkedett el főmunkatársként. A rá bízott feladatok nem

jelentettek kihívást számára, így hamarosan sor került a váltásra. A TIT-ben kapott munkát, ahol szakmai és nyelvi képzések szervezésével foglalkozott. Az akkori vezetést azonban elfogadhatatlannak találta, így egy fél év után ismét munkanélküli lett – saját döntésére.

Betéti társaságot hozott létre a családdal, és igényes szakmai és nyelvi képzéseket kínált. A kezdeti sikerek azonban rövid életűnek bizonyultak, mert megnyitották az ÉRÁK-ot, és a versenyhelyzet csak látszólagos lett. Nagyon nehezen tudta fenntartani a bt-t és a saját foglalkoztatását, pedig iszonyúan sokat dolgozott.

1993-ban született meg az a közoktatási törvény, amelynek révén lehetővé vált ki-zárólag érettségire épülő szakképző iskolát létrehozni, és ekkor született meg a gondolat egy olyan iskoláról, ahol a személyiség lesz a legfontosabb.

Az intézmény megnyitására 2 éves előkészítő munkát követően kerülhetett sor, mert annak társadalmi elfogadottságáért éppúgy meg kellett küzdeni, mint a szakemberek, a közoktatás irányítói szervezetében dolgozók értetlenségével.

Bár alapítványi fenntartású iskolai működtetés volt az eredeti koncepció, a helyi hatalmasságok megakadályozták az alapítvány bejegyzését. Ekkor hozták meg a családi döntést, azaz a férj lett az egyéni vállalkozó – ezt senki nem akadályozhatta meg –, és bízva felesége szakmai hozzáértésében, kitartásában, ő vállalta a fenntartói feladatokat, míg a feleség lett az iskola igazgatója. Így jött létre a KARRINA Szakképző Iskola, 1995-ben.

A működési engedély szakmai feltételei

A működési engedély megszerzése nem volt egyszerű feladat, meg kellett tanulni a jogszabályok útvesztőiben eligazodni, meggyőzni az engedély kiadóit, megnyerni olyan szakembereket, akik nevüket adták ehhez a kezdeményezéshez. A helyzetet tovább bonyolította az, hogy az OKJ-t is 1993-ban alkották, lassan készültek a központi szakmai és vizsgakövetelmények, még lassabban azok a központi programok, amelyek az iskolarendszerű képzés indításának feltételei voltak. Több szakmánál követő iskolai státuszt kellett vásárolni az indítás érdekében a működési engedélyhez. Többnyire nem a helybeli iskoláktól, mert ők elzárkóztak, nem érezték felelősséget a helyhiány miatt elutasítottakért. Igazi alkotói korszak volt ez, hiszen a programokat tartalommal nekik kellett megtölteni.

Olyan anyagot kellett a működési engedélyhez készíteni, amely nemcsak minden szempontból megfelelt a jogszabályi előírásoknak, hanem kellően meggyőző volt, hiszen a normatív állami támogatásnak akkor még feltétele volt a közoktatási megállapodás is, amelyet a város főjegyzője írt alá. Sikerült, igaz, több hónapos késéssel, így 1995-ben még nem tudott indulni a képzés, mert a megállapodást csak 1996. január 3-án írták alá.

A működési engedély feltétele: a tárgyi feltételek biztosítása

Eredetileg csak helyi önkormányzati középiskolában bérelt tantermekben indult volna a képzés – az is nagy eredménynek számított, hogy akadt iskolaigazgató, aki bérbe merete adni a tantermeket a városi művelődési osztály vezetőjével szembeszállva –, de 1996. július 1-jétől megszűntettek egy óvodát, felszabadult az épület, és eladásra felkínálta az önkormányzat. Szerencsájük volt, mert nem jelentkezett más vevő rajtuk kívül. Baráti és banki hitelekkel fizették ki a vételárat, s augusztus közepére kapták

meg az épületet, ahol gyors átalakítás, felújítás kellett. Három gyermekük, az egész rokonság, a barátaik mind ott dolgoztak, hogy szeptember 1-jén évnnyitó lehessen.

Az is szerencsés volt, hogy pályázatot adtak be decentralizált szakképzési alapra, és nyertek egy számítástechnikai terem berendezéséhez támogatást. A pályázat kiírói helyszíni szemlét tartottak, hogy meggyőződjenek arról, valóban van hová tenni a gépeket, és valóban lesznek diákok. Festékes, malteres vödörökön átlépkedve kifogásolták, hogy nincsenek asztalok és székek, igazolni kellett, hogy vannak jelentkezők, majd pedig azt kifogásolták, hogy a jelentkezési lapok nem ugyanolyanok, mint más középiskolában – évnnyitó előtt egy héttel. Az évnnyitó hétfőn volt, előtte pénteken telefonon értesítést kaptak a fiúkollégium igazgatójától, miszerint megtiltották a városi művelődési osztályról, hogy felvegyék a diákokat. Telefonon értesítettem a családokat, hogy hozzanak a fiúk hálózást magukkal arra az esetre, ha az iskolában, a tantermekben kellene aludniuk. Végül kerítették nekik is kollégiumi férőhelyet, mert akadt igazgató, aki fontosabbnak tartotta, hogy feltöltsék az üres helyeket, és megkapják rá a normatív támogatást, mint az irigykedő kolléganő áskálódását.

Milyen szakokon indult a képzés?

Pedagógiai és vállalkozói szakirányokon, pedagógiai asszisztens, menedzserasszisztens, ügyintéző titkár osztályok indultak első évben összesen 103 fővel, s mellettük 1–1 osztály tanfolyamként a munkaügyi központ támogatásával idegenforgalmi ügyintéző és idegenvezető hostess szakon.

Kik tanítottak?

Kezdetől dolgoztak az iskolában főállású és óraadó tanárok egyaránt. A magas (heti 1–16) óraszámú idegen nyelv tanítása miatt elsősorban a nyelvtanárok voltak főállásúak, valamint a minden szakon tanító gépírás, számítástechnika szakos kollégák.

Nem lehetett egyszerű, hiszen nagyfokú bizalmatlanság övezte az ilyen típusú képzéseket és iskolákat, másrészt a szakmai képzés újdonság volt. Az iskolaigazgatón kívül senki nem dolgozott még az OKJ szerinti szakképzésben, fiatal felnőttekkel sem foglalkoztak, iskolarendszerű képzésben is csak néhány óraadó dolgozott korábban.

Az alapoktól kellett indulni. A pedagógusok kiválasztásánál két fontos szempont érvényesült: a szakmai felkészültség és a korosztályhoz való rugalmas alkalmazkodás, a partneri kapcsolatokra törekvés.

Együtt tanulta meg az iskolavezetés és a tantestület ezt a fajta iskolaműködtetést. Maguknak kellett kitalálni a tartalom mellett a módszertant, az eredményeket segítő eszközöket, de még a szükséges iskolai dokumentumok formáit is. A szakmai tudás vagy az emberi tulajdonságok fontosabbak? Nem lehet rangsorolni.

Kik tanultak az iskolában?

18–22 éves olyan fiatalok, akiket hely hiánya miatt nem vettek föl felsőoktatási intézményekbe, és olyanok, akiknek a középiskolai tanulmányi eredményeik miatt esélyük sem volt oda jelentkezni.

Hogy egészen pontosan kik is ők, csak később, az évenkénti névtelen levelekből lehetett beazonosítani. Alacsony iskolázottságú szülők, sokan közülük munkanélküliek, rokkantnyugdíjasok, kényszervállalkozók, nevenincs gimnáziumokban végzetek, elvált szülők gyermekei, árvák, félárva, sorkatonai szolgálat elől menekvők, családi pótlékért tanulók, alacsony keresetű szülők gyermekei, akik a külön tanárt nem tudták

soha megfizetni. Közülük sokuknak 20 db könyv alkotja az otthoni könyvtárt – szóval nem az elit rétegek gyermekei. 1999 óta pedig azok a fiatalok is jelentkeztek, akik olyan szakmát tanultak a középiskolában, amivel nem tudnak elhelyezkedni, vagy mert a választás a szülők döntése volt, nem a sajátjuk. Olykor az iskola közelsége vált szemponttá, hiszen így nem kellett kollégiumba költözni, esetleg bejárónak lenni.

A tanulási motiváció, a hallgatók összetétele az évek során lényegében nem változott. A szociálisan, földrajzilag vagy egyéb szempontból hátrányos helyzetű diákok jöttek az intézménybe, hiszen tandíj nélkül tanulhattak saját választásuk alapján személyiségükhöz leginkább megfelelő, korszerű szakmákat, idegen nyelvet, informatikát stb.

A szakmai struktúra

Az alapkoncepció nem változott, de szinte minden évben indítottak új szakokat, illetve a szabad órasáv keretében vezettek be új tantárgyakat annak érdekében, hogy a végzett hallgatók munkaerő-piaci esélyei tartósan jobbak legyenek másokénál. Ezért is fordítottak különös gondot a folyamatos tartalmi megújítás, a gyakorlatorientált képzés mellett a követelményszint megőrzésére – ami meghozta az eredményeket:

Évről éve megtelt a létszám a gazdag szakmai kínálat és a növekvő elismerésnek köszönhetően, a hely hiánya miatt kimaradtakat esti tagozatra irányították – ugyanis időközben elindult az esti tagozatos képzés is.

A diákok sokféle motivációja, tanulási ambíciója nagyon gazdag eszköztárt és jó felkészültségű pedagógusokat igényelt. A szakmai vizsgák négyes körüli átlaga jelezte, hogy jó úton jártak. A hallgatók közül egyre többen jelentkeztek sikerrel felsőoktatási intézményekbe nappali tagozatra és munka mellett tanulva egyaránt.

Értékek, normák

Az intézményvezető különös gonddal választotta ki a leendő munkatársakat, pedagógiai hitvallásának középpontjában a személyiség tisztelete állt. Az 1998-ban általa elkészített pedagógiai program részletesen tartalmazza mindazt, ami az iskolai működéssel összefüggésben fontos lehet. Az új munkatársak alkalmazásának feltétele volt a pedagógiai program megismerése, elfogadása főállású dolgozók és óraadók esetében is.

A nyitottság, empátia, kreativitás, az évenkénti beiskolázás miatt a bizonytalanságok elviselésének képessége, a fiatal felnőtt korosztályhoz való alkalmazkodás szükségessége, a magániskolai működés miatt a jogkövető magatartás, a szabályok betartása, és az együttműködési készség különösen hangsúlyossá váltak.

A pedagógiai célok, az értékek és normák a mindennapi működés során közösen formálódtak, és kialakult egy olyan csapat, amely szívügyének tekinti az iskolát, és az átlagot messze meghaladó munkateljesítményre képes. Állandóság és változás jellemzi a tantestületet, munkatársakat. Vannak, akik a kezdetektől itt dolgoznak, van nyelvtanár, aki diák volt, s visszatért tanítani. Többen pályakezdő pedagógusként kerültek a tantestületbe, és szívesen maradtak véglegesen. Olyanok is akadtak, akik csak egy-két tanévet töltöttek az intézményben.

A diákok képzése mellett fontos szerepe volt és van a pedagógusok továbbképzésének. Másoddiplomás képzésben szinte minden kolléga részt vett, és az intézményi működést segítő tanfolyamok elvégzésére is szívesen vállalkoztak. Ezek mellett kez-

dettől fogva rendszeres a belső továbbképzés pedagógiai, pedagógiai módszertani, jogi, számítástechnikai, minőségbiztosítási és egyéb, aktuális témakörökben. A tan-testület 30%-a dolgozik jelenleg szakértőként.

Az intézmény külső szemmel

Sokféle képzés folyik az iskolában, így a legkülönbözőbb szervezetekkel, intézményekkel és szakemberekkel kerültek az évek során kapcsolatba. Egyre több rendezvény viszi jó hírüket, pl. pályaválasztási kiállítás, idegenforgalmi és pedagógiai rendezvények, fogyatékkal élők civil szervezeteinek programjai.

Legnagyobb szakmai eredményeik közé tartozik az Országos Szakmai Tanulmányi Versenyen már két alkalommal elnyert 3. helyezésük. Emellett sokan gépíró, szövegszerkesztő versenyek helyezettjei, de voltak díjnyertek reklámfotós diákjaik is.

Folyamatosan növekszik a továbbtanulók és az elhelyezkedők aránya. Büszkék arra, hogy évente 230–280 diákjuk van, évente szakmai vizsgát tesz 170–190 fő, így eddig 1500-nál többen szereztek már intézményükben szakképesítést.

A működés fontos eseménye volt a 2 évvel ezelőtt lezajlott törvényességi ellenőrzés, amelynek összegzése kizárólag elismerést hozott az iskolának.

A felnőttképzési törvény újabb feladatot jelentett számukra. Ma már akkreditált felnőttképzési intézményként és angol nyelvből bejelentett nyelvvizsgahelyként is működnek.

A Díjhoz gratulálunk, további erőt és hosszan tartó egészséget kívánunk e nagyszerű munka folytatásához!

Virányiné Szabó Zsuzsanna

CSETNEKI JÓZSEF

ART ÉRT Alapfokú Művészeti Iskola,
Sárospatak**Felterjesztés**

Tisztelt Kuratórium!

Az Alapítványi és Magániskolák Egyesülete Művészeti Iskolai Tagozata Várhegyi György díjra javasolja Csetneki Józsefet. Képzőművész kollégánk grafikusként dolgozik, kiemelkedő művészeti pályával rendelkezik.

Kiállításai, köztéri alkotásai országsszerte ismertek. Pályatársaival számos közös művészeti projektet álmodott meg, melyről bővebbet a www.artert.hu honlapon lehet olvasni és látni. Művészi és pedagógusi tevékenysége Sárospatakhoz és környékéhez kötődik. A szakmailag magas színvonalat képviselő kollégáival elindított ArtÉrt Alapfokú Művészetoktatási Intézmény kiváló minősítéssel rendelkező művészeti műhelyé nőtte ki magát az idők során. Kimagasló mindennapi pedagógiai, művészeti munkájuk mellett nyári mesterkurzusokat is szervez, ahol a fiatalok közvetlenül tanulhatnak a hazai képzőművész elit legjobbjaitól. A képzőművészeti műhely Sárospatakon önálló galériával rendelkezik. Jóska rendszeres résztvevője egyéb képzőművészeti kezdeményezésnek is, pl. Kaposváron minden évben alkotómunkát folytat a Festők városa rendezvényen. Családi élete példaértékű, a szintén az iskolában dolgozó, fejlesztéseket, mindennapi tevékenységeket irányító feleségével három gyermeket nevelnek harmóniában, szeretetben.

Jóska hobbyja a lovaglás, melynek szeretetét az egész család átvette.

Művészeti tevékenységei nem merülnek ki a képzőművészet területén végzett munkában. Énekmondóként is rendszeresen fellépéseket ad, a kedvencek, művész barátok műveinek megtanulása mellett önállóan is megzenésít verseket. Kimagasló tudását a magyar költészet területén, memoriter képességeit többször megtagasztalhattuk. Gitározása művészi élményt nyújt a hallgatóságnak.

Jóska 2006 óta tagja az Alapítványi és Magániskolák Egyesületében az elnökségnek. Átala egy rendkívül pozitív gondolkodású, higgadt, kiegyensúlyozott személyiséggel bővült az országos szervezet vezetősége.

Számomra példaértékű, ahogy a magyar kultúra értékeit sallangoktól mentesen, igazi jókedvvel, szeretettel ápolva, a mindennapokban is láthatóan, mind öltözködésben mind életmódban megéli. Gondolkodása rendkívül elfogadó, multikulturális szemlélete minden művészeti és pedagógiai tevékenységében megjelenik. Sokat tanultam és tanulok tőle, barátságára nagyon büszke vagyok, mindannyiunk nevében szeretettel ajánlom az Önök figyelmébe.

Lencsés Lídia
tagozatvezető

Laudatio

Jóska szakképzettségét tekintve általános iskolai tanító, rajz szakos tanár, közoktatás vezető.

A sárospataki ART ÉRT Alapfokú Művészeti iskola alapítója, képzőművészet szakág-vezetője. Mielőtt az iskolaalapításba fogott, dolgozott az emődi Általános Iskolában, vezette a sárospataki Művelődés Házának galériáját, tagiskola igazgatóként tevékenykedett a Beszterczey Művészeti Magániskolában.

Alapszakmája pedagógus. Élete és munkája során egyszerre több közösség tagja lett. Alapvetően csapatjátékos, de elengedhetetlennek tartja a tagok egyéni teljesítményét is. Életét az oktatásban és a kultúrában töltötte és tölti jelenleg is. Az itt fellelhető közösségek sokszínűsége (népfőiskola, hagyományörzők, történelmi társaság, egyesületek, alapítványok, tanulói és művészi közösségek) megkívánják a jó kommunikációs készséget, amelyeket részben igazgatói munkája során szerzett iskolai, illetve civil szervezetekben.

Több civilszervezet alapító tagja: Szent Erzsébet Történelmi Társaság, Bodroghközi Kulturális Egyesület, Sárospataki Népfőiskolai Egyesület, Zempléni Lovas Egyesület, Sárospatak ART ÉRT Alapítvány. 2005-től választott elnökségi tagja az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének, 2001-től a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének, 2009-től a Sárospatak és Környéke Turizmusáért Egyesületnek.

Képzőművészként a 90-es évektől állít ki hazai és külföldi galériákban, vesz részt művésztelepeken. 2000-től Nemzetközi Képzőművészeti Szabadiskolát szervez, 2003-tól a Patak csoport sárospataki művésztelepét. 2008-ban alapítványuk saját kortárs képzőművészeti galériát nyitott a sárospataki várnegyedben. A Zempléni Fesztivál képzőművészeti kurátoraként több sárospataki kiállítóhely munkáját koordinálja. 2005-től tagja a Patak Képzőművészeti Alkotócsoporthoz. 2010-ben alapítványuk kezdeményezésére létrehozták Sárospatakon a helyi Közművelődési Tanácsot.

2004-től lovas hagyományörzéssel is foglalkozik, a Bodroghközhez kötődő honfoglalás korát és a Sárospatakhoz kötődő kuruc kort feldolgozó tevékenységben. Rendszeresen lovagol.

Az elmúlt 4 év kiemelkedő eredményének tartja, hogy az AME megőrizte a szakmai szervezetek között korábban betöltött pozícióját a többi szakmai szervezet mellett, és a döntéshozók előtt egyaránt. A művészeti iskolák minősítésének folyamatát az „ésszerűség” mezsgyéjén tudta tartani.

1994 óta él Sárospatakon. Három gyermeke van, legnagyobbik fia a Miskolci Műszaki Egyetemen tanul gépészmérnöknek. Felesége szintén pedagógus, ketten vezetik az ART ÉRT Művészeti Iskolát, melynek ő az igazgatója, Jóska pedig a fenntartó alapítvány elnöke. Környezetével minden vonatkozásban törekszik a harmóniára, de nem tér ki a megkerülhetetlen konfliktusok elől.

Lencsés Lídia

Felterjesztés

A Genius Tehetséggondozó Általános Iskolát és Gimnáziumot 1990-ben alapították. Erősné Tóth Márta és Takácsné Laczó Sylvia ott állt az iskola bölcsőjénél, de ott álltak iskolájukkal az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének alapításánál is.

12 évfolyamos iskolájuk sajátos pedagógiai feladatot lát el. Céljuk a kreativitás fejlesztése, az alkotói képesség kibontakoztatása, a gyermekek képességeinek maximális kifejlesztése egyénre szóló differenciálással. A tanítás kiscsoportokban történik, egy-egy órán 8–12 gyermek dolgozik együtt.

Pedagógiájuk fő céljai: segíteni a gyereket abban, hogy megértse a világot, ami-ben él; képessé tenni arra, hogy felismerje és fejlessze képességeit, erősödjön abban, amiben gyengének számít; segíteni abban, hogy méltányolni tudja a múlt és a jelen kultúráját; hogy kifejleszthesse a problémák felismerésének és értékelésének képes-ségét, magabiztosan és optimistán közelítsen a jövőhöz. Mindezt az egyéni tapasztalatokra alapozva érik el, erre támaszkodnak az iskolai tananyag és a tananyagon túli ismeretszerzésben.

Az első négy év széles kínálatú alapozása után a gyerek tehetségének és érdeklődé-sének megfelelően választhat, hogy milyen irányba akar orientálódni, melyik tan-tárgyat vagy tantárgycsoportot akarja magasabb óraszámban tanulni, illetve melyik kutatási területet akarja feldolgozni az önálló tanulás keretén belül.

Az egyénre szóló tanulási programban olyan háttéranyagokat és élményeket biz-tosítanak, amelyek a gyerek szintjéhez igazodnak. A tanár alapvető feladata ebben az, hogy a gyerekekkel folytatott konzultáció nyomán válogasson. A tanár tehát a ta-nulótárs szerepét tölti be, aki tapasztaltabb, nagyobb rálátással rendelkezik, ismeri a könyvtárhasználatot, kutatási és tanulási módszertant tanít.

A Geniusra jellemző a gyerekek szorongásmentes munkája. A tévedés megengedett. A pedagógus munkájának lényege a bátorítás, a felfedeztetés, olyan iskolai keret megteremtése, hogy tanítványaik a tanulást ne kötelezőnek érezzék, hanem új, érdekes, felfedezendő területnek. Kezdeti időben a gyerekek csak pozitív megerősítést, személyre szóló egyéni instrukciókat, értékelést kapnak. Tanulóik tudását rendszeresen mérik, osztályzatok helyett százalékos értékelést alkalmaznak. Az írásos értékelés általános és tantárgyankénti elemzést, jellemzést tartalmaz. Ötödik évfolyamtól vizsgarendszert vezettek be.

Középiskolai képzésük alapját a világbanki iskolák közgazdasági szakmacsoportjának tanterve képezi. Ez egészül ki az iskola profiljának és a tanulók választásainak megfelelő képzésekkel, módszertani eljárásokkal. A gimnáziumi képzéssel azonos szinten oktatják a közismereti tárgyakat. Magas óraszámban tanítanak idegen nyelveket. Érettségiig kötelező egy idegen nyelvből középfokú nyelvvizsgát tenni.

Fontosnak tartják a művészetek iránti fogékonyság felkeltését illetve ébren tartását, a zene és vizuális kultúra közvetítését.

Tananyaghoz kapcsolódva minden évben tanulmányútra viszik diákjaikat.

A Genius Márta és Sylvi elkötelezettségét, elhivatottságát és szakmai felkészültségét tükrözi.

Márta nyugdíjba vonulása alkalmából javasoltuk az intézmény két vezetőjét a Várhegyi György Díjra.

Laudatio

Tisztelt Kuratórium, Tisztelt Kollégák és Vendégek!

Erősné Tóth Mártával és Takácsné Laczó Sylviával több, mint húsz éve dolgozom együtt. Munkatársukként közvetlenül ismerem munkájukat pedagógusként, iskolavezetőként. Mindketten az általuk nevelt, tanított gyermekek érdekeinek elsődleges figyelembevételével dolgoznak. A nehézségekkel szembenező, munkájukban temperamentumos, fáradságot nem kímélő emberek, ugyanakkor tetteikkel nem hivatkoznak. Pedagógusi pályafutásuk során bebizonyították gyermekszeretetüket. Számptalan diákot indítottak és indítanak újukra, s mint vezetők is példaként szolgálnak megannyi kezdő és gyakorló pedagógus számára.

Erősné Tóth Márta a magyarországi tehetséggondozás egyik meghatározó alakja. Már a 80-as évek végén felismerte, hogy lényegesen több figyelmet kell szentelni a kiemelkedő képességű tanulók fejlesztésére. Már akkor úgy gondolta, hogy a tehetséges gyerekek felismerése, felfedezése, optimális fejlesztése az iskola feladata. Ez nemcsak a gyerekek érdeke, hanem valamennyiünknek, hiszen ők azok, akik legtöbbet tehetnek jövőnk érdekében.

Az általa 1990-ben kidolgozott tehetséggondozó program és az azóta működő GENIUS Tehetséggondozó Óvoda, Általános és Középiskola, melynek életre hívója és vezetője volt hosszú évek óta kiemelkedő szerepet vállalt a tehetség felismerésben, a kibontakoztatásban és tehetséggondozásban egyaránt.

Tehetséggondozó programjának egyes elmeit (csengő hiánya, differenciált, képes-ségek alapján folyó kiscsoportos oktatás, egész napos oktatás, iskolapszichológus al-

kalmazás, osztályozást helyettesítő szöveges értékelés, magas óraszámú művészeti képzés zene és képzőművészet területén, alsó tagozatos idegen nyelv és informatika oktatása) sok hazai iskola átvette, bedolgozta saját pedagógiai programjába. Olyan elemek voltak ezek 1990-ben, melyek a megszokott pedagógiai elvektől merőben eltérő, újszerű gondolkodásmódot tükröztek. Ezek napjainkban már elterjedtek, egyes elemei szinte minden iskolában, központi programban benne vannak.

Számos alkalommal képviselte hazánkat az európai és világ tehetséggondozó konferenciákon (München, Bécs, Nijmegen, Oxford), előadást tartott Torontóban, Madridban. Alapító tagja volt a Magyar Tehetséggondozó Társaságnak, 1995. óta tagja a Választmánynak. Tagja az Európai Tehetségtanácsnak.

Az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének megalakulása óta tagja.

Rendszeresen hívják előadások megtartására, munkacsoportok vezetésére különböző hazai pedagógiai konferenciákon, iskolák pedagógiai továbbképző fórumain.

Innovatív pedagógiai szemléletét átadta és átadja kollégáinak is, serkentve őket a minél korszerűbb és speciálisabb módszerek kidolgozására, mutatva számukra az utat az igényes és minőségi munkavégzésre.

Takácsné Laczó Sylvia szintén alapító tagja az 1990-ben indult GENIUS Iskolát fenntartó GENIUS Tehetséggondozó Alapítványnak. 2003-ig az iskolaigazgató helyettese, 2004 óta a megbízott igazgatója. Az iskola beindításában mind szakmai, mind az anyagi feltételek megteremtésében elsődleges része volt. Rátermettségével, kiemelkedő lelkesedésével, kitartó, szívós munkájával, szakmai hozzáértésével nagyban hozzájárult a tehetséges gyermekek szakszerű fejlesztéséhez. Nagy tapasztalattal biztosította az intézményünk működését, fenntartását.

Tevékenyen dolgozott a tehetséges gyermekek számára íródott tantervek megírásában és iskolánk pedagógiai programjának elkészítésében, kiegészítésében.

Tanügyigazgatási szakértőként iskolánk törvényes működését szakszerűen végzi. Példaértékű a számtalan sikeres pályázat elkészítése, melyek hozzájárultak az iskola biztonságos anyagi működéséhez.

Vezetése alatt intézményünk az eddig kialakult nevelési és oktatási értékeket továbbviszi, ápolja hagyományait. Nem hagyja kallódni azon tanulókat sem, akik egy-egy területen nyújtanak kiemelkedő teljesítményt, de más területen problémákkal küzdenek.

Tevékenyen segíti a tehetséges gyermekekkel foglalkozó pedagógusok szakmai továbbképzését, illetve főiskolai és egyetemi hallgatók számára lehetőséget ad gyakorlati képzésre iskolánkban.

Tagja a Magyarországi Tehetséggondozó Társaságnak, az idei év szeptemberétől választmányi tagként is tevékenykedik. Szintén tagja az Európai Tehetséggondozó társaságnak is.

Az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének megalakulása óta tagja.

Abban, hogy az ország első önálló alapítványi iskolája létrejött óriási szerepe volt, ambíciója, nagy teherbírása, szakértelme, kiváló kommunikációs és empatikus készsége a mai napig elősegítik az iskola stabil fennállását és biztonságos kiváló szakmai működését.

Az Ő igazgatása alatt 2006-ban iskolánk az AME minősítési kritériumának megfelelt és elnyerte a Minősített Intézmény címet.

Művészetoktatásunk Kiváló minősítést kapott országos szinten.

Megkapta iskolánk a CERTOP KFT. által végzett FÜPI Minőségmodell szerinti minőségbiztosítási tanúsítványt.

A Díjhoz sok szeretettel gratulálók!

Misinszky Ildikó

HERCZEG ÉVA †

**Kürt Alapítványi Gimnázium,
Budapest**

Felterjesztés

Alapítványi és Magániskolák
Egyesülete Várhegyi György
Alapítvány kuratóriuma

Tisztelt Kuratórium!

A Várhegyi György Díj odaítéléséhez szeretnénk figyelmükbe ajánlani iskolánk, a Kürt Alapítványi Gimnázium igazgatóját, Herczeg Évát.

Iskolánk egyike az első alapítványi formában működő iskoláknak. Idén kezdtük meg 10. tanévünket. Bizonyára Önök is pontosan tudják, hogy ez a 10 év a rendszerváltás ellenére a külső szabályozók állandó változásának tengeré-

ben, állandó „ellenszélben” telt. A mindenkori kormányok, az oktatási tárca minden kinyilvánított állásfoglalása ellenére sem képes segíteni, támogatni az alapítványi iskolákat. Egyéb komoly támogatói háttér nélkül az ilyen típusú iskolák legtöbbje az elmúlt évtizedben a pusztaságért küzdött.

Iskolánk kiállta az idők próbáját.

Fennállásunk 10 éve alatt sikerült bebizonyítanunk az alapítványi formában működő gimnázium létjogosultságát, sikerült megtalálni helyünket és szerepünket a közoktatás rengetegében, s ami a legfontosabb: létrehoztunk egy sok szempontból egyedülálló, sikeres, a nagy múltú iskolákkal való összehasonlítás is kiálló iskolát.

Büszkék vagyunk arra, hogy tanulóink szinte kivétel nélkül tovább tanulnak, a nyelvvoktatásunk hatékonyságáról szóló hivatalos statisztikák folyamatosan a legjobb középiskolák között tartanak minket számon.

Ezen eredmények alapján bízunk az idei tanévben indított angol-magyar két tanítási nyelvű képzésünk sikerében is.

Természetesen egy iskola nem csak a felvételikre és a nyelvvizsgára készíti elő tanulóit, ugyanakkor az egyéb területeken végzett munka – mely talán még fontosabb, mint az eddig felsoroltak – bemutatási szinte lehetetlen vállalkozás.

Sok kísérletezés, sok siker és persze kudarcok is követték utunkat, mire elértük mai oktatási rendszerünket. Ezen oktatási rend sok összetevőből áll: kis méretű, családiás iskola; rendkívül változatos, majdhogya nem egyénekre szabott tanulmányi rendekkel; sok, a tanulók tudásszintje alapján történő csoportbontás; a fakultációk, egyéb különórak szintén személyekre bontott sokasága; a testnevelés órák hagyományostól eltérő szervezése; az iskola számítástechnikai felszerelésének mind szélesebb és mind hatékonyabb alkalmazása.

Sikereink elérése természetesen sokak munkáján alapszik, de közülük is kiemelkedik iskolánk legmeghatározóbb személyisége: Herczeg Éva.

Az első pillanattól ő irányítja iskolánkat; hite, lelkesedése, önfeláldozó munkája, és nem utolsó sorban személyes varázsa mindvégig garancia volt az iskola töretlen fejlődésére.

Az alapítványi lét ezernyi buktatót és csapdát rejtget. Az elmúlt évtizedben mindannyian ismeretlen terepen jártunk, nem voltak meg a kialakult eljárások, hagyományok; mindannyian kísérletezők és felfedezők voltunk.

Ugyanakkor az iskolának működnie kell. Egy iskola életében minden kérdés fontos kérdés; minden válasznak, minden döntésnek súlya van, s mindez közvetlen hatással van tanárookra, diákokra, szülőkre egyaránt. És épp ez az a terület, amelyben mindenki másétól élesen elválik az igazgató szerepe. Az iskola működési feltételeinek, anyagi és tárgyi eszközeinek biztosítása, a tanárok és diákok együttműködési kereteinek kialakítása, a magas szakmai-pedagógiai színvonal megteremtése, az iskola rövid és hosszú távú koncepciójának megalkotása, mind olyan terület, melynek felelőssége iskolánk egész fennállása óta Herczeg Éva vállán nyugszik.

Mindezek alapján javasoljuk, hogy a Várhegyi György Díjat a 10 éves fennállását ünneplő, eredményekben gazdag Kürt Alapítványi Gimnázium igazgatójának, Herczeg Évának ítéljék oda.

Munkájukhoz sok sikert kívánva, a Kürt Alapítványi Gimnázium tanári karának nevében,

Wágner Tamás

Laudatio

A Kürt Alapítványi Gimnázium 1991-ben alakult. Majd' két évtizedes fennállásunk igazolta a kísérletező kedvű, szabad légkörű iskola létjogosultságát: diákjaink szinte mindegyike továbbtanul, a nyelvoktatásban elért eredményeink alapján minden évben az ország 10 legjobb középiskolája közé kerülünk. Az iskola méreténél, jellegénél fogva kiválóan alkalmas az új oktatási irányvonalak gyors adoptálására, kipróbálására és továbbfejlesztésére.

Az iskola az azt létrehozó tanárok szabad kezdeményezéséből jött létre, ugyanakkor az indulásnál a nemzetközileg is ismert Kürt Rendszerház Rt. alapító tulajdonosa, dr. Kürti Sándor is hathatósan segédkezett. Iskolánk programját, működését az iskola vezetősége, a tanári kar és a szülői- és diáktársulások határozták és határozzák meg.

A gimnázium élén kiváló pedagógusok álltak és állnak, akik közül az igazgató ki-nevezése az Alapítvány kuratóriumának joga, míg a helyettesek kiválasztása és fel-kérése az igazgató kompetenciája.

Herczeg Éva biológia-kémia szakos tanárként az iskola egyik alapítója volt, aki fenn-állásától, 1992-től vezette az iskolát. Igényességének, munkabírásiának, türelmének nagy szerepe volt abban, hogy iskolánk az eltelt majd két évtizedben kimagasló ered-ményeket tudott felmutatni az oktatás és nevelés terén. Szeretett igazgatónk 2008 őszén hosszú, súlyos betegség után elhunyt.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

A Várhegyi György Díjat, melyet Éva posztumusz kapott meg, családja és kollégái nevében köszönjük.

Wágner Tamás

LISZTESNÉ RITÓK NÓRA

Igazgyöngy Alapfokú Művészeti Iskola,
Berettyóújfalu

Felterjesztés

L. Ritók Nóra, az Igazgyöngy

Az Igazgyöngy Iskola a 33 legelmaradotabb magyarországi kistérség egyikén működik, művészeti foglalkozásain hat településen évente mintegy hatszáz 6–18 éves gyerek, fiatal vesz részt; több mint 60%-uk hátrányos helyzetű,

30%-uk halmozottan az, nagyrészt romák, mélyszegénységben élők. Az iskola irányításával folyó művészeti nevelés színvonalára jellemző, hogy a diákok évente vesznek részt és nyernek díjakat hazai és nemzetközi kiállításokon.

Ritók Nóra kezdeményezésére, vezetésével az iskola tanárai rendszeresen szerveznek a diákok számára egy- és többnapos kirándulásokat az ország különböző tájaira; illetve játszódélutánokat azokon a településeken, ahol a gyerekek élnek. Rendszeres családlátogatásokkal sikerült teherbíró partnerkapcsolatot kialakítaniuk a mélyszegénységben élő családok felnőtt tagjaival. Az ilyen, egyenrangúságon alapuló partnerkapcsolat – bár természetes lenne – ma Magyarországon kivételesnek tekinthető. A családok számos problémáját felderítik; lehetőségeikhez mérten segítséget nyújtanak (adománygyűjtés: élelmiszer, ruha, játék, könyv, háztartási gépek, bútor, falfestékek, stb; egészségügyi szűrővizsgálatok megszervezése).

„Az iskolánk az igazságról szól. Itt nem számít, ki cigány, ki nem. Ki szegény, ki gazdag. Itt mindenki lehetőséget kap” – fogalmazta meg egy diák a berettyóújfalui művészeti iskola lényegét. Az Igazgyöngy tanulói sorra nyerik a nemzetközi és hazai képzőművészeti elismeréseket. Előfordul, hogy egy mélyszegénységben élő kisdiák az alkotása eredményeképp Portugáliába utazhat díjat átvenni.

Budapesttől reménytelenül messzinek tűnik Berettyóújfalu. A hajdan szebb napokat látott kisváros és környéke ma hivatalosan az egyik legszegényebb kistérsége az országnak. A nagyobb üzemeket bezárták, a környék faluiban végképp reménytelen munkát találni. Nyolc éve itt működik alapítványi fenntartásban az Igazgyöngy Alapfokú Művészetoktatási Intézmény. A világ számos pontján díjat nyert a sajátos iskola, amely amellet, hogy rajzot, kézművességet, táncot tanít, egyfajta szociális intézményként is egyedülálló jelenség.

Az intézmény rajzszakos művésztanár alapítójának, L. Ritók Nórának nincs irodája, nem is hiányzik neki különösebben. A falakon csodaszép, színes gyerekrajzok, első látásra kicsit Hundertwasser műveihez hasonlítanak. Tíz éve az iskolavezető még egy helyi általános iskolában tanított rajzot. „Volt ott egy jó grafikai műhelyem, de sok volt már a gyerek, nem lehetett szakkörszinten működtetni. Az is probléma volt, hogy túl vonzóvá tettem a cigány gyerekek számára is az iskolát, eredményes munkát végez-

tem velük, és ez sokakat zavart. Azt mondták, hogy rajzolni a hülye is tud, próbálnék matematikát tanítani nekik. Én viszont ehhez értek. Úgy döntöttem, hogy eljövök” – emlékszik vissza a kezdetekre Ritók Nóra. 2000-ben létrehozta az alapfokú művészeti iskolát, ami, mint mondja, akkor jó ötletnek tűnt. Az állam akkoriban ugyanis még elégséges forrást biztosított a kötelező általános iskolák mellett működő művészeti intézményeknek. Nem kellett a szülőknek állni a költségeket. Mára fokozatosan visszavett a támogatásból az állam. Először csak Berettyóújfaluban működött az Igazgyöngy, később a román határig elterülő környéken még öt telephelyen.

Jelenleg 605 gyerek tanul rajzolni, festeni, agyagozni, táncolni az intézményben, vannak olyan telephelyek, ahol a helyi általános iskola szinte összes tanulója be tudott iratkozni. „A művészeti nevelés a személyiségfejlesztés fontos területe. Az alapoktatásból viszont teljesen kiszorult, heti egy rajzóránk van az általános iskolásoknak. Nincs idejük, lehetőségük az alkotásra, így nincs mód a gyerekek érzelmi intelligenciájának, személyiségének megfelelő fejlesztésére. Nálunk lehetőségük van a gyerekeknek a kreativitásuk kibontakoztatására” – adja meg az iskola egyik ars poeticáját az igazgató asszony. Ebből következően az iskola elsődleges célja nem a tehetséggondozás, hanem a személyiségfejlesztés. Azok a gyerekek, akik az általános iskolai rajzórán, sőt úgy általában az általános iskolában nem „működnek”, azok ebben a rendszerben eredményeket érnek el. A rajz segítségével hatékonyan lehet munkamorált kialakítani, hiszen azt tapasztalják a gyerekek, hogy az eredmény erőfeszítéshez kötődik, „megtervezed, végigcsinálod és ott a sikerélmény”, ráadásul rögtön, egy-két óra munka után.

Az itt tanító pedagógusok – zömében Ritók volt tanítványai –, tudatos „PR-munkát” folytatnak azokban a rétegekben (elsősorban a környék kistelepülésein élő munkanélküli cigány családok közt), akik meg sem hallanák, hogy van ilyen lehetőség a gyermekek számára. Ez az egyik oka a hátrányos helyzetűek növekvő arányának az intézményben. Másrészt a környéken egyébként is nagy az elszegényedés, egy teljes réteg lecsúszását élük át manapság, s ez önmagában is növeli a szegény gyerekek számát.

Az igazgyöngyösök között a hátrányos helyzetű tanulók aránya több mint 60 százalék. Ezek egyharmada halmozottan hátrányos helyzetű, ami azt jelenti, hogy a szülők iskolai végzettsége nem haladja meg a nyolc osztályt. „Vannak közöttük analfabéta szülők, tudok nem egy olyan jelentkezési lapot mutatni, ami x-szel van aláírva. Érdekes kérdés, hogy fordulhat ez elő ma Magyarországon...” – fakad ki Ritók Nóra.

A berettyóújfalui intézményben gyerekközpontú rajztanítás folyik, aminek az a feladata, hogy a gyerek a saját egyéniségét, gondolatait kifejezhesse. A tanárnak az a dolga, hogy megtanítsa arra a kifejező rendszerre őket, amellyel a saját elképzeléseiket papírra tudják vetni. Nem szomorú csendéletet rajzoltatnak, hanem az élményrajzot, az önkifejezős rajzokat helyezik előtérbe.

„A mi módszereinkkel ezek a cigányok, sajátos nevelési igényűek (sni), akik mások, a rajzaikban is mások. És ez itt érték. Végre valamiben érték a másság! Itt nincsenek rajzfilmfigurák, nem másolnak a szomszédról, hanem mindenki magától találja ki a dolgokat. Nagyon fontos nálunk e mellett a kooperatív módszer. Együttműködik a cigány a nem cigánnyal, az ép gyerek az sni-s gyerekekkel, az agresszív a szelíddel. Le tudjuk modellezni a társadalmat. Lehet úgy tartani az órát, hogy egy sni-s gyerek éppen olyan fontos legyen egy feladat megoldásában, mint a többiek.”

L. Ritók Nóra arra a legbüszkébb, hogy egy alkalommal, amikor megkérdezték a most 18 éves, kőművesnek tanuló sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű cigánygyereket, Mező Karcst arról, hogy mit jelent az Igazgyöngy azt válaszolta: „Az Igazgyöngy az igazságról szól. Hogy itt nem számít ki a cigány, ki a nem cigány, ki a szegény, ki a gazdag, itt mindenki egyformán lehetőséghez jut.” Hogy egy sni-s cigánygyerek így meg tudja fogalmazni a pedagógiánk esszenciáját, ennél nagyobb ajándékot nem kaphat az ember – érzékenyül el az igazgatónő.

Ritók Nóra tevékenysége országos viszonylatban is modellértékűnek tekinthető.

Kereszty Zsuzsa, Bak Zsófia

Laudatio

Meglehet már jó néhány éve annak, mikor pedagógiai pályám kezdetén ellátogathattam L. Ritók Nórának egy foglalkozására, ahol nagy méretű színes lapra festettek a gyerekek, körbe guggolták, hasalták a lapokat, és önfedtetten festették a mesevilágot, amiben volt vár, tó, nap, csillagok, madarak... nagy öröm volt látni a gyerekek felhőtlen alkotását, amit én kisiskolásként sajnos nem tudtam megtapasztalni... ennek a foglalkozásnak az egyik munkája a mai napig a műhelyem falát díszíti. „Az gondolom, hogy a boldogság keresése minden gyerekben benne van, de sajnos nem minden gyermek indul egyenlő eséllyel ezen az úton.” – nyilatkozta egy interjúban.

Pedagógiai pályafutása kezdetétől a cigány gyerekek oktatásának problémáival is foglalkozik. 10 évvel ezelőtt megalapította az Igazgyöngy Alapfokú Művészetoktatási Intézményt, az iskola a kilencedik tanéve működik Berettyóújfaluban és a környező 5 településen, jelenleg 605 gyerek vesz részt a művészeti képzésben.

Azoknak a gyerekeknek, akiknek kevesebb adatott az életben, így olyan dolgokat tud megmutatni a képzőművészetten keresztül, távlatokat tud megnyitni számukra... – ezt hihetetlenül felemelő érzésként éli meg pedagógusként.

Olyan személyiségek kialakítását szeretné elérni, akik bátran vállalják önmagukat. Határozott véleményük van, amihez tartják magukat. Nem sablonosan gondolkodnak, kreatívak, egyéniek. Nem problémamentes „átlaggyerekek”, hanem kellő önbizalommal rendelkező, az egyéniségüket, a másságukat vállaló gyerekek, akik remélhetőleg ilyen felnőttekké válnak.

Az egyéni látásmód tudatos vállaltatását fontos nevelési lehetőségnek tartja. Az iskolában a legjobb alapanyagokat, eszközöket használják, a legérdekesebb technikákat mutatják meg a gyerekeknek. Ezek a rajzórák nem hagyományosak, itt kinyílik a világ a gyermekek számára, a művészet, a szépség lassan beépül a személyiségükbe.

Pedagógiai munkájának célja nem más: Boldog, örömteli légkörben ismereteket átadni, megismertetni az alkotási folyamat gyönyörűségét, és mindezek pozitív hatását kihasználva tudatos egyéniséget nevelni.

„Mi nem képzőművésznek neveljük a gyerekeket – mi alkotni tanítjuk őket. Egy kis örömet próbálunk az életükbe, a mindennapjaikba csempészni, hiszen ezeknek a gyerekeknek sokszor kevés jut az örömből.” – mondta.

L. Ritók Nóra a Soros Alapítvány segítségével 1997-től bekapcsolódhatott az alternatív pedagógiák és a napi gyakorlat összekapcsolásába. Az akkori iskolájában ezzel a programmal elnyerte a Soros Alapítvány Modell Intézménye címet.

Az alternatív pedagógiákhoz kapcsolódó innovációkkal azóta is foglalkozik. Számos sikeres programot dolgozott ki illetve koordinált, mind a művészetoktatás, mind az integráció területén.

Az oktatáson kívül az általa vezetett intézmény a hátránykompenzáció különféle szegmenseivel is foglalkozik: identitásfejlesztés, európai integráció, kompetenciafejlesztés, demokratikus képességek fejlesztése, környezeti nevelés, a vizualitás és a nyelvoktatás összekapcsolására irányuló kísérleti program, Holokauszt oktatási program... Közoktatási és esélyegyenlőségi szakemberként számos társadalmi problémára keresi a megoldást.

L. Ritók Nóra az iskolafenntartó alapítvány létrehozója, az iskola alapítója és igazgatója. Olyan munkacsoportot irányít, amely innovatív, szakmai munkáját magas szinten végző szakemberekből áll. Iskolája sikerét jól mutatja, hogy az intézménybe járó gyerekek évente több mint 400 hazai és nemzetközi díjat hoznak el különféle képzőművészeti pályázatokról, versenyekről. Nórinak és persze a gyerekeknek is nagyon fontos a visszajelzés, hogy amit csinálnak, nem hiábavaló.

Tanítványaiért nagyon sokat tesz: hogy a gyerekeknek még szebbé tegye az ünnepet – amire természetesen hetek óta készülünk a művészeti iskolában – az elmúlt napokban azokat a karácsonyi csomagokat vittük szét rászoruló tanítványainknak, amit Nóri lázasan lelevelezett különböző fórumokon, hogy ruhákkal, játékokkal és egyéb ajándékkal is örömet szerezzen...

Nagy ajándéknak tartja az élettől, hogy a művészetoktatással foglalkozhat, ezáltal mutathat utat tanítványainak.

„Én hiszek az emberség, a szépség, a kooperáció és persze a művészet erejében. – valotta egy televízió interjúbán. Hiszek abban, ha emberközpontú, gyermekközpontú módszereket alkalmazunk az oktatásban akkor sikeresebb lesz az oktatás, a társadalmunk is.”

Török Zita

2009

CSOVCSICS ERIKA

Gandhi Gimnázium, Pécs

Felterjesztés

Tisztelt Várhegyi György Alapítvány!

Avval a tiszteletteljes kéréssel fordulok az Alapítvány Kuratóriumához, hogy a 2009. évi egyik Várhegyi díjat ítélje Csovcsecs Erikának.

Erika az elmúlt évtizedben a legtöbbet tette azért, hogy a pécsi Gandhi Gimnázium fennmaradjon, szakmai jellegzetességei kialakuljanak. Erika a Gandhi Gimnázium személyközpontú, a növendékek egyéni és közösségi jellegzetességeihez igazodó szakmai jellegzetességeinek kifejlesztésében működött közre. A középfokú nevelésben olyan intézmény létrehozásában működött közre, amelynek nevelésfelfogása és gyakorlata elősegíti, hogy a növendékek egyéni szükségleteihez igazodó pedagógia a magyarországi gyakorlatban elterjedjen.

Sajókaza, 2009. november 20.

Derdák Tibor

A Gandhi Gimnázium egyik megszervezője

Laudatio

1999 és 2009 között igazgatói feladatokat látott el a pécsi Gandhi Közalapítványi Gimnázium és Kollégiumban. Az ott töltött tíz év alatt sokrétű tapasztalatot és ismeretet szerzett a multikulturális oktatás, az esélyegyenlőség, az alternatív és innovatív pedagógiai módszerek és tananyagok alkalmazása terén. Érdeklődése és munkája motiválta arra, hogy folyamatosan tájékozódjon és képezze magát minden olyan – az oktatással-neveléssel összefüggő – témában, amely valamilyen módon hozzájárult a hátrányos helyzetben lévő csoportok tanulási esélyeinek növeléséhez, a méltányosság, az elfogadás, az együttműködő tanuló szervezetek fogalmának megjelenéséhez, gyakorlatának elterjedéséhez.

Magyar és angol szakos tanárként rendszeresen szembesült a fiatalok megváltozott tanulási motivációjából, az információs társadalom új kommunikációs tartalmaiból és az értékek változásaiból fakadó nevelési kihívásokkal.

Az iskola feladatainak és tevékenységeinek összehangolásán, szervezésén és ellenőrzésén túl fontosnak tartotta mindig, hogy tágabb tapasztalatokkal és tudással rendelkezzen a régió és az ország oktatási helyzetéről.

Tanítási tevékenysége során is a legfontosabbnak a kooperatív formák alkalmazását és a szociális készségek fejlesztését tartja fontosnak és e készségekkel maga is rendelkezik. Részt vett a több HEFOP pályázaton nyertes iskola mentorálásában, esélyegyenlőségi szakértőként előkészítette néhány település és társulás esélyegyenlőségi

helyzelemzését és tervét; aktívan dolgozott a leghátrányosabb helyzetű kistérségek pályázati anyagaiban.

A cigány kisebbségi oktatás elválasztását a hátrányos helyzetű gyerekek problémájától kiemelten fontosnak tartja, az Oktatási Minisztérium Kisebbségi Bizottságában és hároméves tevékenységének középpontjában is ez állt.

Részt vett a SuliNova által fejlesztett kompetenciaalapú programcsomagok közül a szövegértési anyag szakértésében, melynek moduljait maga is használta a tanítás során. Minden oktatási-nevelési nehézségre, kérdésre választ kereső kezdeményezés érdekli, ezért vett részt az Emberi Jogok és a Béke Oktatásáért Alapítvány *Complex Instruction* módszertani képzésein, valamint az aktív állampolgárság és a holocaust témakört újszerűen feldolgozó workshopokon. Munkájára a Bölcsök Tanácsa mellett működő oktatási háttér csoportban is számítanak

2000 végén a amerikai kormány Göncz Árpádról elnevezett díját ő kapta meg elismerve kimagasló tevékenységét a demokráciáért és az emberi jogokért. Csovcsics Erika az első Magyarországon, aki ebben az elismerésben részesült.

Angol és német nyelvtudása lehetővé teszi, hogy ne csak a magyar nyelven megjelent szakirodalmat olvassa, hanem értesülhessek különböző nemzetközi eredményekről is. Vezető beosztásban illetve szakértőként egyaránt csapatmunkára, a megfelelő – a munkavégzéshez szükséges – csapatszellem kialakítása törekedett. Több nemzetközi projektben kiderült, hogy erős munkabírása mellett jó kapcsolatteremtési és kommunikációs készségekkel is rendelkezik.

Öt dicséri, hogy a Gandhi Gimnázium nevét sikerült abszolút pozitív értéknek elfogadtatni oktatási körökben. Az ő érdeme, hogy olyan pedagógusközösséget kovácsolt, amiben mindenki megkapta azt a szabadságot, amivel kiteljesíthette pedagógiai elképzeléseit. Ehhez a szabadsághoz sok esetben segítséget is kapott minden tanár a továbbképzésekkel, a személyes beszélgetésekkel. Ebben a folyamatban a tanulók álltak a középpontban, és folyamatosan közvetítették feléjük, hogy a saját, egyéni választásuk a jövőjükre nézve valóban a személyes tudásukon és kompetenciájukon alapuljon, és hogy az esetleges elutasításokat, kritikákat ne tekintsék minden esetben pusztá előítéleteknek – higgyék el, hogy sokan segítő szándékkal mondanak kritikát.

Csovcsics Erika munkássága, elhivatottsága, szakmai hozzáértése, rátermettsége, embersége nevelésfelfogása és gyakorlata nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a gimnázium növendékei között az egyéni szükségletekhez igazodó pedagógia a magyarországi gyakorlatban elterjedjen.

Budapest, 2010. január 09.

Pálmainé dr. Orsós Anna

GULYÁS PÉTER

Belvárosi Tanoda, Budapest

Felterjesztés

A Belvárosi Tanoda Alapítványi Gimnázium és az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének elnöksége felterjeszti Gulyás Pétert, a Tanoda igazgatóját és az AME elnökségének tagját Várhegyi György Díjra.

Péter matematika-fizika szakos tanár. 1990 óta tanít, az utóbbi években iskola-vezetői, és érdekvédelmi munkája miatt egyre kevesebbet. 2003–2004-ben került szorosabb kapcsolatba az AME-val. 2004 óta tárgyal az Oktatási Minisztériummal az AME nevében.

Célja, hogy azok a független iskolák, akik hátránykompenzációt végeznek, kapják meg az államtól az egyházakkal megegyező kiegészítő normatívát. Nem tudja elfogadni, hogy többet érjenek az önkormányzati vagy az egyházi iskolák diákjai, mint a független iskolákéi.

Elve: a közoktatás jár mindenkinek, mindenki jusson lehetőségekhez, ne szenvedjenek hátrányt a különböző fenntartású iskolák tanulói.

2004-ben 1 évig kitartóan tárgyal, mire megszületett a jelenlegi szerződés. Most egy éve újra tárgyal, hogy a 2 év múlva lejáró jelen szerződést meg lehessen hosszabbítani. Elkötelezett a függetlenség mellett.

A Belvárosi Tanodát, középiskolából kimaradó, kallódó, nagyon sok problémával küzdő fiatalok iskoláját 1999 óta vezeti. Az iskola és az ő iskolavezetői alapelvei:

- teljes ingyenesség a diákoknak;
- a diák céljait, terveit szem előtt tartani, annak megvalósításában őket segíteni;
- a lehető legnagyobb rugalmasság ebben a segítségben;
- mindig megtalálni az utat a megoldáshoz.

Ez utóbbi életfilozófiája is: Az egyetlen, amit tehetünk, amit érdemes tennünk, a magunk módján csökkenteni a szenvedést a Földön.

Arra a kérdésre, hogy miért választotta ezt a hivatást, a közelmúltban ezt válaszolta: „Két dolognak érdemes lenni életünkben. Papnak vagy tanárnak. Nincs hitem, így csak tanár lehettem”.

A Várhegyi György Díjat Péter mind iskolai, mind pedig egyesületi munkája miatt érdemelné meg.

*A Tanoda Tantestülete
Az AME elnöksége*

Laudatio

Előzmény

Gulyás Pétert a Belvárosi Tanoda Alapítványi Gimnázium tanári kara terjesztette fel a VGY díjra.

Pepe amikor értesült a díjról egyre rosszabbul kezdte érezni magát.

Véleménye szerint azok kapnak kitüntetést és díjat, akik már öregek és nincs rájuk szükség.

Nem szereti a szembe dicsérést és irtózik a pátoszos – szavalólány, gitár kíséret stb. – helyzetektől.

Az első díjátadó időpontját sikerült elhalasztani.

Közeledett a második időpont és Pepe egyre többet betegeskedett.

2010. január 9. de. 10 óra

A Tanoda tanári kara szép számmal megjelent tagjai közül a lányok 60-as évekbeli kosztümös-kendős tanárnőknél öltöztek.

A méltató, egy nagy fekete nylon zsákkal a kezében járkált a bejárat előtt fel-alá.

Pepe sehol, telefonja kikapcsolva. Felmerült a gyanú, hogy megfutamodott.

10.15-kor kettőt előre egyet hátra tempóval közelített. A többi díjazott és a meghívottak türelmesen vártak.

Tárgyalás

A harmadik díjazott méltatása szép, hosszú és szívhez szólóra sikerült.

Ekkor hangzott el a következő díjazott neve: Gulyás Péter, Belvárosi Tanoda

A méltató a többek által hullazsáknak nézett nagy csomaggal előre ment és az alábbiakat mondta:

Az én feladatom, hogy méltassam Gulyás Pétert, Pepét.

Pepe felé fordulva:

Nem jár azért méltatás, mert 1966-ban megszületté,

mert számos iskolába jártál,

mert elvégeztél az ELTÉ-n a matek-fizika szakot.

Azért sem jár méltatás, mert Lentiben túlélted – és ők is kibírták – a katonaságot,

mert ki tudsz néhány hangot préselni egy szaxofonból.

Azért meg pláne nem jár, mert ha lehet akkor meg sem állsz Tibetig túrázni, Prágáig sörözni és Bécsig kávézni.

Nem méltatlak azért, mert ha teheted kerékpárra pattansz és tekersz, tekersz....

Méltatás azért jár, mert elmondhatom, hogy a Belvárosi Tanodában 2009. szeptemberében elkezdődött egy újabb – a 20. – tanév.

És aki egy ilyen iskolát vezet annak egy kerékkel kevesebbje van. Ezt be is bizonyítom.

Ekkor kapott főszerepet a fekete zsák, amiből egy monicikli került elő.

Befejezés

Rövid pogácsázás után a legendás Bambi presszóban koccintottak a félkerekű Pepével a kollégák.

Túlélte!

Tajta Gábor

DR. HEINDL PÉTER

Felterjesztés

Péter pedagógusként, történelemtanárként dolgozott 1988 és 1992 között a magyarmecskai Körzeti Általános Iskolában.

1989-ben a magyarmecskai tantesület tagjaként részt vett egy, a cigány és nem-cigány gyermekek eredményes együttnevelésére irányuló speciális nevelési program kidolgozásában.

1992–1993-ban a gimnázium beindítását előkészítő munkacsoport tagja, később vezetője volt. Részt vett a cigány nemzetiségi oktatási intézményként létrehozott Gandhi Gimnázium pedagógiai programjának kidolgozásában. A gimnázium beindítását követően az iskola- és családlátogató, tehetséggondozó munkacsoport vezetője volt.

1996-tól 2004-ig a „Collegium Martineum” Középiskolai Tehetséggondozó Kollégiumot igazgatta.

Közben, 1999 és 2004 között animátorként működött a Soros Alapítvány kollégiumi, illetve roma általános iskolai önfejlesztő programjában, majd az Oktatási Minisztérium szakiskolai, illetve roma általános iskolai önfejlesztő programjában.

2003-ban az Oktatási Minisztérium megbízásából az Arany János Tehetséggondozó Program elemzését és más, a hátrányos tanulók integrált oktatását segítő, illetve elvégző és a program továbbfejlesztési irányaira javaslatot tevő munkacsoport vezetője volt.

2004–2005-ben közoktatási szakértőként és pedagógus-továbbképző trénerként vett részt az Arany János Kollégium kezelését célzó programokban.

Egyesületünk Tanoda Tagozatának megalapítója, mint a Tanodák érdekeinek képviselője, a pályázatok kiírása és elbírálása anomáliáinak szóvátévője, harcosa.

2008 óta az AME választott elnökségi tagjaként igyekszik a Tanodákat a közoktatás területén tevékenykedő civil szervezetek szférájába integrálni.

E munka megbecsüléseként terjeszti fel az AME elnöksége Pétert a 2009-es Várhegyi György Díjra.

*Horn György
Bak Zsófia*

Laudatio

Péter beszéd

Amikor megkaptam ezt a felkérést, gondolkodás nélkül igent mondtam rá. Csak később rettentett meg a feladat súlya. Vajon képes vagyok-e teljes mértékben bemutatni

azt a munkát, amit Péter végez? Végül azzal nyugtattam meg magam, hogy úgysem az én beszédem alapján dönt a hallgatóság Péter eddigi életművéről. Megnyugodtam.

Úgy döntöttem, hogy akkor tudok hiteles maradni, ha személyes tapasztalataimról beszélek, arról, hogy hogyan vezette Péter azt az intézményt – a Collegium Martineumot –, amiben eltöltött idő nagy hatással volt és van az életemre. Lássák most Őt az én szemüvegemen keresztül.

Tudom, hogy ez csak egy része annak, amit Péter eddig véghezvitt. Szívesen beszél-nék a Mecskei időkről, Gandhiban végzett munkájáról, az Amrita egyesületről, az antidiszkriminációs projektjeiről, tanoda folyamatáról, jogsegély szolgálatról és még sok más területről, amiben Péter szakértő. Szeretném, de nem teszem. Erről másvalaki biztosan sokkal többet tud mondani.

Pétert jóval a mánfai idők előtt ismertem meg. Emlékszem az első találkozásunkra. Szerintem vagy ötödikes lehettem, az általános iskolában látogattak meg engem Varga Arankával. (Akkor voltam először és utoljára az igazgatóiban. Kicsit meg voltam szep-penve.) Az volt az esemény a múltamban, ami kavics a víztükörnek, és még most is ezeken a hullámokon szörfölök. Így visszatekintve teljesen logikus az eseménysorozat, ami oda vezetett, hogy Mánfán találtam magam kollégistaként. Persze tudom, hogy ez nem volt ilyen egyszerű. Nagyon sok ember álma és izzadságcseppjei kellett ah-hoz, hogy megalakuljon az intézmény. Akkor ott fiatakként felmérni sem tudtuk, hogy mennyi munkával járt forrásokat szerezni, sikeresen keresztülverekedni magukat a honi bürokrácián: megfelelni minden jogi, tárgyi, személyi, szakmai feltételnek. Mi csináltuk a saját dolgunkat, Péteréknek is megvolt a feladatuk.

Gondolom, sokan vannak itt a teremben olyanok, akik részt vettek valami fontos létrejöttében, megalakulásában, születésében. Érezni a vibrálást, amikor az a valami ott billeg a lét és a nemlét határvonalán, aztán lassan kezd formát ölteni, megszilárdulni, működni. Mind szerencsések, akik ott vannak egy ilyen pillanatban. Azt már csak Péter mondhatná meg, hogy létrehozni, vagy működtetni volt nehezebb, vagy szebb feladat a Collegium Martineumot. Én nem merek nyilatkozni erről.

Azt viszont biztosan merem állítani, hogy mindenkiben nyomot hagyott (sajnos most már csak múlt időben beszélhetek) a Koli, aki hosszabb rövidebb időre kapcsolatba került vele. Minél hosszabb időre, annál mélyebb hatás. Én négy évet kollégis-taként, azt követően öt évet (2000–2005) munkatársként töltöttem ott.

Pétert ezért nemcsak kollégistaként, hanem szerencsére kollégaként is megismer-hettem. Más volt-e Péter számomra ebben a két különböző helyzetben, szerepben? Van, amiben igen, van amiben nem.

Ha tanulmányi segítségre volt szükségünk, Pétert a történelemmel zaklattuk, de csak akkor, ha sok időnk volt, már minden mással végeztünk. Mert, ha például a vi-lágháborúról volt egy kérdésünk, akkor azt szerencsés esetben csak a hettitáktól ve-zette le nekünk, és nem a pattintott kőszerszámoktól.

Mi az, mégis amit a történelmi ismereteken kívül tanultam ekkor? Azt, hogy abban lehetünk igazi szakértők, amihez van érzelmi kötődésünk – szeretünk időt, energiát befektetni – és nemcsak adatokat, de összefüggéseket is látunk. Ugyanígy – hévvel – tudott Péter arról a demokratikus szemléletről beszélni, amit Mánfán használtunk. Ilyenkor talán nemcsak az ember agyában van a tudás, hanem a szívében is.

Amikor mánfai dolgozókkal, kollégistákkal beszélgetek, többször előjön egy szavakkal nehezen körülírható fogalom: „mánfai szellemiség”. Nem tudom ki használta először ezt a kifejezést, de valahogy mind éreztük a jelentését, és hittünk, hiszünk is benne.

Ha néhány szóval akarnám jellemezni: közvetlen demokrácia, partnerség, egyenrangú kapcsolat, valami előremutató. Nincs definícióm.

Azt viszont tudom, hogy ennek a számomra nehezen definiálható jelenségnek ott Mánfán Péter volt a biztosítéka.

Több esetre is emlékszem (kollégistaként és ott dolgozóként is), amikor nem értettük pontosan, hogy Péter miért csinált, mondott valamit. Ebből mostanra néhányak már értem a miértjét, de már akkor is mindegyik esetben biztosan éreztünk egy dolgot: Péter mindig az ott lakó kollégisták érdekeit tartotta szem előtt. Ez megnyugtató érzés.

Az érdekes, és félelmetes is egyben, hogy a mánfai életről, a konferencia rendszeréről, az ottani munkáról, dolgozókról, Péterről órákig tudnék beszélni, mint ahogy ezt párszor meg is tettem. Nagyon kedves téma ez nekem, mert olyan sok dolgot tanultam ott, ami a személyiségem szerves részévé vált, annyi számomra fontos emberrel találkoztam, nem tudnék leltárt készíteni belőle.

Egy Aikidó mester mondta azt nekem egyszer, hogy „mindenki, akivel találkozunk, belénk karcol egyet, nyomot hagy bennünk. Minél többször, annál mélyebben”. Én már csak azt akarom mondani befejezésül: Péter, hálás vagyok ezért a karcért!

Rafa-Gyovai Tibor

SZILÁGYI KATA †

Zöld Kakas Líceum, Budapest

Felterjesztés

A posztumusz felterjesztett személy: Szilágyi Katalin (1974–2009), a Zöld Kakas Líceum igazgató-helyettese.

A felterjesztés indoklása:

Szilágyi Kata 2002-től 2008-ig, haláláig volt munkatársunk a Zöld Kakas Líceumban. Korábban több általános iskolában dolgozott tanítóként, majd másoddiplomát szerezve némettanárként.

A pedagógus pályát elhagyva több területen próbálkozott, ám rövid időn belül ráébredt, hogy számára a tanítás – hivatás.

A Zöld Kakas Líceumba Lázár Andrea ajánlásával érkezett. Az iskola titkárságára beülve néhány hónap alatt megismerte az intézmény működését, az itt dolgozó munkatársakat és diákokat.

Munkakörét, ahogy a Zöld Kakasban mindenki, saját maga alakította ki:

Nagyon rövid idő alatt lett mindenki által elfogadott és tisztelt, elkötelezett munkatárs, igazgató-helyettes. A munkakör betöltéséhez szükséges közoktatási vezetői képesítést a szegedi egyetemen szerezte meg levelező képzés keretében.

A tanügy-igazgatási, adminisztratív ügyek vitele mellett alkotó részese volt az intézményi stratégia kialakításának.

A tanításban leginkább azok a helyzetek érdekelték, melyekben a hagyományos szerepek feloldódnak, s a tanár alapvetően a munka megszervezőjeként és facilitátorként van jelen. A horizontális tanulási helyzeteket preferálta és kereste ezek helyét az iskola mindennapjaiban. Némettanárként óráira készülve gyakorlatilag minden egyes tanítványának külön feladatokat készített. Olyan csoportja is volt, melyben tanárkollégáink is együtt tanultak a diákokkal, s maga is a csoport egyik tagjaként vett részt az órán folyó munkában. Ennek a tanulságai nagyban hozzájárultak módszertanunk továbbfejlesztéséhez.

Az iskolában folyó szakképzés megújításának kulcsfigurája volt. Sokat küzdött diákjaival és kollégáival, hogy a projektek, amelyekre a szakképzésük épül, valóban lefedjék a vizsgához szükséges tudástartalmakat és a külső megrendelőknak is megfeleljenek. Diákcsapatának segítője, barátja, ugyanakkor megkérdőjelezhetetlen igazodási pontja, vezetője volt.

Mentorként teljes figyelemmel fordult mentoráltjai felé, és minden erejével arra törekedett, hogy segítsen megtalálni, mi az, ami az adott diáknak fontos, ami a fejlődését szolgálja – s ebben igyekezett segíteni. Volt, hogy saját magával kellett megküzdenie, amikor felismerte, a maga elképzelése mennyire különbözik mentoráltjától. Az igazság keresésében az önkínzásig törekvő volt.

Egy vele készített életút-interjúban így vall az iskoláról és hozzá való viszonyáról: „Én azt gondolom, hogy nagyon sokat fejlődtem. Azért jó a Kakas, merthogy nagyon-nagyon sokat tudsz fejlődni. Egyszerűen sokkal jobban megismered magad.

A Kakasban az a jó, hogy erre rá kellett jönnöd, hogy inkább csak arra mondjál igent, amire képes vagy. A másik meg, hogy nagyon sokszor nem mondtam el a véleményemet másokról, meg saját magamról sem, és az itteni kommunikációs rendszer, meg a kapcsolatok miatt szerintem sokkal nyitottabbá váltam. Végül is megtanultam, hogy sokkal jobb kimondani, sokkal jobb megbeszélni, és sokkal jobb nyílt lapokkal játszani.

Szerencsés vagyok, mert szerintem engem elfogad mindenki a Kakasban. Ami fontos nekem, ha valaki így, mint én, vezető, tehát a cseszegetős pozícióban van jelen, azt elfogadják, és szerintem engem legitimált ez a csapat, és hogy ez nekem nagyon jó. Tehát megkaptam a többiektől a beleegyezést, hogy jól van, te cseszegethatsz, mert tőled elfogadjuk.

Tanárilag is nagy kihívás, annak ellenére, hogy én kicsi csoportokkal küzdök, ez a német csoport is mindig nagy kihívást jelent nekem, hogy kit kell tanítanom, és mire. Meg, hogy amit kitalálsz itt szakmailag is, azt is kipróbálhatod, tehát mindig ad újabb lehetőségeket. És mindig biztosít neked kihívást arra, hogy fejlődjél.”

Kata mindannyiunk számára biztonságot tudott teremteni. Tudtuk, hogy ha valamit elvállal, arról a többiek akár meg is feledkezhetnek: a dolog meglesz. Tudtuk, hogy ha egy munka, egy határidő a körmünkre égett, egy nehéz helyzet megoldásra vár, akkor számíthatsz rá akármikor, akármiben.

Ahogy minden munkatársunk, ő is találkozott a ZK működésének lényegi elemével: *Amennyi munkát teszel a ZK-ba, annyi kaphatsz tőle. Amennyit a magad alkotóképességéből beleáldmodsz, megvalósítasz itt, annyira lesz a tiéd ez a hely.*

Ő nagyon sokat tett az iskolában, így nagyon az övé lett az iskola. Azt az űrt, amit távozásra hagyott maga után, mind a mai napig nem sikerült teljesen betölteni.

Váratlan és korai halála mindannyiunkat megrendített. Tantestületünk úgy döntött, hogy egy minden évben megrendezett kiránduláson (Kata-túrának neveztük el) emlékezünk rá. Az együtt töltött időben megpróbálunk úgy figyelni egymásra, ahogy ő tudott figyelni mindannyiunkra.

Ugyanakkor Kata emlékének, családjának és barátainak is sokat jelentene a posztumusz megkapott Várhegyi György Díj.

A fenti indoklás alapján tantestületünk és az iskolát fenntartó alapítvány nevében javaslom, hogy az idei Várhegyi György Díjat Szilágyi Kata kapja.

Budapest, 2009. november 18.

Kerényi Mari
igazgató

Laudatio

Kata

Amikor hétfőn nem jött be, tudtuk, hogy orvoshoz ment, vasárnap mondta, hogy fáj a füle. Amikor egész nap nem vette fel a telefont, akkor kezdtünk aggódni. Kedden

reggel a mentőautóba még maga ment le, aztán már nem tért magához. Gennyes agyhártya gyulladás. Két hétig lebegett ég és föld között.

Az igazgató helyettesünk év végén azt mondta, hogy a régi igazgatója hívja őt, a szíve szakad, de megy. Van egy barátnője, akit a maga helyére állít.

Amikor Kata belépett az ajtón, azt gondoltam: itt ez a magas, barna, komoly szemű lány. Egy idegen. Mégis, lehet, hogy Andi egy fél éve azért jött a Kakasba, hogy híd legyen közöttünk.

Két óra alatt mindent megtudtunk a betegségről. Ez a baktérium ott van mindannyiunkban, közönségesen senkinek nem okoz bajt. Legyengült immunrendszerű, idős, beteg emberek, csecsemők betegedhetnek meg ettől a baktériumtól – akkor is inkább tüdőgyulladásban.

Valamikor kezdő tanítónőként ismerkedett meg Andival. Jó csapat jött ott össze, szerettek együtt dolgozni, tudtak is, nagyon. Aztán mégis felrobbant az egész és Kata elhatározta, hogy elhagyja a pályát. Besokallt.

Volt antikvárius és ügyintéző. Aztán adódott egy nagyon jól fizető meló. Egy elegáns irodában kellett ülni és vacakolgatni annyi pénzért, amennyit Kata életében nem keresett. Megnyugodott, pihent. Eljárt kóruspróbákra, úszni, angolul tanult, sokat olvasott. Nyolc hónapig bírta. Akkor döntött úgy, hogy bárhol, bármilyen pedagógiai munkát elvállal.

Körbejártam az iskolát, és minden osztályban elmondtam: Kata kórházban van, súlyos beteg. Arra számítunk, hogy hosszú idő lesz, amíg felépül. Nagy volt a csend. Senki nem merte megkérdezni: most mi lesz vele? Mi lesz velünk?

A Kakasban a titkárságra ült be először. Már nyáron kapkodta a fejét, szeptembertől pedig egyenesen belekábult a hömpölygő tömegben, végeérhetetlen tennivalóba. Soha nem volt még sem iskolatitkár, sem igazgató helyettes.

Szerdán esténként képzést csinálunk magunknak. Most ehelyett összeültünk és megpróbáltuk átgondolni, ki mit tud átvenni Kata munkájából. Hogy ne halmozódjon fel, ne azzal fogadjuk, ha végre bejöhet, hogy nesze, itt ez a kupac izé...

Jó volt elképzelni, milyen arcot vágna. Az osztályát majd Judy terelgeti, mentoráltaival ideiglenesen Guszti törődik. És hát össze kell szedni magunkat, mert most nincs itt Kata, hogy figyelmeztessen vagy hogy elvégezzen ezt-azt helyettünk.

Kapott egy csoport gyereket tanítani, azok meg két hónap alatt lehetetlenné lázadták az órákat: mindenki tanulhat angolul, csak nekik kötelező a német. Nem hajlandók németül tanulni és kész. Nem Katával van baj, őt nagyon szeretik. De németül, azt nem.

Onnan számítva februárig Kata felkészítette őket angolból, hogy a második félévtől zökkenőmentesen csatlakozhassanak a többiekhez. Ő meg csoport nélkül maradt.

A németórái elmaradnak. Majd, ha felépül, behozzák a lemaradást. Elképzelhetetlen, ki tudna bármit is kezdeni a csoportban, ahol mindenki máshol tart, mindenkinek másutt van az elakadása, mindenkinek más az erőssége. És hát vele, neki tudnak igazán dolgozni – más szóba sem jöhet.

Maga sem értette, miért, mégis egyre több időt töltött bent. Egy-egy elhúzóódó megbeszélés miatt sokszor késett a kóruspróbákról. Amikor a Kakasról mesélt, sokszor úgy érezte, nem értik, mint mond. Nem úgy van, nem arról van szó, nem az a baj. Mintha egy másik dimenzióról beszélne családjának, a barátainak.

Beleszédült, amikor rájött, hogy már rég nem egy iskoláról van szó, hanem sokkal többről: önmagáról, a kapcsolatairól, a világról – a világról.

Két kilencedikes megkeresett: körbejárják az iskolát és összeszerveznek egy közös meditációt Kata felgyógyulásáért. A tizenegyedikesek nagy képeslapot gyártottak neki: egy óriási piros szív, a közepén felirat magyarul és németül: gyógyulj meg, Kata!

Minden nap megállított valaki a folyosón. Be lehet-e már menni hozzá?

Rettenetesen megijedt. Titokban állásinterjúkra járt. Talán nem késő, talán még el lehet menni valahová, ahol egyszerűbb, egyértelműbb az élet. A tennivalók tisztességesen körülírtak. A kapcsolatok jól definiáltak. A napok kiszámíthatók. Mindennél jobban vágyott erre a biztonságra, mégsem bírta itt hagyni a Kakast.

Hiába szeretné, nem tudja beérni kevesebbel; az igazat akarja. Önmagáról, minden kapcsolatról, a világról a lehető legigazabbat.

A műtét tulajdonképpen sikerült. Két órával a befejezése után mégiscsak betörttem az intenzív osztályra. Az orvos azt kérdezte, biztos, hogy akarok látni egy súlyos, életveszélyes állapotú beteget? Minden nap reggel sms-t kaptam az állapotáról, este meg telefonon beszéltem Jutkával, a testvérével. Minden este üzenetet küldtem szét a tantestületnek arról, hogy van. Gyűlölték, amikor jött az sms és rettegetek, amikor úgy tűnt, elmarad.

Azt mondta, a legnagyobb félelme, hogy megáll, úgy marad. Nem bírja elviselni a tudatot, hogy nincs tovább, ennyi. A világ ennyi. Ő maga ennyi. Érje be vele, örüljön neki.

Azt már nem.

Jutkától az utolsó sms este érkezett: Kata hét óra körül csendesen elaludt.

Fél kilencig telefonáltam. Ahogy felvették a telefont, a legtöbben tudták, hogy mit fogok mondani.

Budapest, 2009. április 19.

Kerényi Mari

In memoriam – Kata

A legfontosabb, ami Katáról tudni kell, hogy mindig vidám volt. Rengeteget mosolygott, és minden mondata végét elkacagta. Végigkérdeztem az osztálytársaimat, és az alatt a pár év alatt, amíg a mi tanárunk volt, szinte nem volt olyan nap, amikor ne mosolygott volna.

Amikor ezt a feladatot kaptuk, hogy keressünk képeket Katáról, hogy ne legyen üres az a tájékoztató, ami az Ő temetéséről szólt, az volt a legnehezebb. Ritkán láthattuk képeken, nem is találtunk sokat, de az a kisugárzás, amit itt hagyott nekünk azokban a képekben, felbecsülhetetlen. Ha ránézek azokra a képekre, összeszorul a szívem, mert hiába látom, hogy vidám volt, nem leszek jókedvű hiába tudom, hogy ezt szeretné, nem leszek az.

Én nagyon nehezen fogtam fel, hogy Ő elment, mert évekig a mentorom volt, és mindig volt rám ideje, és tudtam, ha felhívom, nem fogja azt mondani, hogy nem ér rá. Ebből kifolyólag volt olyan, hogy felhívtam őt nem egyszer, és csak pár másodperc után eszméltem rá, hogy mit csinálok. Nem támaszkodhatom az útmutatásaira, és nem hallhatom többet a mondatok végi kacajokat, mert ő már nincs többé, és ez nagyon fáj nekem.

Omlás

Tavaly, mikor kifecamítottam az ujjam, Kata vitt el az OBSI-ba. Amikre emlékszem, az az, hogy értékelte azt is, amikor a mellettünk álló autósoknak integettem az ujjammal, és mindig rám szólt, hogy ne ijesztgessem a gyerekeket.

Még azon is nevetett, amikor az orromat vakargattam, és a röntgenes ólomruhában kommandóست játszottam, továbbá segített megcsinálni zsebkendőből egy bábót, hogy játszhassak a beteg ujjammal. Köszönöm!

Hekk

Úgy gondolom, hogy soha nem sikerült őszinte viszonyt kialakítanunk, de nagyon tiszteltem, sőt kedveltem is. Sajnálom, ami történt, és eléggé megviselt. Ő is a Kakas egy része volt, hiányozni fog a légkörből.

Németh Viki

Bár Katát az osztályból kevesen ismertük igazán, ritkán kerültünk vele kapcsolatba, mégis érezzük a ZK-ban a hiányát. Az iskola főbb alakjai közé tartozott, emléke tartozik most is. Nélküle ez hely nem az lenne, ami. A tanárokon is látjuk, hogy nagy szerepet kell most közösen magukra vállalni, és fontosabb lett, hogy figyeljünk egymásra.

Soós Viki

Katánál érettségiztem németből

Másodikos voltam, amikor elhatároztam, hogy előrehozott érettségit teszek németből. A titkárságon keresetem Szilágyi Katát, s az ott ülő lány mondta, hogy bizony ő az. Vele kell megbeszélnem a dolgot.

És elkezdődött a közös munka.

Heti hat órában tanultunk együtt, külön két órát csak velem foglalkozott reggelenként. Ezekben az órákban mindig valamelyik játszótéren ültünk kint, és általában beszélgettünk. Az igék múlt idejét ott verte a fejembe.

Ahogy közeledett a záróvizsga, folyton érettségi feladatokat oldottunk meg, és addig nem hagyott békén, amíg meg nem oldottuk. Nála keményebb tanárral ritkán találkozni.

El sem tudom képzelni, hogy tudott mindig időt szakítani mindenre, de nagyon alapos volt, annyi biztos. Kisérettségim a „kedvenc” tételmet húztam, a környezet-szennyezést. Kata persze tudta, hogy egy szót sem tudok róla, mégis kihúzta belőlem a hármast. Mondhatom, nem rajtam múlt.

Az igazi érettségi meg már olyan könnyen ment, hogy nem is emlékszem rá.

Ezt is neki köszönhetem, mint sok mást. Nem nagyon tudok olyan szavakat találni, amelyek őt megilletnék. Csak annyit mondhatok: minden nap sokszor gondolok rá. Rohadtul hiányzik.

Gvozdenov Ena

Függelék

A Várhegyi György Díj 10 éve során felterjesztettek és díjazottak (**kiemelten**) névsorban.

B. Kocsis Márta (Heinrich Lenzen Alapítvány, Debrecen)

Baráti Ilona (Nagykovácsi Waldorf Óvoda, Nagykovácsi)

Benyó Ildikó (Heidi Német Nemzetiségi Óvoda, Pilisszentiván)

Dr. Bibó István (Sylvester Gimnázium, Budapest)

Bíróné Balog Vilma (Esély Kövessi Erzsébet ÁI, Gimn., SzKI és SZI, Budapest)

Dr. Borgula Ilona (Eötvös J. Iskolaalapítvány SzKI, Békéscsaba)

Bóta József (Szent Lőrinc Vendéglátó-ipari SzKI, Eger)

Czibor Erzsébet (Közgazdasági Politechnikum, Budapest)

Czike Bernadett (Alternatív Pedagógusképző Műhely, Budapest)

Czikora Györgyi (Külvárosi Tankör, Budapest)

Csetneki József (ART ÉRT AMI, Sárospatak)

Csikota József (Magán Zeneiskola, Makó)

Csovcsics Erika (Gandhi Gimnázium, Pécs)

Deák Istvánné (Képesség- és Tehetségfejlesztő Magán ÁI, SZI, Gimn., AMI, és Koll., Várpalota)

Demeter János (Bánhidai Ipari Tanoda, Tatabánya)

Elekes Mihály (Színes Iskola, Tata)

Erősné Tóth Márta (Genius Óvoda, Iskola és AMI, Budapest)

Fehér Márta (Közgazdasági Politechnikum, Budapest)

Főgelné Nagy Éva (Talentum ÁI, Gimnázium és Kézműves SZI, Tata)

Fonó Erzsébet (Continuo Zeneiskola, Budapest)

Gabnai Klára (HAMMIDO AMI, Szeged)

Gábor Klára (Tatay Sándor Gimn., SzKI és SZI, Székesfehérvár)

Gábor Anna (Carl Rogers Iskola, Budapest)

Dr. Galigerné Lebanov Judit (Heuréka Általános Iskola, Budapest)

Gulyás Péter (Belvárosi Tanoda, Budapest)

Győrik Edit (Belvárosi Tanoda, Budapest)

Haas Péterné (Lauder Óvoda, Budapest)

Dr. Heindl Péter (Pécs)

Herczeg Éva (Kürt Alapítványi Gimnázium, Budapest)

Horn Gábor (Közgazdasági Politechnikum, Budapest)

Horn György (AKG, Budapest)

Dr. Imre Lajosné (Sylvester Gimnázium, Budapest)

Dr. Juhászné Belatiny Katalin (Óbudai Zsigmond Líceum, Budapest)

Kerékgyártó Judit (Lauder Iskola, Budapest)

Kókayné Lányi Marietta (Gyermekek Háza, Budapest)

Köntösné Rajnai Annamária (Kolping Szakképző Iskola, Szekszárd)

Krigovszki Anna (Pesthidegkúti Waldorf Iskola, Budapest)

Kristóf Imréné (Sylvester Gimnázium, Budapest)

L. Ritók Nóra (Igazgyöngy AMI, Berettyóújfalu)

Lencsés Lídia (Kozármislenyi AMI)

Mezei Katalin (Burattino Iskola, Budapest)

Miskolci Matura Gimnázium

Molnár Eszter (Tizenkét Karátos Iskola, Budapest)

Moraveczné Huttman Katalin (Gyermekkert Óvoda, Debrecen)

Dr. Móroczné Komáromi Gyöngyi (Életfa Általános Iskola, Keszthely)

Nagy Lajosné (KARRINA Szakképző Iskola, Miskolc)

Dr. Németh Gyuláné (Számveteli Menedzserképző SzKI, Budapest)

Némethné Dr. Varga Erika (Szent-Györgyi Albert SzKI, Ajka)

Okuma Nabuko (Életfa Általános Iskola, Keszthely)

Oravecz Gréti (Rothschild Klári Ruhaipari SzKI, Budapest)

Orbán Ferencné (Esély Kövessi Erzsébet SzKI, Budapest)

Papp Lászlóné (MEA Zeneiskola, Debrecen)

Pege Lászlóné (Pingvin Óvoda, Budapest)

**Podolszky Andrea (Piliscsabai Palánta
Általános Iskola, Pilisszentiván)**

Puskás Aurél (Közgazdasági Politechni-
kum, Budapest)

**Schiff Ágnes (Aranytű SzI, Dunaújváros)
Sík Eszter (AKG, Budapest)**

**Dr. Sipos Mihály (Neumann János Kö-
zépiskola és Kollégium, Eger)**

**Szabóné Molnár Mónika (Beszédjavító
Általános Iskola, Balatonszemes)**

**Székely Éva (Esély Kövessi Erzsébet ÁI,
Gimn., SzKI és SzI, Budapest)**

Szentendrey Géza (Dunakanyar Erdei Ált.
Iskola, Visegrád)

**Szilágyi Kata (Zöld Kakas Középiskola,
Budapest)**

Takács Imréné (Égbelátó AMI, Dunaha-
raszti)

**Takácsné Laczó Sylvia (Genius Óvoda,
Iskola és AMI, Budapest)**

Varga Károly (Prím Zeneiskola, Budapest)

Varga Olga (Mónoskő, Budaörs)

Dr. Várnagyi Józsefné (Hungarhotels SzI.,
Sopron)

**Zaszlavik Jenő (AGY Tanoda, Szent-
endre)**

Zempléni László (Prím Zeneiskola, Buda-
pest)

*A kötet fotóit 2003-tól
Várhegyi Gábor készítette*